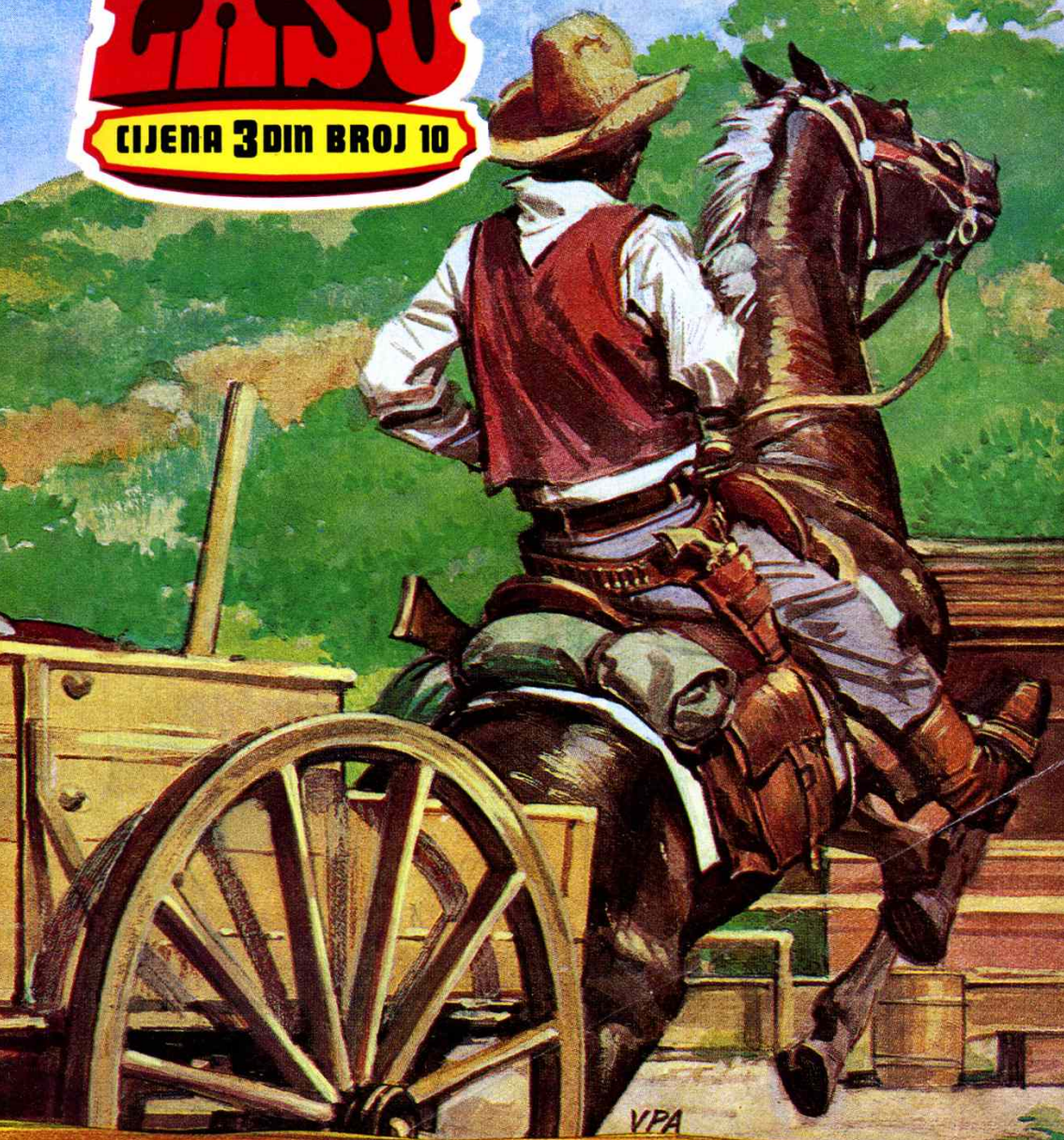

NOVA SERIJA

LASO

CIJENA 3 DIN BROJ 10

Matt Nichols

JAHAI SATANE

MATT NICHOLS

JAHÁČI SATANE

»Laso« Nova serija 1973.

Urednik: Ladislav Grakalić

Prevela: Ana Bujan

»Laso« — Izdavač: OOUR izdavačke djelatnosti »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — V d glavnog i odgovornog urednika Borivoj Jurković
— Tisak: OOUR novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1973.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA, Zagreb

Oslobođeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/1 1973 od 22. VI 1973.

I

Zatvoreni teretni željeznički vagon bio je napola natovaren goveđim kožama. Za dugotrajne i hladne zime uginuo je veći dio stoke na okolnim rančevima. Kad stigne još nekoliko preostalih svežnjeva koža, Ralph Porter moći će na vrata vagona staviti plombu te se u kočničarevoj kabini odvesti u St. Louis.

Trgovac kožom zamišljeno pogleda za Billom Jamisonom, koji je upravo okrenuo svoju mršavu zapregu, te se u praznim rančerskim kolima Mainstreetom odvezao prema središtu Curcinglea. Billu Jamisonu neki su rančeri postali prijatelji i sada mu nije lako što napušta i njih i ovaj kraj. Ralph Porter osjeti kako ga obuzima tjeskoba. No, iz njegova srca tjeskobu ubrzo potisne ravnodušnost pri pomisli da život putujućeg trgovca kožom i ne može biti drugačiji: on uvijek iznova stječe prijatelje i uvijek ih iznova napušta...

— Zdravo, Ralph.

Trgnuvi se na pozdrav, Ralph Porter se okrene. Lice mu se razvedri kad opazi djevojku na leđima šarca. Prekrasnog konja jahala je još ljepša djevojka.

— Zdravo, Eddie.

— Vidim, već si sakupio gotovo sve kože — reče Edwina Graffon.

— Da. Čekam još samo nekoliko svežnjeva. Dovest će ih Mike Hastings. Dolaziš li s ranca?

Ona potvrdno kimne. Šarac je nemirno hodao u krug, a Ralph pomisli: ne znam tko je vredniji divljenja, konj ili djevojka.

— Nešto si rekao? — upita Edwina.

Ralph odmahne glavom. — Ne. Samo sam mislio, na tebe, Edwina. Proketo si lijepa.

— Govore mi to mnogi, ali najmilije mi je kad to čujem od tebe, Ralph. Reci mi to ponovo na plesu u subotu.

— U subotu više neću biti ovdje.

— Odlaziš zajedno s pošiljkom koža?

— Čim stavim plombu, vagon će prikopčati na prvi teretni vlak koji naiđe, s njim ću poći i ja.

Njenim licem kao da preleti sjena.

— Nisam sigurna da si me obradovao tim riječima, Ralph. Zašto se već ne smiriš na jednom mjestu? Zašto ne sagradiš kuću i osnuješ obitelj? Mogao bi to učiniti i ovdje. Zar ti se ne dopada naš kraj?

— Pa da me ubiju?! Radije ne.

— Nijedan od malih rančera ili farmara dosad nije ubijen. Nitko nije pucao na njih. Čini mi se da svemoćni Ike Garlinghouse nije ništa drugo nego balon pun vrućeg plina.

— Griješiš ako tako misliš.

Njihovi se pogledi susretnu, Ralf ga prvi skrene pogledavši u nebo na kojem nije bilo nijednog oblaka.

— Dakle, do viđenja u subotu, Ralph?

— Ni u subotu ni nikada. Ja odlazim. Ostani sretno!

— Onda... — Eddie srdito okrene šarca i ode ne dovršivši rečenicu.

Ralphov pogled slijedio je djevojku prema kojoj nipošto nije bio ravnodušan, a koju vjerojatno više nikada neće vidjeti...

Eddie je u ovaj kraj došla prošlog ljeta zajedno s roditeljima. Iz nekog

grada na istoku. Sada, međutim, život na ranču ne bi mijenjala za život ni u kojem gradu. Toliko joj se ovdje dopalo — pripovijedala mu je prilikom njihova prvog susreta.

»Pretpostavljam stoga da ću se i ujeti za nekog farmera ili rančera«, rekla je tada.

»Već si zaručena?«

»Ne, još nisam.«

»Onda možda ni trgovac krznom i kožama nije bez izgleda na sreću? — upitao ju je Ralph.

»To će se još vidjeti.«

Oboje su se na to od srca nasmijali.

Dan poslije njihova prvog susreta Ralph je trebao odjahati na ranč Dicka La Sallea da pogleda kože. No, ni sam

ne znajući kako, pustio je konja da ga nosi kamo želi i našao se na Graffonovu ranču. Konji su ponekad svojeglavi

Uzdahnuvši, Ralph prestane razmišljati o Edwini i popne se u vagon da ljepše poreda svežnjeve kože.

A kada je malo zatim iskočio iz vagona, pritrči mu neki mladić.

— Porter, u »Mint Saloonu« potukli su se Bill Jamison i Bart Irons!

Bart Irons bio je revolveraš s ranča Ike Garlinghousea.

— Zašto se tuku?

— Bart Irons vrijeđao je vas govoreći da ste plašljivac te da u stvari niste prijatelj farmera i malih rančera. Bill je tvrdio da laže i branio vas je.

Ostalo Ralph Porter nije čuo. Već je trčao prema »Mint Saloonu«.

II

Ušavši u salun Ralph sruši nekog muškarca.

— Bježi mi s puta! — poviče. Tek tada opazi da je to šerif Matt Taggart.

— Hej, priberi se, trgovčiću! — izusti šerif.

Taggart bijaše srednjega rasta, ali čvrst i nabijen poput medvjeda. Govorilo se da je sâm mogao podići osrednjeg vola, toliko je bio snažan. Uz to bio je i vrstan strijelac. Prošle je godine u dvoboju ustrijelio nekog revolveraša; od tada mu je ugled bez sumnje porastao.

Gosti u salunu načinili su krug na sredini dvorane. Ralph se progura kroz mnoštvo, izbjegne udarac nečijega lakta u želudac te — na svoju radost — ugleda kako je Bill Jamison bacio Bata Ironsa na pod posut pilovinom.

Ironsov nos bio je krvav, a lijevo uho izgledalo je kao da se njime igrala divlja mačka. Pljuvao je krv i škripao zubima, a onda je polako ustao.

Uvukavši glavu među ramena, ruku podignutih malo iznad bokova, jasno je pokazivao što namjerava — pripremao se za skok na Billa Jamisona.

Ralph odmjeri Jamisona. Mršavi mali rančer, s uzdignutim koščatim pesnicama, polako se pomicao »ringom« neprestano dovikujući svom protivniku: — Napadni već jednom, ušljivi živoderu! Što čekaš, jeftini revolverašu! Hajde, navali, ako nisi žensko!...

Jamison čizmama razgrne pilovinu ispred sebe i zastane. Ni on nije izgledao najbolje. Doduše, čak ni u svečanoj odjeći te svježje obrijan rančer s Alkali Creeka ne bi se mogao nadati pobjedi na natjecanju za izbor najljepšeg muškarca, ali njegovo mršavo lice sada je izgledalo upravo grozno.

Lijevo mu je oko bilo potpuno zatvoreno, a Ironsova pesnica rasjekla mu je arkadu iz koje mu se krv slijevala niz lice. Gornja usnica natekla je i gotovo naočigled postajala sve deblja.

— Samo dodi, dobit ćeš svoje...

Bart Irons skoči da bi ga oborio na pod. Zgrčivši se poput mačke, ruke je pokušao oviti oko Jamisonovih koljena i srušiti ga na leđa. Revolveraš s ranča »Nagnuti Y« tada bi legao na protivnika, a Jamison bi bio poražen jer se ispod teškoga Ironsa nitko ne može izvući.

Ironsov manevar, međutim, nije uspio. Jamison odskoči natrag i odmah zatim u stranu. Irons proleti mimo njega i padne pred noge gledalaca. Ralph Porter zgrabi ga za ruku i snažno prodrma.

— Ti prokleti trgovčiču kožom! — prosikta Irons.

U to se uz njih nađe Jamison te odgurne Ralpna.

— To je moja borba, Ralph — reče dahćući.

Trenutak Jamisonove nepažnje Ironsu je bio dovoljan. Naglo je ustao i udario ga u lice. Jamison posrne i pokuša uzvratiti udarac. Irons ga pogradi; ponovno se počnu gušati poput rvača slobodnim stilom.

Ralphove su usne podrhtavale kad je gledao borbu. Jamison se potukao zbog njega jer je Irons uvredljivo govorio o njemu — Ralphu Porteru, Nimalo mu se nije sviđalo to što je tu tek stajao promatrajući borbu. No, što je drugo mogao i smio uraditi?!

Pogledom preleti preko gledalaca. Većina ih je bila iz Curcinglea. Na njihovim se licima nije moglo pročitati na čijoj su strani, a napetost iščekivanja ishoda vješto su prikrivali. Ljudi su bili zabrinuti. Borba je poput baklje koja se može pretvoriti u golemi požar prijeteci da uništi sve — ne samo njihovu imovinu nego i njih same.

Svatko je mislio na ozbiljne prijetnje što ih je bogati rančer Garlinghouse uputio malim rančerima kad su se prošle godine doselili u ovaj kraj otkupivši državnu zemlju na kojoj je do tada Garlinghouse napasao svoju stoku. Dosad su, na sreću, sukobi izostali. Ponajviše zbog toga što se Garlinghouse nadao da će oštra zima, umjesto njega, obaviti posao i uništiti male rančere. No, doseljenici su izdržali dugu i ostru zimu premda im je nanijela goleme štete. Sada su se polako oporavljali.

Bart Irons ponovno se našao u pilovini. Sjedio je na tlu pomalo glupa izraza lica ne vjerujući svojim očima. Izazvavši ga na dvoboj pesnicama, ni pomislio nije da će s tim mršavim Jamisonom imati toliko muke.

— Ustaj i bori se, smrdljivče! — dahtao je Bill Jamison. S mukom je

istiskivao zrak iz pluća, činilo mu se da će mu prsnuti. On sam nije ni mislio napasti. Osjećao je da mu ponestaje snage, da je mora štedjeti. Boljele su ga i ruke, osobito kosti šake. Pustio je da mu vise niz tijelo. Činilo mu se da su mu teške poput olova.

— Ustaj već jednom, Bart!!!

Povik zazvuči kao zapovijed. Bart Irons se trgne. Rukom obriše nos. Pogleda krv na ruci, zatim onoga tko mu je vikao.

Ike Garlinghouse bio je svega nekoliko koraka udaljen od Ralpa Portera. Krupni vlasnik ranča »Nagnuti Y« stajao je raširenih nogu u prvom redu gledalaca što su okruživali »ring«. Njegovo iznenađeno lice bilo je tvrdo poput stijene na Bitter Creeku. On nikako nije mogao shvatiti da bi nekoga od njegovih momaka mogao pretući neki od tih prokletih doseljenika.

— Čini se da je naišao na boljega od sebe, pa ne može više ustati.

Svi se začuđeno okrenu začuvši ženski glas. Na suprotnoj strani »ringa« Ralph Porter opazi ženu koja je dobacila upadiću. Bila je to Nell Martin, vlasnica restorana »Silver Spur« (»Srebrna mamuza«). Njena plava kosa i plave oči izvršno su dopunjavale njeno skladno tijelo. Moglo joj je biti 25 godina, bila je vrlo lijepa. Njen britki jezik pomogao joj je da se odlično snađe u svakoj prilici. Ralphov pogled sretne se s njenim i njemu se učini da mu se osmjehnula.

Bila je jedna od onih žena za koje nikada ne možete sa sigurnošću tvrditi da ih razumijete. U nekoliko tjedana provedenih u Curcingleu, Ralph je to predobro shvatio.

Njen pogled ponovno skrene prema Garlinghouseu.

— Ženo! — izdere se Garlinghouse. — Ti nemaš što tražiti kada se u salunu tuku. Netko bi te trebao isprašiti po turu. I to dobro!

— Ti sigurno nećeš biti taj netko, govedaru!

Mnogi su se nasmijali — ali u sebi. Jer, za glasno se nasmijati kad Garlinghouse dobije takav odgovor, za glasan smijeh trebalo je hrabrosti. Tko zna ne bi li se Garlinghouse —

najmoćniji čovjek u cijelom kraju — kad-tad osvetio zbog toga. No, na opće zaprepaštenje, Garlinghouse se nasmi-
jao pljesnuvši rukom o svoje kožnate
hlace. — Ha, mnoge sam kobile dosad
ukrotio, ženo!

— Onda pokušaj ponovno, Garling-
house. Pripazi da ne padneš i ne slomiš
vrat!

Nell Martin ponovno pogleda Ralpa
Portera, koji se naprezao da svom licu
dâ izraz nezainteresiranosti. Ona mu
namigne, a jagodice oko njenih usana
još se više prodube.

Bart Irons je u međuvremenu uspio
doći do daha. Polako je ustao. Oba su
borca bila na izmaku snaga. Ralph se
prisjetio nekoliko svojih borbi u koje
se upuštao samo kad je bio izazvan, a
nikako ih nije mogao izbjeći.

Obuzme ga potištenost. U izvjesnom
smislu to je bila njegova borba, a on je
mora promatrati bespomoćan. Ipak,
nikakve svrhe ne bi bilo da se i on
umiješa u nju. Irons i Jamison ionako
bi se prvom prilikom ponovno potukli
da do kraja raščiste račune.

Nijedan od protivnika nije uza se
imao oružje. Bill Jamison nikada nije
nosio kolt, a Bart Irons je svoj opasac
ostavio na rubu dugačkoga šanka.
Videći to, Ralph je bio mirniji. Jer, Bill
Jamison imao je ženu i troje djece, a u
dvoboju pištoljima protiv revolveraša
ne bi imao nikakvih izgleda.

Sada je Jamison Ironsa odgurnuo na
šank. Mršavi rančer udarao je znatno
krupnijeg revolveraša. Irons je glavu
uvukao među ramena pokušavajući
izbjeći udarce.

Upravo se nagnuo nadesno, kad ga
Jamisonova pesnica pogodi nasred lica.
Irons se izviije unatrag i ulijevo ali
Jamison ga ponovo dohvati.

Udarci su bili sve polaganiji i sve
milaviji. Borba je, doduše, trajala tek
kratko vrijeme, ali i pet minuta tučnja-

ve njenim se sudionicima činilo kao
vječnost, jer su potrošili i posljednju
zalihi energije te ostali bez daha.

— Stavijam deset dolara na rančera
— najavi Nell Martin.

— Prihvaćam — nevoljko odgovori
Garlinghouse. — Dapače, povisujem na
dvadeset!

— Važi, Ike.

— Pokaži mu, Bart! — poviče Gar-
linghouse stavivši dlanove oko usta.
Bile su to goleme, koščate ruke ogru-
bjele od bacanja lasa. — Te prnje
odbaci natrag u Ohio zajedno s ostaci-
ma toga biljoždera. Da jede meso imao
bi nešto drugo osim kostiju. Hajde,
Bart, taaako! To je bio udarac!

Da, bio je to uistinu dobro odmjeran
udarac. Jamison je prvi put sklopio
poznanstvo s pilovinom. Ležao je na
leđima, a Irons se trijumfalno nadvije
nad njega i udari ga čizmom.

— Nikakvo čudo — reče netko.

Ralph uskoči u »ring«, zgrabi Ironsa
za ramena i povuče ga unatrag. Irons
opsuje. Noge mu se zapletu i on umalo
ne padne. Ralph ga je još uvijek držao.

— Što hoćeš ti... ti...

— On tebe nije udarao čizmom kad
si ležao na tlu — reče Ralph. — Pusti
ga da ustane da ti dâ ostatak porcije.

Irons se naglo trzne, a košulja mu se
razdere jer ga Ralph nije ispuštao iz
ruku. Udahne zrak u goleme grudi i
zapita: — Što si rekao?!

— Da ga pustiš da ustane i da se
boriš pošteno!

Nesigurnost zatreperi u Ironsovim
mutnim očima. Jamison je bespomoćno
ležao na tlu. To je bila Ironsova
jedinstvena prilika da svrši s rančerom.
A taj prokleti trgovac kožom sprečava
ga u tome!

Irons iznenada promrmlja: — Pokaži
mu, Ike!

Nešto poleti prema Ralphovoj glavi i
on se više ničega nije sjećao.

Kad je nakon nekog vremena ponovo došao k svijesti, ležao je na poljskom krevetu u ordinaciji liječnika Westa, nekoliko kuća udaljenoj od saluna.

— Što se dogodilo? — zapita.

— Oborili su te.

Bio je to ženski glas koji kao da je do njegove svijesti dopirao kroz uši prepune vate. A onda opazi lica dviju žena. Na trenutak pomisli da s njegovim očima nešto nije u redu te da isto lice vidi dvostruko. No, odmah zatim shvati da su uz njega uistinu dvije žene: Nell Martin i Eddie Graffon.

— Oboren s leđa — promuća. — Tko me je udario?

— Garlinghouse — odgovori Nell Martin.

— Pomislio sam da je to bio on — mrmlijao je Ralph. — Koltom, zar ne?

— Pesnicom — reče Eddie Graffon.

Ralph upitno pogleda obje djevojke. Ništa nije shvaćao!

— Recite mi istinu. Pesnicom netko ne može udariti tako snažno.

— Ali to je istina — potvrdi Nell.

Liječnik West stajao je pokraj stola i nešto drobio u zdjelici.

— Doista je to bila njegova pesnica, Porter — reče i on.

Prah iz zdjelice West strese u čašu vode. Pjenušajući se, prah se rastopi. West pripremljeni napitak pruži Ralphu, koji ga ispije naskap. Ralph brzo osjeti da mu je lakše.

— Idem natrag u svoj restoran — reče Nell. — Ralph, čim budeš mogao svrati k meni na kavu. Prijat će ti.

— Budem li uopće mogao hodati — pokuša se našaliti Ralph.

Nell pođe, a Ralph opazi da je Eddie isprati neobičnim pogledom. »Zar je Eddie ljubomorna na Nell?« — pomisli.

»Dakle, Ike Garlinghouse me udario pesnicom. Mora da je čvrst kao stijena kad udara tako snažno. No, udarac je uslijedio straga, iznenada, to je u znatnoj mjeri pojačalo njegov učinak.«

Ralph rukom dodirne desno uho. Malo iznad njega napipa poveću čvorugu. Učinilo mu se da mu je na tome mjestu pukla koža. West je nešto stavio

na ozlijeđeno mjesto jer komadić toga »nečeg« našlo se među Ralphovim prstima.

On prste obriše u hlače.

— Što je s Billom Jamisonom?

Prije negoli Eddie bilo što odgovori, iz pokrajnje sobe, začuje se: — Ovdje sam, Ralph. Doktor će i mene malo pokrpati.

Ralph ustane i dovuče se do vrata. Bill Jamison sjedio je na rubu kreveta. West mu je stavljao zavoje. Lijevo Jamisonovo oko bilo je zatvoreno, a usnice tako natečene da je jedva govorio.

— Upravo sam ulazila u salon kad te Garlinghouse oborio, Ralph — reče Eddie. — Nell se objesila na Garlinghouseovu ruku i spriječila ga da te ponovno udari. I ja sam se bacila na nj.

— Hvala. Imao sam uistinu prave pomagače — nasmije se Ralph.

— Prisutni su priskočili i razdvojili Jamisona i Ironsa — pripovijedala je Eddie. — Bart Irons nije tražio pomoć liječnika nego je zajedno s Garlinghouseom odjahao iz grada. — Ali ne na sjever, prema ranču »Nagnuti Y«, nego prema istoku.

— Prema istoku?

Eddie kimne.

Ralph pogleda liječnika.

— Doc, imate li pušku?

Prije nego što liječnik odgovori, Ralph opazi vinčesterku u kutu sobe. U jednom skoku zgrabi pušku i odjuri s njom. Liječnik je zapanjen zurio za njim.

— Udarac mu je pomutio pamet.

— Prokletstvo, ništa ne razumijem, doc — promrmlija Bill Jamison.

I Eddie Graffon istrči iz kuće. Ralph Porter odveže svoga konja, zabaci na nj sedlo i remen sedla stavi mu oko trbuha prije negoli dotrči Eddie.

— Ralph, kamo ćeš?

On pritegne remen.

— Odjahali su na istok umjesto na ranč »Y«, zar ne? Znaš li što to znači, djevojko?

— Jesi li pri sebi, Ralph?

— Da, mislim na Mike Hastingsa.

On skoči na konja i pušku zatakne u sedlo. Eddie tek tada shvati što je želio reći i protre.

— Misliš li... da oni žele napasti Mike Hastingsa?

Ralph sagne glavu da ne udari u dovratak i odgalopira.

Eddin šarac bio je zavezan ispred trgovine. Dok je dotrčala do njega, odvezla ga i uzjahala. Ralph je već izjurio iz grada. Šarac bijaše nemiran te je Eddie vrhove čizama s mukom zatakla u stremen.

— Spreman si za jurnjavu, moj m...će?

Nell Martin stajala je ispred svog restorana.

»Idi do vraga«, pomisli Eddie i odjaše prema izlazu iz grada ne opazivši izraz gnjevnog iznenađenja na licu Nell Martin.

Ralphov ridan nije bio dovoljno odmoren jer je Ralph proteklih dana jahao od ranča do ranča kupujući goveđe kože. Zbog toga ga je Eddie uspjela dostići nepunu milju izvan grada.

Ralph se okrene u sedlu i pogleda je. Bio je to divan prizor, na lijepom konju još ljepša djevojka. Tamni uvojci provirivali su ispod maloga »stetson« šešira s čijim se obod m poigravao vjetar.

— Možda sam bezrazložno zabrinut, ali ne bih želio da moram sebi nešto predbacivati, Eddie — objasni joj Ralph.

Ona kimne i poviče kroz vjetar: — Uistinu može biti da je Garlinghouse pošao napasti Hastingsa. Bio je neopisivo bijesan kad te oborio, Ralph.

Hastingsu, koji je sa svojim kožama vjerojatno bio na putu prema Curcineu, nužno je bio potreban novac koji će dobiti za njih — možda potrebniji nego bilo kojem malom rančeru — a to je sigurno znao i Garlinghouse.

Hastings je svoj posljednji cent uložio u ranč na Round Butteu. A duga oštra zima baš je njemu nanijela najveću štetu. Izgubio je svu svoju stoku, osim tri konja za vuču, zaprege te dvije krave koje je timario samo zato da mu daju mlijeko. Ono što mu je Ralph mogao platiti za kože nije,

dakako, bilo mnogo, ali Hastingsu je pomoć značio doslovce svaki dolar.

Još je nešto bilo važno. Tučnjava u »Mint Saloonu« bila je prvi otvoren sukob između malih rančera i »velikoga« Garlinghousea. A on nipošto nije bio od onih koji će se samo braniti kad ih se napadne. Stoga će tučnjava, kojom je Irons probio nevidljivi zid što je dijelio dva tabora, biti samo početak većega napada na male rančere. Pogotovo zato što je Jamison krupnom revolverašu očitao dobru lekciju okrnjivši time i ugled samoga Garlinghousea.

Vlasnik ranča »Nagnuti Y« nastojat će uzvratiti udarac da ponovno uspostavi ravnotežu, pretpostavljao je Ralph. Pri tom će htjeti dvije muhe ubiti jednim udarcem. Uništi li Hastingsove kože i kola, nanijet će udarac ne samo Hastingsu nego i svim malim rančerima. Time će se ne samo osvetiti za poraz jednoga od svojih ljudi nego će u tom »ratu« steći i prednost.

— Dva jahača pred nama, Ralph! — prekine ga Eddie u razmišljanju.

Jahači su bili udaljeni oko dvije stotine metara. Stajali su na putu koji je vodio kroz procijep u žbunje. Ralph povuče uzde svoga ridana i on uspori trk. Jahači su blokirali prolaz. A mimo njih nije se moglo: procijep bijaše uzak, a grmlje, koje ga je okruživalo, prepuno trnja divljih ruža.

Ralph pomisli da su dva jahača pred njima Garlinghouse i Irons. Tek kad im se približio, opazi da se prevario.

— Jedan od njih je Lee Hammer, Eddie — reče. — Onaj na zelenku. A i drugi je također kauboj s ranča »Nagnuti Y«. Ako se ne varem, to je Joe Barnard.

— Da, sad ih i ja prepoznajem. Što hoće?

— Zaustaviti nas. Što bi drugo?

— Onda si točno pretpostavio. Garlinghouse i Irons vjerojatno napadaju Hastingsa, a ta dvojica štite ih da im nitko ne smeta.

Ralph potvrdno kimne. Počeo se ljutiti što je došao u taj kraj. Garlinghouseu nije odgovaralo to što je Ralph malim rančerima pružio priliku da — otkupljujući im kože — barem nešto

zarade. I sam Garlinghouse rekao mu je to nedavno na miran način. Ralph se tada nije prestrašio, nije odustao. Zbog toga će sad ispaštati mali rančeri.

No, što je više o tome razmišljao, postajao je sve gorniji. Zar se mali rančeri nisu naslanili na državnoj zemlji?! Garlinghouse nema nikakvo pravo da ih tjera s te zemlje. Mali rančeri s pravom očekuju da ih zaštiti i šerif Matt Taggart. On je, međutim, zasad stajao po strani. Bio je u salunu, ali nije pokušao spriječiti tučnjavu. Dapače, nije pokušao spriječiti ni Garlinghousea da njega, Ralpa, napadne s leđa. Ni Eddie ni Nell nisu mu spomenule da je Taggart nakon toga poduzeo bilo što protiv Garlinghousea. Nije ga ni omenuo!

Eddie i Ralph zaustave konje. Garlinghouseovi kauboji podrugljivo su ih promatrali.

Lee Hammer bijaše niska rasta i svijetloplavih očiju — tako plavih i nedužnih kao u djevojčice. Imao je dječje lice u potpunom skladu s očima. No, po svemu što je Ralph čuo u njemu, za vinčesterku ili pištolj potpuno je dorastao.

Ralph skrene pogled na Joe Barnarda. Bio je to gorostas snažnih ramena i širokih grudi. Samo snažan konj mogao je nositi bez muke. A ždrijebac kojeg je jahao težio je najmanje 700 kilograma.

Ralph opazi da Lee Hammer gladnim očima odmjerava Eddie, pogledom kakvim nije pristojno gledati djevojku.

Sutnju prekine Barnard.

— Kamo jašeš, trgovčiću?

— Ne tiče te se. Jašem javnim putem.

Ralph primijeti da Hammer nije skidao pogled s Eddie.

— Ne bi li ti profjahao pored nas?

Barnard se naceri

— Zar izgledam tako?

— Doista si me dugo gledao. Mogao bi prestati piljiti u mene, ti majmune! — Eddie dobac Hammeru.

On potjera svoga konja prema njoj želeći je dohvatiti Eddie — a da Hammer to nije vidio — skine laso sa sedla i snažno zamahne

Upravo u trenutku kad je Hammer pružio ruke prema Eddie, njegovo

»dječje lice« pogodi laso i ostavi na njemu crvene tragove. Hammer prestrašeno ustukne.

— Pokušaj još jednom — reče mu Eddie.

— Prokletnice! — prosikta Hammer. Njegova ruka klizne prema revolveru, njegovo bljedo lice grčilo se od bijesa. U napetom iščekivanju začuje se glasni »klik« kad je Ralph otkočio vinčesterku.

— Okreni konja, Lee — reče mu Joe Barnard — i ne ponašaj se kao prokleta budala. Taj fini gospodin ima vinčesterku, već ju je i otkočio.

Hammer pogleda Ralphovu pušku. Gnjev mu je oduzeo sposobnost rasuđivanja.

Eddie se ugrize za usnicu. Njena ruka, u kojoj je držala smotani laso, zadrti. Tek sada je shvatila u kolikoj je mjeri njen potez pogoršao situaciju.

— Ralph, molim te, ne pucaj. Oni će te ubiti!

— Vinčesterka nije osobito korisna za gađanje izbliza — uz podsmijeh reče Hammer. — Prije nego što on nanišani, Joe, oglasit će se moj kolt.

Barnard kimne ne rekavši ni riječi. Njegove se oči zacakle.

Hammer ponovno pogleda Eddie, no sad njegove oči nisu odavale što misli. Za trenutak je dopustio da ga iznenadi i zbuni, ali sada je ponovno bio potpuno hladan i gospodar svojih živaca.

— Zašto ste nas zaustavili? — zapita Eddie.

Barnard slegne ramenima cereći se. Hammer pogleda kao da je iznenađen Eddinim pitanjem. Rukom je još uvijek dodirivao futrolu kolta ne ispuštajući Ralpa ni na tren iz vida.

— No, tako nešto! — Hammer nastavi glumiti iznenađenje — Mi nismo zaustavili vas; gospođice Graffon Problem je jedino u tome što je put ovdje toliko uzak da se jašući usporedo ne možemo mimoći.

— Onda prodimo jedan po jedan.

— A ne, ni za to nema dovoljno mjesta — naglasi Barnard.

Sada su se glasno cerili. uvjeravanje neće pomoći, pomisli Ralph Garlinghouse je postavio svoja dva čovjeka kako mu Ralph i Eddie ne bi pokvarili

zadovoljstvo dok se bude »zabavljao« s Mikeom Hastingsom.

Postoje, dakle, samo dva načina da se prođe. Mogao bi se boriti za slobodan prolaz. Pri tom je neizvjesno kako će završiti pucnjava. Ralph odmah odbaciti mogućnost jer mogao bi i poginuti. I Eddie je bila u opasnosti ako on strada. Sto bi ta dva neotesanca učinila s njom? Druga je mogućnost bila da se njih dvoje vrate do uzvisine, da po neravnom tlu i u velikom luku zaobiđu uvalu, u kojoj su im se na putu ispriječila ova dva kauboja, te da se zatim vrate na put. Bilo je to razumnije rješenje.

Ralph okrene konja.

— Dodi, Eddie!

Hammer brzo sjaše, a Barnard mu se pridruži.

— Ti si kukavica, sakupljaču koža — reče čovjek s dječjim licem smijući se grohotom. Ralph osjeti kako mu tijelom prolaze žmarci. Unatoč najboljoj namjeri da izbjegne sukob, nije se mogao svladati.

— Želiš li se uvjeriti u to?

Lee Hammer zapao je u ono stanje opijenosti koje svakoga revolveraša zahvaća uoči odlučujućeg trenutka borbe. Odražavalo se to u njegovim zamućenim ali hladnim očima, vidjelo se to po drhtanju njegove donje usnice, po podrhtavanju prstiju iznad drške revolvera.

Svi se ukoče od iznenađenja. Potom napetost popusti. Eddieino lice podsjećalo je na lice osuđenika na smrt kojem su trenutak prije smaknuća iznenada rekli da je pomilovan.

Lee Hammer nešto prosikta dok je poluzatvorenih očiju pretraživao žbunje. No, neznancu nigdje ni traga. I Joe Barnard, koji je sve uvijek shvaćao vrlo sporo, pogledom je pretraživao žbunje. Pri tom je nervozno obilazio usnice. Tada zapita: — Ima li tamo uopće koga, Hammer?

— Imaš pušku. Pucaj!

— Ralph, bud' razuman! — poviče Eddie.

Ralph svlada gnjev. Eddie je imala pravo. Oni će ga ubiti. Tvrdili bi da su pucali u nužnoj obrani, a Garlinghouseov novac pomogao bi da budu oslobođeni optužbe. Ako bi ih itko uopće izveo pred sud...

— Drugi put — u bradu promrmlja Ralph.

Hammer se primakne nekoliko koraka. Njegovo je lice pokazivalo odlučnost. On je Ralpha pošto-poto htio prisiliti na borbu.

— Ti prljavi pasji sine, ja ću te... — zaškrguće zubima Hammer.

Ralph shvati da dvoboj na život i smrt ne može izbjeći. Pogleda Eddie te po strahu u njenim očima pročitao da je i ona toga svjesna.

— Ralph, oni će nas oboje ubiti — reče ona.

— Oho, pa i ti sve shvaćaš! — poviče Hammer. A Joe Barnard samo se cerekao.

Iz žbunja se iznenada začuje nečija zapovijed: — Ruku dalje od revolvera. Hammer, ili ću te ustrijeliti! Moja je puška uperena u tebe, a kažu da sam dobar strijelac. Na udaljenosti od pedeset metara, od jednog dolara načinim dva!

IV

Iz grmlja se ponovno začuje glas: — U to ne bi bilo preporučljivo sumnjati. Barnard. Pokupite svoju kijusad i nestanite! Je li jasno!? A ti, Ralph, prestani se čuditi i svoju pušku uperi u njih!

Ralph ne dopusti da mu se to kaže po drugi put. Hammer podigne ruke uvis. Videći njega Barnard učini isto.

Još su uvijek bili suočeni sa zagonetkom. Činilo im se da se govornik ne služi svojim prirodnim glasom, već se trudi da ga promijeni kako ga ne bi

prepoznali. U prvi tren Ralph je pomislio da ih je slijedio šerif Taggart te da se poslije sakrio. No, da li je Taggart uistinu mogao tako dobro izmijeniti svoj glas?

Ralphu se to, međutim učini nevjerovatnim. Osim toga, Taggart se ne bi tako brzo opredijelio za Garlinghouseove protivnike. Šerif je bio od one vrste ljudi koji ne dopuštaju da im se pogleda u karte, sve dok nije jasno koja će strana pobijediti.

Onda mora da je neki od rančera. Možda je primijetio što se tu zbivalo te im je priskočio u pomoć.

Ralph se okrene djevojci ne ispuštajući iz vida svoje protivnike.

— Eddie, oduzmi im oružje.

Eddie sjase, priđe kaubojima te im uzme najprije puške iz sedla, zatim koltove — dva od Hammera, jednoga od Barnarda.

— Uzjašite! — naredi Ralph.

Obojica poslušase.

Spasilac skriven u grmlju sve je to suteći promatrao.

— Možda nas momak u grmlju uopće nije imao na nišanu — glasno je gundao Barnard. — Bio bi se pokazao da je smio...

Uto se začuje pucanj iz puške skrivenog strijelca. Barnard umalo ne padne s konja. Ralphu se učinilo da je Barnard pogođen. Tek kad se revolveraš uspravio u sedlu, shvatio je da je nepoznati strijelac ispalio hitac u znak opomene.

— Hej, čovječe, pazi kamo gađaš! — povikne Barnard, ali više ne svojim uobičajenim bijesnim zapovjednim tonom, već molećivo. Od surova revolveraša on se pretvorio u plašljivca. Svoga druga Hammera pogleda gnjevno i prezirno.

— Ponašaj se kao muškarac, Barnard! — dobaci mu Hammer.

— Lako je tebi govoriti. Ti nikada nisi bio ranjen.

Eddie je oružje bacila na gomilu.

Ralph potom naredi: — Sada obojica odjašite u grad, i ne zaboravite: bit ću vam za petama!

S otkočenom puškom odjahao je za njima sve do uzvisine.

Tu se Hammer usudio okrenuti i reći: — Vрати mi pušku i pištolj.

— Ostavit ću ih u Taggartovu uredu — reče Ralph.

Kauboji bez riječi potjeraju konje u bijesan galop. Ralph pričekao je dok se ne uvjeri da su doista krenuli prema gradu. No, prije nego što je okrenuo ridana da se vrati k Eddie, prisustvovao je neobičnoj »predstavi«.

Hammer svoga konja pritjera uz Barnardova, a zatim ga iznenada izbači iz sedla. Zatim se nagne u sedlu, uhvati Barnardova konja u trku i odjaše vodeći ga sa sobom.

Ralph se nasmije. Lee Hammer je svoj bijes iskalio na Joe Barnardu koji će morati pješačiti ili do ranča, ili do prve kolibe na pašnjaku.

Okrenuvši svoga konja, Ralph ponovno pojuri prema Hastingsovu ranču. Ranč se zbog zavoja na Round Butteu još nije mogao vidjeti. Umjesto ranča vidjela su se kola na udaljenosti od jedne milje. Unatoč tolikoj udaljenosti moglo se opaziti da je s vozačem i s kolima sve u redu.

To je Ralphu bilo čudno. Ako Garlinghouse nije namjeravao napasti Hastingsa i njegova kola, onda Barnard i Hammer njega i Eddie nisu trebali zadržavati da bi Garlinghouse nesmetano mogao izvršiti svoju namjeru. Zar je pogrešno pretpostavio što Garlinghouse namjerava? Ili će njegov napad tek uslijediti?

Ralph dalekozorom pretraži žbunje. S uzvisine bi morao vidjeti konje i jahače koji su se eventualno sakrili u žbunju. Ne opazi, međutim, ništa neobično.

Kako sve to objasniti?

Sad nije imao vremena rješavati tu zagonetku. Galopirao je prema mjestu na kojem su ga kauboji umalo prisilili na dvoboj na život i smrt. Tamo je Eddie već razgovarala s nepoznatim strijelcem koji je iz žbunja izišao na put. Na svoje golemo iznenađenje Ralph otkrije da je njihov spasilac — Nell Martin!

On je zapita: — Nell, kako to da si nas slijedila?

**Moda, kozmetika,
domaćinstvo**

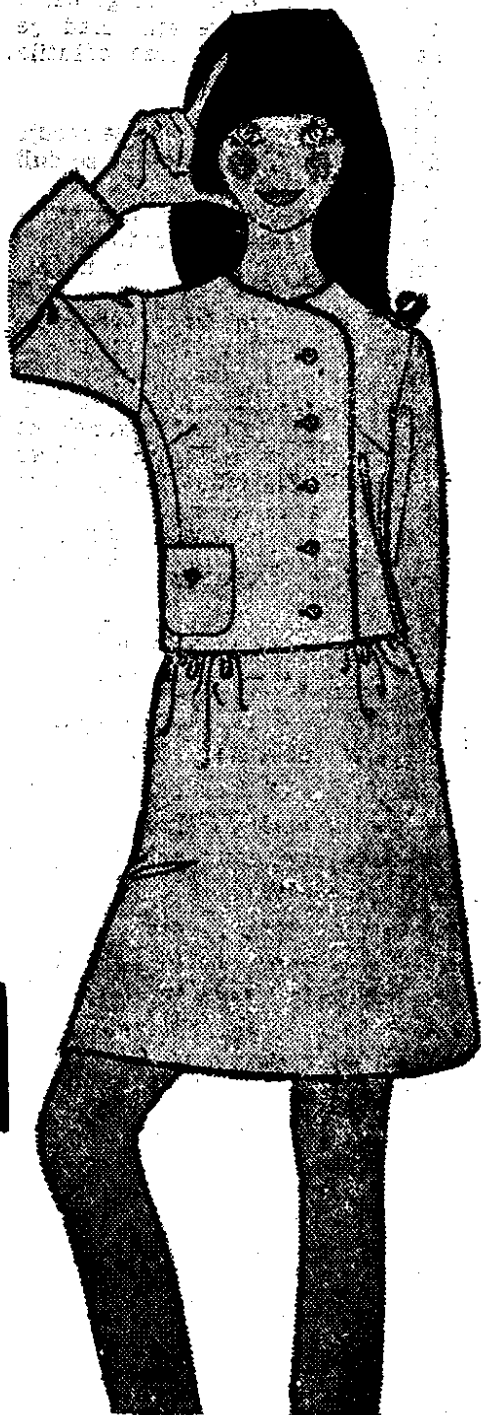
**Savjeti
liječnika i
psihologa**

**Novela, roman,
zanimljivo štivo**

**ukratko: SVE
ŠTO ZANIMA
SUVREMENU
ZENU**

Svijet

**jugoslaven-
ska ženska
revija**

— Shvatila sam da nešto nije u redu kad si onako brzo odjurio iz grada, a trebao si ležati u krevetu. Kad je Edwina odjurila jednako brzo, odlučila sam da vas slijedim.

— Ali tvoj glas???

Kad Nell odgovori, ponovno se začuje onaj duboki »muški« glas kakav su čuli iz žbunja.

— Još kao dijete naučila sam mijenjati glas, Ralph. Moji su roditelji bili cirkuski umjetnici. Uz njih sam, neprestano putujući, što-šta naučila.

— No, to se zove iznenađenje! — nasmije se Ralph.

Eddie je, opazi, bila neusporedivo manje oduševljena. Kad god bi se njih dvije srele, Eddie je djelovala nekako sputano. Vlasnica restorana »Silver Spur«, međutim, pravila se kao da to ne primjećuje.

Nell je mnogo putovala, upoznala svijet i ljude. Vidjelo se to po njenoj lakoći kojom je uspostavljala vezu ne samo s gostima u svom restoranu nego i s ostalim ljudima. Jednom je Ralphu pripovijedala da je već bila udata te da se rastala »zbog neslaganja«.

— Uistinu smo ti mnogo zahvalni — hladno reče Eddie.

— Ništa to nije, nema potrebe na to trošiti riječi — odvratila Nell istim tonom.

Da spriječi eventualnu prepirku, Ralph promijeni temu razgovora te im ispriča kako je Hammer svoga kolegu izbacio iz sedla ostavivši ga da pješači.

— A jesi li opazio kakav trag Mikea Hastingsa? — zapita ga Eddie.

Ralph odgovori da je vidio njegova kola koja bi se svakog trena trebala pojaviti na uzvisini na drugoj strani uvala.

— Ne shvaćam — promrmlja Eddie.

— Kako? — upita Nell.

— Mislili smo da je Garlinghouse odjahao da napadne Hastingsa. To što su nas Barnard i Hammer zadržali na putu samo nas je učvrstilo u tom uvjerenju. Čini se, međutim, da Hastingsa nitko nije ni taknuo.

— Zbog toga se pitam — dodaje Ralph — zašto su nas kauboji pokušali zadržati?

— Teško je odgovoriti na to pitanje — reče Nell. — Nego reci mi jesu li oni prepoznali moj glas? Nadam se da nisu. Inače bi mi se mogli osvetiti.

Ralph je umiri rekavši da oni nisu mogli otkriti da je ona bila u žbunju. Eddie također potvrdi da nema ni najmanje sumnje da su kauboji prepoznali njen glas. Nell osjeti olakšanje.

— Moram se vratiti u grad. Mislite li vas dva nježna goluba da vas mogu ostaviti same, a da ne zapadnete u nepriliku? — našali se Nell.

— Iskreno se nadamo — namigne joj Ralph. — I milijun ti puta hvala za pomoć.

— Da, mnogo hvala — dodaje Eddie ne mogavši prikriti hladnoću svoga glasa.

Nell nestane u žbunju. Uskoro se začuo topot kopita njezina konja.

Eddie se zamisli i promrmlja: — Posebna sorta. — A zatim dodaje glasno: — Što ćemo sada, Ralph?

— U svoju večerašnju molitvu svakako uključi i nju, iz zahvalnosti što nam je pomogla.

— Neću! Ne volim je.

— Ljubomorna si?

— Ljubomorna! — Eddie gotovo pregrize jezik. — Phi! Zašto, i na koga?

— No, dobro, dobro. Odjašimo sad u susret Hastingsu. Sigurno je već blizu.

— Što ćemo s oružjem onih kauboja?

— Hastings će ga uzeti u kola.

Do uzvisine su dojahali trkom. Ralph je u želucu još osjećao nelagodnost pri pomisli da je za dlaku izbjegao smrt.

Hastingsova kola upravo su se uspinjala po drugoj padini brežuljka. Bila su već na samom vrhu te Ralph i Eddie zaustave konje da pričekaju Hastingsa. Debeljuškasti rančer mogao je imati 50 godina.

Približivši im se, Hastings ispljune sažvakani duhan i pozdravi: — Ugodna šetnja, zar ne?

— Jesi li vidio Garlinghousea i Ironsa? — zapita ga Ralph.

Hastings naćini krug bičem — Sreo sam ta dva pasja sina tamo u uvali Willer Creeka. Jahali su kao da im je sam đavo za petama.

— Jesu li se zadržavali videći kola i tebe?

— Ne. Irons je pokušao pljunuti na mene, ali nije uspio. Mora da mu se nešto dogodilo, lice mu je izgledalo kao da ga je gurnuo u sjeckalicu za kukuruzovinu.

Hastingsove riječi nisu riješile zagonetku. Kamo su mogli otići Garlinghouse i Irons? Što zapravo spremaju? »Zar su me povukli za nos?« — pomisli Ralph.

Ralph ispriповjedi sve o borbi između Billa Jamisona i Barta Ironsa, o tome kako ga je Garlinghouse jednim jedinim udarcem u glavu oborio na podte o tome kako su ih kauboji zadržali na putu.

— Prokletstvo! Pa to znači da je počeo otvoren rat! — poviče Hastings.

— Tako se čini.

— Ne shvaćam zašto su vas Hammer i Barnard zaustavili, Ralph. Kad ona dvojica nisu napela mene, rekao bih da je Garlinghouse kaubojima naredio da ubiju tebe.

— I ja tako mislim.

— No, nas male rančere oni ipak neće istjerati iz ovoga kraja — umiješa se Eddie.

— To su velike riječi, djevojko. — Mike Hastings zamahne bičem da potjera obada s vrata desnoga konja. — Nas je rančera malo, a uz to više nismo mladi.

— Stariji muškarci puškom jednako dobro mogu pogoditi cilj kao i mladi.

— Mene, međutim, ne veseli gađanje u žive ciljeve, djevojko.

— Namjeravaš li ti, dakle, podvinuti rep i pobjeći, Mike?

Oprezni rančer ne odgovori odmah.

— Moje su noge prilično kratke, Edwina — reče poslije dulje stanke. — A uz to sam debeo, star i teško dišem. Čak kad bih i želio pobjeći, moja pluća to ne bi izdržala.

Odgovor je umirio Edwina. Mike Hastings, dakle, nije namjeravao pobjeći.

— Dakle, da krenem — reče on. — Sastat ćemo se u gradu, Ralph?

— Ne, pratit ćemo te.

Mike potjera konje.

Ralph i Eddie jahali su ispred kola. Sunce je oznojilo konje. Povjetarac

donese miris šume. Posvuda je bilo divljih ruža što su upravo cvale.

No, Ralph se nije mogao diviti ružama ili visokim šumama Montane. Mislio je o tome kako ga obje — Eddie i Neil — žele uhvatiti. A on se zasad nije namjeravao ženiti. Dakako, jednoga dana doći će i do toga, ali taj mu se dan činio vrlo dalekim.

Krišom pogleda Eddie.

Podignute obrve njenom su licu davale strog izgled. Zapičavši je da li je ljubomorna dodirnuo je njenu slabu točku. Preuzet će Hastingsove kože, zatvoriti vagon i u kočničarevoj kabini odvesti se u St. Louis. Bit će to najbolje od svega što bi mogao učiniti!

A one neka traže drugoga momka!

Unatoč tome nije mu se sviđala pomisao da ode iz toga kraja. Svi bi pomislili da je pobjegao pred bandom ranča »Nagnuti Y«. Učinilo mu se kao da već čuje što bi ljudi govorili: »Ha. Ralph Porter sklonio se na vrijeme. Ike Garlinghouse oborio ga je i utjerao mu strah u kosti. Podvukao je rep i odmaglio.«

A našao je tu i prijatelje. Da, mogao je reći da su novi prijatelji mali rančeri kojima je, otkupivši od njih kože po povoljnoj cijeni, pomogao da ustraju u nepopustljivosti pred Garlinghouseom. Obitelji ponekoga od njih imale su što jesti jedino zato što se Ralph Porter usudio pomrsiti račune »velikom« Garlinghouseu.

Da, uistinu je bilo razloga da Ralph ostane i da teretni vagon pošalje bez pratnje. Bill Jamison, npr., bijaše jedan od tih razloga. Jamison se pograbio s Ironsom zato što je revolveraš vrijedao njega — Ralpa Portera. Zato je Jamison sada među prvima na listi onih koje je Garlinghouse namjeravao ukloniti s puta.

U to pokupe oružje što su ga oduzeli kaubojima i ubrzo stignu do uzvisine na kojoj je Ralph ostavio Hammera i Barnarda. Eddie Graffon slučajno se okrene da pogleda Hastingsa i njegova kola, kadli ugleda dim što se poput svijeeće dizao iza jednoga od brežuljaka.

— Zar je ono požar, Ralph? — uzvikne ona.

Ralph pogleda dim i osjeti kako ga nešto zazebe oko srca.

Dim se uzdizao upravo na mjestu na kojem je iza zavoja bio Round Butte!

— To gori moj ranč! — zapanji se Mike Hastings.

Sada zagonetke više nije bilo. Garlinghouse i Irons namjeravali su zapaliti Hastingsov ranč, pa su to i učinili. Na putu do ranča sreli su Hammiera i Barnarda te im naredili da zaustave one koji bi ih slijedili.

— Priljavi pasji sinovi!

V

— Trči, prokleta Hjenčino, trči! — ošine Hastings svoga konja iskalivši na njemu bljes kao da je jadna životinja kriva za njegovu nevolju.

Jurili su oko brežuljka. Naprijed Ralph, a nešto iza njega Eddie. »Stetson« joi je pao na leđa. Crna kosa vijorila je na vjetru.

Šarač je galopirao kao da o svakom njegovu skoku ovisi život, a Ralphov je ridan polegao toliko da mu je trbuh gotovo dodirivao tlo.

Mike je žurno ispregnuo jednoga od svojih konja i bacio mu se na gola leđa. Smotane uzde poslužile su mu umjesto biča. Njegov teretni konj ipak nije zaostajao iza Ralphova ridana te Edinog šarča.

— Prokleti gadovi, zapalili su moju kolibu — dahao je.

Hastings je uložio mnogo truda da podigne nastambe na ranču. I sav svoj novac. Za njega je taj požar bio gadan udarac.

— Da li je požar mogao nastati sam od sebe? — Ralph iznenada zapita Mikea. — Da li je u peći bilo vatre kad si odlazio od kuće?

Mike gnjevno ispljune duhan. — Ni žeravice! Požar je podmetnut. A taj pasji sin Bart Irons još je i pljunuo na mene!

Hastingsa je to razbjesnilo jače nego podmetnuti požar.

Kad su bili milju udaljeni od nastambi, Ralph poviče: — Vas dvoje odjašite na ranč. Ja ću izviđati.

— Misliš da su u blizini? — upita Hastings.

Ralph odmahne glavom. — Sigurno su odjurili čim se vatra rasplamsala.

— Kamo ćeš? — upita ga Eddie. U glasu joj se nazirala zabrinutost.

— Ti ostani s Mikeom! — poviče Ralph izbjegavši odgovor na njeno pitanje.

— Ralph!... Čuvaj se!

Ralph je svoga ridana već zatjerao u udolinu. Namjeravao je uhvatiti podmetače požara. Možda ih uspije iznenaditi, razoružati i odvesti u grad.

Ali što bi to vrijedilo? Trebalo ih je uhvatiti kada su podmetali požar. Možda su se zgrade zapalile same od sebe!

On zakrene ridana iza jedne litice i pojuri prema sjeveroistoku. Garlinghouse i Irons ne mogu imati veliku prednost. Zatjerao je ridana u isušeno korito potoka. Kamenčići su se kotrljali ispod kopita. Zatim skrene u obližnju livadu. Ridan preskoči preko stijene i kopita mu dodirnu pijesak.

Ralph se nađe na puteljku što su ga utabala goveda. Ovuda su ona s obližnjih pašnjaka odlazila na pojište u Curlinge Creeku. Tko bi od Hastingsova ranča htio poći na ranč »Nagnuti Y«, izabrao bi ovu stazu.

On se duboko nagne u sedlu da što bolje pogleda tragove. Raspoznavali su se samo otisci govedih papaka; tragova konja nije bilo. Zar još nisu prošli ili nisu ni izabrali taj put? Ralph trzne uzdu, konj skrene sa staze i to Ralphu spasi život!

Metak u visini njegove glave prozviđi na pola metra iza njega! Prestrašeni ridan kao lud pojuri među stijene. Ralph ga još obode. Jedino stijene pružaju zaklon.

Unatoč tome sklizne s konja, a ridan potrči dalje. Odjednom nagazi na uzdu te se od trzaja preplaši i zaustavi.

Ralph potrči kroz usjek prema vrhu brežuljka. Kad se približio vrhu, baci se na tlo i otpuzi dalje. Sakrije se u udubini iza kamena. U to opazi kako je na podnožju padine, s one strane potoka, neki muškarac napustio skrovište u stijeni i potrčao prema konju u žbunju.

Bio je udaljen 200 metara, ali Ralph ga je ipak prepoznao: bio je to Bart Irons. Znači da su ga Irons i Garlinghouse vidjeli. Irons je pucao na njega, a Garlinghouse je onaj jahač što ga je Ralph vidio kako se izvan pušćanog dometa udaljava prema sjeveru. Vlasnik ranča »Nagnuti Y« naredio je Ironsu da s leđa puca na Ralphu.

Ralphovo iznenađenje u trenu je preraslo u gnjev. Tek sada je uvidio da je slijepra mržnja potpuno ovladala Garlinghouseom. Rančer s »Ipsilona« htio je njega — Ralphu — ukloniti s puta te je Ironsu naredio da ga ubije.

Bart Irons trčao je što ga noge nose da što prije dođe do konja. Kad Ralphu nije uspio ubiti, morao je pobjeći jer nije bio toliko hrabar da prihvati ravnopravnu borbu. Ralph podigne vinčesterku. No, Irons je trčao mijenjajući pravac. Ralph ipak opali.

Nikada prije Ralph nije pucao na čovjeka. Često se znao zapitati što će osjećati ako ikada bude pucao na čovjeka. Sada je, eto, pucao i — ništa nije osjećao. Bio je miran poput čovjeka koji posluhuje bilo koji drugi najobičniji stroj! Da li je tako sa svakim tko mora ubiti da sâm ne bude ubijen?

Hitac promaši.

U trenutku kad je Ralph opalio, Irons se bacio iza uzvisine.

Ralph stavi metak u cijev. Zatim potrči nekoliko koraka po uzvisini. Nadao se da će s drugog položaja bolje vidjeti revolveraša. No, Irons je ostao sakriven iza uzvisine. Budući da sad više nije mogao vidjeti ni njegova konja u žbunju, Ralph se vrati na prijašnje mjesto.

Irons međutim, dotrči do svoga konja i uzjaše. Odjurio je iz udoline držeći se poput indijanskih jahača na njegovu boku, tako da ga Ralph nije mogao vidjeti.

Ralph ponovno podigne pušku, a konj se nađe na nišanu. Ali Ralph ne putegne obarač. Pogodio bi konja, a ta mu se misao nije dopala.

»Neduzna životinja ne treba ispaštati za svoga gospodara«, pomisli Ralph.

Pogledom je pratio revolveraša koji se polako gubio na horizontu. Sada ima neraščišćene račune ne samo s Garlinghouseom nego i s Ironsom. S Garlinghouseom zato što ga je podmuklo napao s leđa u šalunu, a potom naredio da ga ubiju, a s Ironsom zato što je tu naredbu prihvatio.

Prema njegov postupak nipošto nije opravdavao, Ralph ipak prizna da se Garlinghouse bori za svoj opstanak. Zaposjednu li doseljenici sve pašnjake koji su još državno vlasništvo započet će nezadrživo propadanje ranča »Nagnuti Y«. Garlinghouse će se morati odseliti iz ovoga kraja ako neće htjeti da mu goveda uginu od gladi. Irons je bio hladnokrvni, bezobzirni ubojica.

Ralph se vrati po svoga konja. Sada je jahač po rubu kose kako bi imao što bolji pregled na sve strane. Nije se plašio da bi njega mogao netko vidjeti. Bilo je nevjerovatno da bi još koji kauboj s ranča »Nagnuti Y« mogao biti u blizini. Nigdje ne zastajkujući, dođe do Hastingsova dvorišta te se zaustavi uz Eddie.

Mike Hastings stajao je ispred zapaljene kuće toliko blizu koliko mu je to vatra dopuštala. Kuća, staja, kokošinjac i sve ostalo što je mali rančer bio podigao — sve je to bilo potpaljeno i gotovo sve je već bilo izgorjelo. Kuća je potpaljena prva jer je na njoj plamen već progutao sve što je moglo gorjeti.

— Učinilo mi se da sam čula pucnjeve — reče Eddie.

Ralph odmahne glavom. — Ne znam što si mogla čuti pa ti se učinilo da su pucnjevi. U mojoj blizini nije se pucalo.

Nije imalo nikakve svrhe, pomisli Ralph, njoj ili Mikeu Hastingsu bilo što govoriti o pucnjavi između njega i Ironsa. Hastings bi možda upravo tada krenuo »ratnom stazom«. A to Garlinghouse i priželjkuje.

Jer, Garlinghouseu je nužno potreban povod poslije kojeg bi bez straha pred zakonom napao male rančere. A čim bi makar samo jedan od doseljenih rančera ili farmera glavom platio suprotstavljanje Garlinghouseu, svi oni što imaju žene i djecu radije bi otišli iz doline Curcinglea nego da se izlože opasnosti da i njih zadesi slična sudbina.

Ralph pride Hastingsu i opazi što je Mikea prikovalo na tome mjestu. Rančerov ovčarski pas ležao je mrtav u žbunju s prostrijelenom glavom.

Hastings je grčevito stiskao pesnice. Usnice su mu podrhtavale. Činilo se da će svakog trena briznuti u plač. Kad mu se Ralph približio, okrene glavu u stranu tako da mu prijatelj ne vidi lice.

Ralph osjeti da Mike želi biti sâm. Zato se okrene i prijeđe preko dvorišta. Tu se više nije imalo što raditi — sve je bilo nepovratno izgubljeno.

No, da je eventualno gašenje još i koristilo, ne bi se imalo čime gasiti. Teški čekić ležao je uz razbijenu crpku. Iz nje nije mogla poteći ni kap vode. Podmetači požara mislili su na sve.

Nakon nekog vremena Hastings pride k Eddie i Ralphu te reče: — Gadovi su ubili moju kuju Trix. — Opsuje nešto nerazgovijetno i nastavi: — Upravo danas razmišljao sam da li da je povedem sa sobom. Ipak sam je ostavio jer se u gradu grizla s drugim psima. Nikome se nije micala s puta. Nijednom psu ne bi priznala da je jači, a da se prije ne potuče s njim.

Ralph kimne. Rado bi nešto rekao, ali nije se mogao sjetiti ničega što bi utješilo jadnog Mikea. I Eddie je šutjela.

— Trebao sam je povesti, Ralph.

— Što sad namjeravaš, Mike? — upita Ralph želeći promijeniti temu razgovora.

Hastings ga pogleda mutnim očima. Činilo se kao da se njegove misli ne mogu odvojiti od mrtve kuje.

— Još ne znam, Ralph.

— Moraš biti oprezan.

— Zašto?

— Oni bi rado vidjeli mrtva rančera ili farmera — objasni Ralph. — Ti si im jednako dobrodošao kao i svaki drugi. Ne bih se čudio da je tvoje imanje potpaljeno samo zato što oni misle da si

ti čovjek koji će slijepo pojuriti na njih.

— To bi se moglo dogoditi.

Ralph odmahne glavom.

Hastings ogorčeno nastavi: — Čini se kao da si ti na strani tih prokletih nitkova, Porter. Možda ti male rančere ne simpatiziraš toliko kao što smo mislili!?

Ralph se svlada. Shvaćao je što Mike osjeća. Ali, dakako, ljutilo ga je potcjenjivanje njegovih simpatija za rančere. Morao se nasmijati preko volje.

— Govoriš gluposti, Mike. A ako bolje razmisliš, shvatit ćeš da Garlinghouseu nećeš moći dokazati da je potpalio tvoje imanje.

— Temeljito je sumnjiv.

Ralph mu objasni da sumnja nije dokaz, a pogotovo ne za sud. Na sudu valja iznijeti čvrste dokaze, dovesti očevice događaja. A tko je vidio da su Garlinghouse ili Irons potpalili imanje? Nitko!

Pričekali su da se vatra potpuno ugasi. Zatim su pošli prema mjestu na kojem su ostavili Hastingsova kola s drugim konjem.

NE ZABORAVITE
— SVAKO JUTRO
VJESNIK

Ralph se prevario pretpostavivši da će Joe Barnard pješaćiti do ranča »Nagnuti Y«.

Lee Hammer, vodeći Barnardova konja, nije odgalopirao ni nepunu milju, a njegov je gnjev već splasnuo.

Cijela se stvar odvijala naopako! Garlinghouse im je naredio da zadrže prokletoga trgovca kožom ako bi ga pokušao slijediti, a to su oni i učinili — sve do trenutka dok ih nepoznati strijelac nije najurio.

Momak ih je — a tko bi drugi bio! — načinio smiješnim budalama. Hammer ponovno pomisli na strah što ga je Joe Barnard pokazao kad mu je metak nepoznata strijelca prošiošao pored glave.

Zar je to revolveraš? Ha! Kukavica je on, kukavica! Nikad ga još nije vidio tako preplašenoga.

Neka dobi je mjehure dok dođe do ranča! U svojim čizmama, s kojima se uvijek hvali da su baš za njega rađene po mjeri! Njegova će ga ravna stopala dobrano boljeti. Neka! Neka na svakoj peti dobi je mjehur tako velik kao što mu je onaj koji nosi na mjestu na kojem drugi ljudi imaju mozak!

A tko je, do vraga, bio onaj strijelac?!

Hammerovo »dječje lice« ponovno prekrije crvenilo gnjeva. No, za tren ga nestane kao da je plamen vodom ugašen.

Sjetio se što ga čeka na ranču. Garlinghouse bi i njega i Barnarda mogao zavezati za konje i vući po dvorištu! Rančer ih je plaćao — i to dobro! — za dobro obavljen posao.

A oni su skuhal i — mućak.

Hammer se bojao Garlinghouseova gnjeva, njegova rikanja, njegova revolvera, njegove medvjede snage. No, ni pod kojim uvjetima Hammer ne bi želio izgubiti zaposlenje na ranču. Bio je to lagan posao, a zarada sjajna u usporedbi s onom koju je Hammer dobivao kad je morao jahati među kravljim repovima. Možda je bio tek nešto opasniji nego onaj prijašnji. To ga,

međutim, nije smetalo. Revolveraš s »dječjim licem« volio je opasnost.

Posao na ranču »Nagnuti Y« postao je opasan zapravo tek sada. Činilo mu se da on i ostali na ranču sjede na poklopcu kotla koji svakog trenu može eksplodirati. Ta činjenica, međutim, ni njega ni Barnarda neće spasiti ako se Ike Garlinghouse nakanu poigrati s njima. Možda će ih čak i najuriti, premda će mu uskoro zatrebati revolveraši.

Lee Hammer iznenada zategne uzde.

Dosjetio se nečega. Cijelu je stvar još jednom temeljito promislio. Okretao je ovako i onako, kao što vrana okreće koriću kruha čupajući ovdje i ondje, dok napokon ne pronađe mekano mjesto.

Nasloni se u sedlu i naceri ponosan na svoju zamisao. Ona će se Garlinghouseu dopasti i istodobno pomoći da nestane sramote koju im je nanio nepoznati strijelac skriven u grmlju.

Da, ta će se zamisao Garlinghouseu doista dopasti!

Ali, da ostvari plan potrebna mu je Barnardova pomoć.

Okrene se i korakom odjaše natrag. Nije bilo žurbe.

Joe Barnard je pješaćio milju i pol prije nego što je zastao i protrljao oči ne vjerujući u ono što vidi.

U Barnardovim očima Hammer pročitao ne samo iznenađenje nego i nepovjerenje.

— Što hoćeš, Lee? — zapita Barnard.

— Imam plan koji će nam pomoći da sve ponovno izgladimo.

Barnardove oči se rašire. Nije mogao sakriti da su ga Hammerove riječi zanimala. A već se bio pomirio s nekoliko sati pješaćenja. Sada se, »kao da ga je doveo anđeo«, pojavio Hammer vodeći konja.

»Možda Hammer i nije tako loš momak?«, pomisli Barnard. No, negdje duboko u njemu ostala je trunka nepovjerenja.

— Kakav je tvoj plan?

DJEVOJKE!

tina

JE REVIJA ZA NAS

tina

JE REVIJA SA STRIPOVIMA

tina

PIŠE O NAŠIM RADOSTIMA

tina

PIŠE O NAŠIM BRIGAMA

tina

PIŠE O NAŠIM TAJNAMA

u TINI ćeš naći sebe

u sebi ćeš naći TINU

— Reći ću ti poslije. Najprije te molim da mi oprostiš — odgovori Hammer. — No, moraš priznati da si me užasno razljutio. Činilo se da ćeš pred neznancem mahati bijelom zastavom.

— Ja? Nisam se uopće preplašio, Lee. Tako se ja samo pretvaram kad me petko iznenadi. Često mi se tako pružila prilika da sreću okrenem na svoju stranu i da se izvučem iz nevolje. Ti bi me morao bolje poznati kad već toliko vremena jašemo zajedno.

Lee Hammer nije obraćao pažnju na tu laž kako je on slab poznavalac ljudi. Poznavao je dobro i tu Barnardovu osobinu.

Hammer sjaše. Sjednu zajedno na kamen pored staze. Barnard je bio presretan što je mogao odmoriti noge; njegove nove čizme načinile su mu mjechure na obje pete. Ali ako je očekivao da će mu Hammer govoriti o svom planu, razočarao se. »Dječje lice« uživalo je u tome da se kauboj polako prži na žeravici radoznalosti.

Odjahali su do mjesta na kojem je Hastings ostavio kola s drugim konjem. Kad ih ugleda, gorostas uzv. kne od radosti. Hammer opazi kako se Barnardove oči zacakle kad je shvatio plan.

— Taaako, to je, dakle!

— Brzo shvaćaš.

Joe Barnard prijekorno pogleda svo- ga druga. Hammer iznenada osjeti nelagodnost. Možda može biti i opasno previše se poigravati s Barnardom. Pogledavši goleme pesnice gorostasa, Hammer osjeti kako mu se naježi koža.

Ako se te ruke nekome oviju oko vrata, neće mu biti lako. Hammer je već vidio kako je Joe Barnard i željezno dlijeto savinuo i slomio.

— Nisam tako mislio... Joe.

— Dobro... počnimo.

Najprije strgnu ham. a konja potjera- še. Potrganu opremu Barnard baci u grmlje.

— To će se svidjeti šefu — mrmlijao je. — Jesi li vidio dim s Round Buttea, Lee?

Hammer kimne. — Mora da je lijepo gorjelo, zar ne?

— Što ćemo s kolima?

— Čini isto što i ja.

Hammer skine laso sa sedla, čvorom ga pričvrsti za jedan od kotača, a slobodan kraj prebaci preko kola. Barnard učini isto.

— A sada? — zapita on.

— Uzjaši te pričvrsti uže za sedlo. Kad poviknem »naprijed«, lagano potjeraj konja da se uže polako zategne.

— Aaa, da se kola prevrnu?

Hammer potapša svog konja i zategne uže.

— Naprijed, Joe!

Dva konja zategnu užad, ali kola se i ne pomaknu.

— Udari ostrugama svoje kljuse!

Ostruge se zabiju u slabine konja.

Kola se stresu, ali ni tada se ne pomaknu. Hammer i Barnard ošinu konje bičevima, te se oni napregnu dvostrukom snagom. Kotači na suprotnoj strani kola polako se podignu, a kola se počnu naginjati na bok.

Polako su se primicala točki prevrtanja, zanjihala su se, zatim se uz tresak prevrnu. Goveđe kože i krzna rasuše se naokolo. Jahači odvežu lasa.

Potom nakupe suhog granja i bace ga na gomilu oko kola.

Hammer reče: — Dosta je, Joe.

— Hoćemo li zapaliti, Lee? — upita Barnard.

— Da.

Suho granje odmah plane. Bila je to velika vatra što je pucketala i prskala varnice kao da se i sama raduje svojoj razornoj moći. Vatra potpuno proguta kola. Svježe kože i krzna samo je opržila, ali i to je bilo dovoljno da ih učini bezvrijednima.

— To će se Ikeu dopasti.

— To si već jednom rekao.

Zadovoljni potpaljivači uzjašu i krenu prema ranču »Nagnuti Y«. Hammer je jahao iza gorostasa ostajući izvan domašaja njegovih ruku.

A Barnard pak nije znao da ga se Hammer otprije kratkog vremena stvarno plaši.

Nosio je čizme od crvenosmeđe kože na kojima su sare bile ukrašene zvjezdicama. Čizme su se dizale i spuštale, dizale i spuštale, a visoke su pete klopkale.

Izenenada čizme stanu.

Svojim posjetiocima on reče: — Meni to izgleda ovako o požaru nema sumnje. No zato ih i te kako ima o potpaljivačima. Vi, doduše, mislite da su to mogli učiniti Garlinghouse i Irons. Ali to nije ništa više od gole pretpostavke. Da, to je samo pretpostavka.

Čizme se ponovno počnu šetati amo-tamo.

Mike Hastings pogleda Ralpa Portera. U njegovim očima cacklilo se podrugljivo nepovjerenje. Eddie Graffon zamišljeno pogleda vlasnika čizama. Bio je to glavom šerif Matt Taggart.

— Što namjeravate učiniti, šerife?

Čizme ponovno zastanu, a Taggart oštro pogleda djevojku.

— Gospodice, u ovom uredu ja sam šef! Vodio sam ga i prije nego što ste došli vi maze, eh, doseljenici s istoka. Dakle, prepustite to meni, jasno?

— Meni se čini da vi uopće ništa ne radite.

— Što želite time reći?!

Gnjev je izbijao iz šerifovih očiju. No, na djevojku to — barem se tako činilo — nije ostavljalo nikakav dojam.

— Bart Irons izazvao je i napao Billa Jamisona. Bili ste u salunu kad su se oni tukli, a ni prstom niste maknuli da ih spriječite.

— Trenutak, gospodice. — Taggart podigne svoje stisnute pesnice. — Nije Irons napao Jamisona, nego Jamison Ironsa! Osim toga, ja sam već tada uvidio da je najbolje ako dopustim da ljudi pesnicama daju oduška svojoj mržnji.

— Ništa niste poduzeli ni onda kad ste trebali — prebaci mu djevojka. — Kad je Jamison bespomoćno ležao na podu, a Irons ga je htio udarati čizmom, morao je uskočiti Ralph da

spriječi Ironsa. A zatim je Garlinghouse s leda oborio Ralpa.

— To je istina — doda Ralph Porter.

Taggart se okrene k njemu. — Tako vi tvrdite, Porter. Vi ste ovdje stranac i ne shvaćate...

— Razumijem ja jako dobro kad me netko obori s leda — prekinu ga Ralph.

— Oni su ustrijelili čak i moju kuju — reče Hastings. — Oni su ubili Trix. A ona mi je bila jedini prijatelj. Spalili su moje imanje. Uništili moja kola, hamove, oni su...

— Tko su to »oni«? — upita Taggart.

— Ike Garlinghouse i njegovi kauboji, razumije se. Nešto on, a nešto ti njegovi psi što ih drži na uzici.

— Možete li to dokazati? Jeste li vidjeli da su oni to uradili?

— Ne, ali...

— Nemate dokaz koji bi vrijedio na sudu.

U tome je bio u pravu, pomisli Ralph. Bio je pokušao šerifa obavijestiti o pucnjavi s Ironsom, ali se predomislio i nije mu rekao. Čak kad bi šerif toga revolveraša privremeno i pritvorio, na sudu bi protiv Ironsa opet imao samo svoju izjavu, a to bi bilo vraćanje na početnu točku.

— Hoćete li izjahati do moga ranča, šerife? — zapita Hastings.

— Sutra. Po noći ni ja ne vidim.

Opet se oglasi djevojka. — Hammer i Barnard zatvorili su nam prolaz na javnom putu. Što kažete na to?

Taggart raširi ruke.

— Ali, djevojko, vi ste ipak odjahali dalje, zar ne? — On pokaže na Barnardovo i Hammerovo oružje što je ležalo na njegovu pisaćem stolu. — U moj ste ured došli s tim oružjem. Rekao bih da ste potprašili onima koji su vam zatvorili put. Na što se onda još žalite?

— Očekujem da će zakon zaštititi doseljenike, među njima i moga oca.

Taggart lagano kimne. — Slično bi govorila i moja žena, gospodice Graffon. Neprestano nešto smišlja i onda mi po cijele dane puni glavu. — On pogleda Ralpa Portera. — Mladiću,

biti oženjen nije baš tako slatko kao što se obično misli. — Namignuvši nastavi: — Vjerujte da je to istina kad vam kaže onaj tko zna kako je u braku.

— Gluposti! — srdito izusti Eddie.

Čak se i Hastings nasmijao. A Ralph osjeti da bi mu se taj čuvar zakona mogao i dopasti.

— Dakle, pogledajte što se može uraditi, šerife — reče on.

— Bez brige, Porter, hoću. No nije mi jasno kako ste vas dvoje, trgovac kožom i slabašna djevojka, najurili takva dva revolveraša oduzevši im oružje!

— To je djelo našega izuzetnog šar-ma — odgovori Ralph.

Hastings iziđe pomalo razočaran, a za njim Eddie. Taggart tiše oslovi Ralpa. — Trebali biste se držati po strani, Porter. Koliko mi je poznato, završili ste s utovarom koža. Znači li to da ćete još noćas otputovati?

— Namjeravam.

— Bila bi to dobra vijest, Porter. Ovdje nemate nikakav interes, ništa vas ne veže za ovaj kraj. Nemate zemlju, nemate kuću, neoženjeni ste.

Ralph kimne. — Točno. Ali, izgledalo bi kao da bježim.

— Možda. — Taggart se nasmije. — Da mogu, i ja bih pobjegao pred olujom koja se priprema.

— Drukčije govorim ja sebi — od-vrati Ralph — Kad otputujem ne bih želio za sobom ostaviti mržnju i nepri-jatelje.

Taggart kimne. — To ste lijepo rekli.

Kad Ralph iziđe iz šerifova ureda, Eddie ga zapiša: — O čemu ste još razgovarali, Ralph?

— Ah, općenito o podmetanju požara — sl. će Ralph. — Ujutro šerif namje-rava pogledati tragove.

— Ali drugo ništa neće ni poduzimati — s gorčinom u glasu reče Hastings. — Sp. vat će u konjušnici. Ujutro možda nećem drugog konja. Trebat će ga za oranje.

— Zacijelo nije daleko od mjesta na kojem su bila kola.

— Laku noć. — Hastings se okrene. Ralph pogleda za njim. Kad je rančer prošao ispred osvijetljenog prozora,

Ralphu se učini da su njegova leđa pogrbljenija nego što su bila prije nekoliko sati.

— Odlaziš li zajedno s pošiljkom koža, Ralph — zapita Eddie.

— Trebao bih.

— Bježiš?

— Može li se to tako nazvati? — On nastavi prije nego što dobije odgovor. — Ja nemam ovdje ni obitelj, ni zemlju.

— Imaš mene.

Ralph je i sam bio iznenađen onim što je uslijedilo. Eddie Graffon našla se u njegovu zagrljaju, osjećao je toplinu dodira njenih oblina. Zatvorivši oči, glavu je zabacila malo unatrag.

Svoje usne Ralph pritiska na njene. I osjeti da njoj to nije prvi poljubac.

Iznenada začuju nečiji glas: — Oh, oprostite!

Trgnuvši se, oni se razdvoje.

Nell Martin stajala je pred vratima svoga restorana, a svjetlost svjetiljke pred ulazom treperila joj je na licu.

— Žao mi je što vam smetam — reče Nell. — Ali za to vam javna mjesta očito nisu najpogodnija. Jako mi je žao što sam vas prekinula. Možete li mi oprostiti?

— Pokušat ćemo — odgovori Eddie.

— Oh, molim, oprostite. — Nell uđe u lokal.

Ralph i Eddie ponovno ostanu sami na ulici.

— To je ona učinila namjerno! — bjesnila je Eddie. Suze su joj navrle na oči. — Oh, Ralph, kako samo može biti takva?

— Najbolje je da to pitaš nju. — Ralph se ponovno pribrao. — Vrijeme je da pođeš kući. Tvoji će roditelji biti zabrinuti.

— Prenoćit ću kod Mattie Jones.

— Tvoji to znaju?

— Da, moja majka.

— Dobro. Pođi, dakle, k Jonesovima.

— Poljubi me prije.

Novom poljupcu Ralph se nije mogao prepustiti tako strastveno. »Zašto?« — pomisli. »Zar zato što ih je Nell Martin iznenadila trenutak prije?«

Djelomično i zato što ga je Eddie htjela doslovce posjedovati.

— Laku noć, Ralph.

— Laku noć, Eddie.

Gledao je za njom dok nije nestala iza ugla. Bio je iznenađen. Nije mu to bila prva djevojka koju je poljubio. Ali Eddie... Kako li se samo ljubila?! Gdje li je to naučila?

Nije važno. Za jedan sat odvest će se zajedno sa svojim kožama i zauvijek napustiti dolinu Curcingle.

Ralph pođe u hotel da potraži Billa Jamisona. Bio je u sobi 313. Rekli su mu da ga je Effie, njegova supruga, u međuvremenu posjetila i vratila se na ranč. Ralph se dosjeti zašto. Njihovo imanje nipošto ne smije biti slijedeći cilj podmetača požara. Popevši se stepenicama Ralph pokuca na vrata.

— Tko je? — oglašuje se Jamison.

— Ralph Porter.

— Uđi, Ralph.

Jamison je ležao u krevetu. Sačmari-
ca mu je bila na dohvatu ruke.

Priručna svjetiljka davala je ipak dovoljno svjetla da se vidi njegovo ozlijeđeno lice.

— Čuli smo za nevolju koja je snašla Hastingsa, Ralph. Effie se stoga odmah vratila na ranč. Što Taggart namjerava učiniti?

— On se drži zlatne sredine.

— Nisi mi platio za moje kože — podsjeti ga rančer poslije kraće stanke.

Ralph ode u svoju hotelsku sobu i vrati se s poslovnim knjigom. Iz kožnate kесе što ju je nosio zataknutu za pojas izvadi novac, Jamison potpiše priznanicu.

— Hvala, Ralph.

— Ne zahvaljuj, da ne urekneš novac — našali se Ralph.

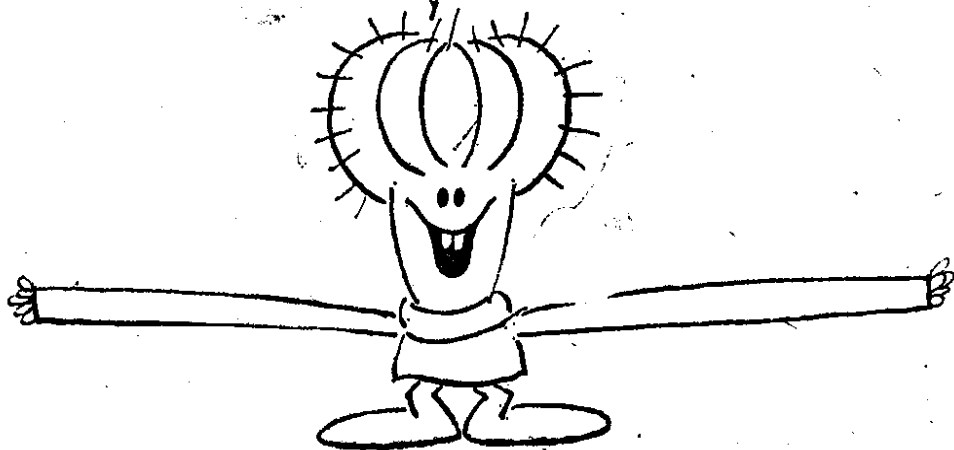
Jamison ga upitno pogleda. — Odlaziš li još noćas zajedno s pošiljkom kože?

— Da.

Jamison opsuje i — okrene mu leđa.

Ralph iziđe iz sobe.

**Pridružite se i vi milijunskoj
armiji čitalaca revije »STUDIO«!**

Eddie je pošla prema kući Jonesovih, ali se zaustavila čim se udaljila toliko da je Ralph više nije mogao ni vidjeti ni čuti.

Do vraga s Jonesovima!

Do vraga i s Ralphom Porterom!

Njen pogled preleti Mainstreetom uzduž i poprijeko. Mrzila je taj mali grad. Mrzila je i život na ranču. Ono što je Ralphu pripovijedala o svojoj ljubavi prema životu u ovom kraju bila je izmišljotina.

Ona je bila lažljivica, varalica pa i — izdajica. — I — prezirala se zbog toga. Barem malo. Osim nje sve je to znao samo još jedan jedini čovjek.

Nakon stanke pođe dalje. Za minutu-dvije pokuca na stražnja vrata banke. Dva puta jače, dva puta slabije.

— Trenutak!

Začuje korake u sobi, a zatim okretanje ključa u bravi. Kad je ušla mladi je muškarac već sjedio za pisacim stolom.

— Zatvori vrata i zaključaj ih, Eddie.

— Snalazim se.

Zvučalo je to nekako oštro, srdito.

To ga nagna da podigne glavu s papira pred sobom.

— Zar se nešto dogodilo?

Ona priđe k stolu. — Da.

— Da?

— Nisi me danas još poljubio! — reče ona prijekorno.

On je poljubi bez žara. Zatim reče: — Što ti je danas u glavi?

— Samo ti, Frank.

Ona sjedne uz njega i pogleda nizove brojke koje je Frank, blagajnik banke, upravo zbrajao.

— Toliko novca ima u vašoj banci?

— zapita ona sa strahopoštovanjem. — Šezdeset tri tisuće četiri stotine devedeset dva dolara i osamdeset tri centa.

— Da, mi to moramo znati točno na cent.

— To je gomila novca.

Njihovi se pogledi sretnu.

— Da, to je gomila novca.

Ona se primakne bliže k njemu.

— No, ti mi zacijelo nešto želiš reći. Izgledaš kao da te netko uvrijedio...

— Ah, Frank, ne znam koliko ću još ikvako moći izdržati...

— Što je s Ralphom Porterom?

— Kako to misliš? Što bi trebalo biti s njim?

On slegne ramenima.

— Ralph uopće nije važan. Osim toga, on će večeras otputovati s pošiljkom svojih koža.

Njegovo lijepo lice se razvedri. — On mi prepušta teren, zar ne?

— Ti si me imao cijelo vrijeme.

On uzdahne, ustane, priđe k prozoru i nasloni se na nj. Vidjelo se da su mu misli negdje daleko.

— Kako bih rado sada bio u »Whales Clubu». Nikad nisi bila u New Yorku?

— Ne.

— Kako bismo tamo mogli uživati!

— I hoćemo.

— Za to je potreban novac.

— Smoći ćemo ga.

— Sa trideset dolara mjesečno?

— Već ćeš ti nešto smisliti.

On se iznenada zagleda u vrhove svojih cipela, kao u nešto izuzetno zanimljivo, a potom pogleda na sat.

— Već je ponoć. Otpratit ću te k Jonesovima.

— Odjahat ću na ranč.

— Ne u ovo doba noći, ne.

— Moram, majka će biti zabrinuta.

On je pogleda kao da ne vjeruje u to što je rekla i slegne ramenima.

Prije nego što je otpratiti do vrata poljubi je strastveno.

Ostavši sam on zatvori vrata, a pogled mu sklizne na golemu željeznu blagajnu.

Eddie, međutim, ne odjaše na ranč svojih roditelja. Na raskršću putova skrene na sjeverozapad, prema ranču Ike Garlinghousea.

Počeo je puhati hladan vjetar. Ona odmota ogrtač sa sedla i zabaci ga preko ramena. Stavivši ruku u džep prstima napipa rupu.

Zamalo da ne krikne od gneeva što je obuzme. Ona je htjela svilu, krzna i

ugodne mirise, prostrani stan i blistavi namještaj, a ne jeftini vuneni ogrtač s rupom u džepu!

Htjela je upecati Ralpa Portera samo zato da bi mogla napustiti sve što ju je okruživalo. Rekla mu je da ga voli, ali to je bila laž. Ona je lagala tako često da je laž s njenih usana zvučila uvjerljivije nego istina.

A sad Ralph napušta dolinu. To ju je više lutilo nego žalostilo, jer za njega osobno bilo joj je, uostalom, svejedno. Nadala se, međutim, da će ona bez velike muke ostvariti svoj plan. Njena je taština bila povrijeđena.

Ali neka! Ima ona još planova.

Pred njom se pojave jahači. Svog šarca skrene s puta u grmlje, sjaše i uhvati konja za nozdre.

Jahači prođu ne opazivši je. Učinilo joj se da su s ranča »Nagnuti Y«, ali u tami ih nije mogla prepoznati.

Djevojka uzjaše i polako pođe dalje.

U tišini noći začuje zvižduk lokomotive. Znala je da je to teretni vlak što zviždi na zavoju ispred Curcinglea. Kad poslije kratkog zadržavanja vlak pođe dalje, odvest će i Ralpa Portera iz njena života...

IX

Prokletstvo! Gdje je tako dugo?

Garlinghouse pogleda na sat. Mogao se pošteđeti živciranja što mu ga donosi veza s kćerkom toga prijavog malog rančera. Ta ona mu nije mogla javiti gotovo ništa što on već nije znao. Podrobno je poznavao sve slabosti svojih protivnika, malih rančera i farmera. Ali možda mu ipak javi nešto važno što on ne bi doznao bez njene pomoći? Uostalom, ona se stalno kretala među tim »kupusarima« i uživala njihovo puno povjerenje.

A možda ona zapravo iskorištava njega — Garlinghousea? Pomislio je na to već nekoliko puta. Bila je lukava poput lisice. A uz to pohlepna, nikad joj nije bilo dovoljno novca i nije birala sredstva i način da do njega dođe.

Vrata iza njegovih leđa otvore se jedva čujno. Osjeti to manje po šumu, a više po propuhu koji je nastao. Kad ju je pogledao stajala je leđima naslonjena na vrata. Njeno je lice bilo crveno, grudi su joj se nadimale od uzbude.

— Jesmo li sami Ike?

— Da.

Ona ne vjerujući priđe širokom paravanu te zaviri u pokrajnju sobu. Činila je to svaki put. Njega to podsjeti na divlju životinju: nepovjerljivu i neprestano budnu.

— Ne vjeruješ mi?

— Katkad ne vjerujem ni sebi.

— To je loše.

U njegovu glasu osjeti se porugljivost. Ona ga pogleda upitno, ali na licu ne otkrije ništa.

— Sjedni — ponudi joj.

Eddie sjedne. Vjetar je sve jače lupao s potrganim olukom na krovu. Ona se odjednom sjeti snježnih mećava protekle zime.

Poput divljih zvijeri, u skučenom skrovištu bila je zatvorena u kolibi na ranču svog oca. No, to joj je bila posljednja zima u ovoj zemlji! Bila je lijepa i muškarci su joj se divili. Svi! Samo jedan možda ne: Ralph Porter! A možda i on? Možda je samo bio previše lukav da bi se dao »upecati«?

— Čemu se smiješ?

Osmijeh nestane s njena lica. Daka-ko, ni Ralph nije hladan prema njoj. Uхватиć se on; uхватiti...

— Udarila sam Lee Hammera u lice — odgovori brzo.

— Njega si udarila? Ti?

Ona mu ispriповjedi kako su Hammer i Barnard Ralphu i njoj zatvorili put.

— Pokazat ću ja njima! Seprti!je!

— Ne spominji im ništa. Ako pokažeš da znaš za to, otkrit ćeš našu vezu. Hammer ti ništa nije govorio o tome?

— Nije. A zar si ti dojahala samo zato da mi to kažeš?

— Razumije se da nisam.

Ona prebaci nogu preko noge. — Načinio si veliku pogrešku. Po tvome mišljenju možda to nije pogreška.

— Na što misliš?

— Ustrijelio si Hastingsovu kuju Trix. Hastings je bijesan zbog toga. On je stari momak i Trix mu je bila sve, gotovo kao član obitelji...

— Ta beštija je razjapljenih čeljusti skočila na nas. Morao sam je ubiti da ne ugrize Ironsa. — On se naceri. — Pitao sam se poslije: što bi bilo da ga je ugrizla? Može li Irons uopće dobiti bjescnoću? Ionako je dovoljno bijesan!

— Zastane na trenutak, zatim reče: — No, nastavi.

— Porter će otputovati noćas. Nema nikakvih planova ovdje, rekao je. On, dakle, hvata maglu.

— Što?!

— Sâm mi je to rekao.

On se nasmije. — Trebao sam to znati prije jedan sat... Mislio sam da je Porter počeo pokazivati zube kako bi učvrstio svoj položaj. Htio sam mu dati dobru lekciju, a time preplašiti male »kuposare«.

Eddie se dosjeti kamo su jahali ljudi pred kojima se malo prije sakrila u grmlje.

— Poslao si tri jahača u grad da »srede« Portera. Srela sam ih.

— Jesu li te prepoznali?

— Misliš li da sam budala koju tvoji konjušari tek tako mogu nadmudriti?

— U redu. Nitko ne treba znati da ti surađuješ sa mnom. — On pljesne po svojoj natkoljenici. — Dođi, sjedni malo ovamo.

Ona odmahne glavom. — Ike, na taj način dalje ne ide.

— Zašto ne?

— Da me voliš, učinio bi ono što te molim.

Sad on odmahne glavom. — Ja ne odlazim oдавде. Ruke sam do kostiju izderao dok sam podigao ovaj ranč. To

je moja zemlja imao ja papire za nju ili ne!

— O svemu smo tome već razgovarali. Mogao bi prodati ranč za sedamdeset tisuća dolara, sâm si tako rekao.

— Ja ne bježim oдавде! Ja nisam Ralph Porter.

Šezdeset tri tisuće dolara na jednoj, sedamdeset tisuća na drugoj strani. Radi njih isplati se mučiti, radi njih isplati se napregnuti sposobnosti, isplati se planirati, smiješiti se preko volje, lagati, radi njih ne treba žaliti ni svoje ženske čari.

Ona ustane.

— Sad moram poći.

On također ustane. Život pun mukotrpnoг rada i pohlepe da stekne što više ostavio je tragove na njemu. No, star on još nije bio, o ne! Bilo mu je možda samo desetak godina više nego njoj, a nipošto ne koliko bi se pomislilo po tragovima koje su na njegovu licu ispisale kiše i vjetrovi, težak rad, mržnja i pohlepa.

— Doći ćeš u ponedjeljak ponovno?

— Ako nešto saznam. Ne bi imalo svrhe da dođem i izlažem se opasnosti da me netko vidi ako ti ne budem imala što javiti.

— Samo zato da bi me vidjela to nije dovoljan razlog da me posjetiš?

— Ne. Ike. Igram s tobom otvorenim kartama. Prodaj ranč i poći ću s tobom.

— Kao moja žena?

— Da.

— Ti si prokletu uporna.

Ona se nasmije. — U tome smo jednaki...

Eddie pričekao u grmlju dok čuvar ranča ne projaše mimo. Mogla bi ga dodirnuti, toliko joj je bio blizu. No, nije je primijetio. Ona potraži šarca i odjaše. Ne svojoj kući, nego u grad. Tako kasno ipak ne bi smjela doći kući. Nekako će morati urediti stvar s Mattie Jones.

U džepu ogrtača — u onom u kojem nije bilo rupe — stiskala je zlatnik što joj ga je dao Ike Garlinghouse.

Po truckanju shvati da leži na platformi nekog vagona.

Bilo je to prvo što mu je postalo jasno kad se osvijestio. Tada se prisjeti ostaloga.

Teretni vlak dolazio je zviždeći. S kovčegom u ruci on je prilazio stanici. A onda su ga iznenada napali.

Bilo mu je zlo, očajno zlo. Njegov se vagon ponovno jako zaljulja. Začuje lokomotivu kako zviždi. Ne, on nije na platformi vagona osobnog vlaka. Nije-dan osobni vlak kroz Curcingle ne prolazi noću. Znači, leži na krovu teretnog vagona.

Još na ulici pretukli su ga do besvije-sti.

Cijelo ga je tijelo boljelo. Stenjao je prevrćući se na bok. Ispruženom rukom dodirne rub krova. Pravo je čudo što već nije pao s njega!

S mukom ustane i, začudo, ne sruši se. U glavi mu je tutnjalo, leđa kao da su mu gorjela. Ruke i noge mogao je, na sreću, pokretati bez teškoća. Ništa nije bilo slomljeno.

Prisjećao se kako se borio. Snagom očajnika. Ali ne dugo. Deset sekundi, možda petnaest.

Čudno je o čemu sve čovjek ne razmišlja kad se probudi iz nesvijesti. Zar nije bilo svejedno koliko se dugo borio?! Rezultat je ionako isti: oni su ga pretukli. Garlinghousevi kauboji! A tko bi drugi?! Momke, doduše, nije prepoznao, bilo je odviše mračno, ali jedino ga je Garlinghouse želio ukloniti s puta.

Vagon se zaljulja te zamalo ne padne. Morao je ponovno leći od silnoga bola u trbuhu. Kad mu bol malo popusti, otpuže do kraja vagona.

Žeravice su letjele naokolo; nekoliko ih je palo na nj; jedna ispod okovratnika! Pekla ga je strahovito, a nije je mogao dohvatiti! Prokletstvo, hoće li izgorjeti?! Nekako ju je ipak dohvatio i odbacio.

Mora sići s krova vagona. Ako se ponovno onesvijesti, mogao bi pasti pod kotače. Pipao je okolo dok ne napipa vrh željeznih ljestvi. Okrene svoje

pretučeno tijelo te vršcima čizmi dotakne ljestve.

A gdje mu je kovčeg?

Tek sad pomisli na nj. Jesu li ga bacili za njim na krov? On pogleda po krovu, ali na njemu nije bilo ničega. Možda je kovčeg pao? Ili još leži na ulici pred stanicom...

Dakle, nastavi, Ralph Porteru!

Spuštao se niz ljestve korak po korak pipajući slijedeću prečku, dok su mu pretučeni mišići prijetili da će svakog trena otkazati poslušnost.

Gotovo se spustio, kad ponovno osjeti kako mu se muti pred očima. Smogao je još toliko snage da se odbaci s vagona prije nego što se ponovno onesvijesti.

Dolazeći polako k sebi opazi da leži u lokvi vode uz prugu mokr i blatan. Tko zna kako je dugo tu ležao. Hladnoća mu je pomogla da se osvijesti.

Podižući se, Ralph se posklizne na rub mlake. Teškom mukom izvuče se iz nje, ustane i s obje ruke otare blato s lica.

Vlak mora da je bio već daleko; uopće se nije čuo. Ralph sjedne na željeznički prag i mutnim očima pogleda okolicu. Svitalo je i on opazi da se vlakom nije odvezao daleko od grada. Možda tri ili četiri milje, ocijenio je.

»Čini se da mi ništa nije slomljeno«, pomisli. Opipa glavu. Sva se pretvorila u bolnu čvorugu. Učini mu se da će ponovno onesvijestiti, ali uspije nadvladati slabost. Podboči glavu prljavim rukama i pokuša misliti.

Polako se uspije sabrati.

Napali su ga i pretukli kauboji onoga silnika Garlinghousea zato da preplaše farmere i male rančere. Njega su izabrali upravo zato što se usudio pomoći rančerima otkupivši od njih kože. Čak i to malo novca koji je dao rančerima...

Novac!

On opipa prsluk i pojas.

Kožnate kese s novcem nije bilo. Sad je tek u nevolji! Pokuša se prisjetiti

KVIZ

• križaljke • testovi • rebusi
• ljubavne i krimi priče • žale

**izlazi svake
druge srijede**

40 STRANA ~ 3 DINARA

koliko je novca imao u kesi. Ne mnogo — sedamdeset ili osamdeset dolara. »Garlinghouse« — pomisli gnjevno — »načinio si prokletu pogrešku što si me na takav način uvukao u igru!« Gnjev mu je vraćao snagu.

S mukom ustane. Sav se strese od bola, ali u glavi mu je bilo bistrije. Počne hodati, najprije teturajući, a zatim sve sigurnije. Spotakne se na neku prepreku uz prugu i padne. Htio je već opsovati, kadli opazi da je to njegov putni kovčeg.

Oni su, dakle, kovčeg bacili na krov vagona zajedno s njim. Dobro je da je s krova pao samo kovčeg. Šutke je pogledao kovčeg, zatim ustane i pokuša ga ponijeti. Uuuh, pretežak je.

— Vratit ću se i ponijet ću te — reče kovčegu.

Već pola milje dalje osjećao se bolje. Doduše, još ga je sve boljelo, ali mogao je bistrije razmišljati. Pomalo je popuštala i glavobolja.

Kad je došao u Curcingle više nije posrtao. Skrene s tračnica prema staničnoj zgradi, a službenik uzvikne:

— Mister Porter, što se dogodilo?! Jeste li pali s vlaka?!

— Da, pao sam s vlaka.

Službenik priđe bliže. Ralph pogodi zašto: htio je ustvrditi da li njegov dah smrdi po alkoholu. On nije znao za tučnjavu te nije mogao pretpostaviti da je Ralph pao s krova, nego je mislio da je pijan ispao iz kočničareve kabine.

— Kočničari će opaziti da vas nema. Poslat ću telegram. Ili želite poći putničkim vlakom u podne? S njim ćete doći do teretnog vlaka.

— Da poći ću.

Htio se što prije riješiti službenika koji je mislio da je pijan, a uz to mu je postavljao previše pitanja.

— Zao mi je što vam se to dogodilo — reče službenik opravdavajući se kao da je on tome kriv.

Ralph pođe dalje. Na usnama mu zatitra bolan osmijeh. Za jedan sat cijeli će grad znati što je bilo s njim. Željeznički službenik pobrinut će se za to.

Ralph dođe do mjesta na kojem su ga napali. Pogleda tlo nastojeći razaznati tragove. Dvojica su bila svaivena iza

ove kuće, a treći je došao od stračare preko puta — to je bilo sve što je uspio otkriti.

Jedan od napadača uzeo je Ralphovu kožnatu kesu s novcem. Tu bi kesu prepoznao među stotinama. Manje ga je ljućio gubitak novca nego li gubitak kese. Jedna Indijanka iz plemena Cherokee načinila ju je za njega u »Cherokee Stripu« u Oklahomi.

Nigdje nije našao štap ili nešto slično čime su ga tukli. Svoj razbojnički »alat« pokupili su na odlasku. Pa čak da i nađe neku toljagu, kako bi dokazao njenu povezanost s Ike Garlinghouseom?!

Taj Garlinghouse mislio je na sve. Sud traži dokaze, a Garlinghouse se pobrine da dokaza nema.

Ralph pođe niz ulicu i pokuca na prozor prizemne kuće. Morao je ponovno zakucati, tek tada začuje pospan muški glas: — Tko je?

— Ralph Porter.

— Porter? — začudi se glas iz kuće. — Mislio sam da ste otputovali zajedno s pošiljkom koža.

— Jesam. Ali sam se vratio.

— Po vašem glasu rekao bih da ste bolesni. Dođite na vrata.

Ralph pođe k vratima. Bolesnogi liječnik West imao je samo flanelsku noćnu košulju.

— Vi ste ozlijeđeni! Udite! Dajte da vam pomognem, čovječe! Držite se da ne padnete! Tu je krevet. Taaako, ležite!

— Zaprljat ću krevet...

— Ne smeta, samo ležite kad vam kažem.

Krevet bijaše mekan. Liječnik podmetne još jedan jastuk pod Ralphovu glavu, te sada mu je bolje, na trenutak zatvori oči.

— Gdje je najlošije? — upita ga West.

— Ne znam, možda posvuda. Pještao sam najmanje tri milje. Vidio sam to po miljokazima uz prugu. A noćas su me napali na ulici.

— Da, čuo sam buku. Pomislio sam da to Hansonov pas juri za mačkom.

Liječnik mu skine odjeću. Imao je nježne ruke poput žene. I razumio se u svoj posao.

Ralph ispriповјedi liječniku kako se osvjestio na krovu teretnoga vagona te kako je zamalo pao pod kotače vlaka. Reče mu i za kovčeg.

— Trebao bih kovčeg.

— Dobro, donijet će ga Sonnie Hanson. Ostanite mirno ležati. A kako je s rukama?

— Samo nekoliko čvoruga.

— Grudi vas bole?

— Da. Osjećam bol prilikom disanja.

— Udahnite duboko.

Ralph posluša i osjeti kako ga presijeca oštar bol u plućima.

— Dišite normalno.

Boli nestane. Liječnik prstima opipa rebra. — Dva su slomljena. Imate sreću da nije slomljeno ništa drugo.

— Garlinghouse to uskoro neće moći reći.

Liječnik ne odgovori. Iz neke boce ulije malo tekućine u čašu i doda vode.

Mučkajući reče: — Vi mi se dopadate, Porter. Upravo zbog toga rado bih vam dao savjet, ali nisam siguran da ćete ga prihvatiti.

— Neću otići, ako ste to htjeli reći. Sada više ne.

— On će vas ubiti.

— Neće.

— Vi se nećete moći s njim uhvatiti ukoštac. Morat ćete se boriti s njegovim revolverašima: Ironsom, Hammerom ili Barnardom.

Ralph se nasloni na laktove.

— Doc, on me jučer oborio. Podmuklo, s leđa. Koliko god mi nije bilo lako, progutao sam to i namjeravao sam otputovati iz Curcinglea.

— Ponos je preskup. Mnogi su ga životom platili...

— Možda. Ali nije ih bilo lako ukloniti s puta.

Ralph legne i zaklopi oči.

XI

— Dva invalida, zar ne? — upita Nell Martin. Naizmjenice pogleda Ralpha Portera i Billa Jamisona — svakoga u njegovu kutu hotelske sobe.

— Ja sam posljednji dan ovdje — reče Jamison.

Još uvijek je izgledao jadno. Oko mu je malo zatvoreno i okruženo velikom plavom mrljom poput tinte. Donja usnica bila mu je otečena te je strašala ispod gornje. Unatoč tome osmijeh je pokazivao čvrstinu njegove volje.

— To me veseli — reče Nell. — Budeš li držao jezik za zubima, Garlinghouse će te, možda, ostaviti na miru.

Zatim sjedne uz Ralphov krevet.

— Doc mi je ispriповјedao sve. Ralph. Znaš li da me ražalostilo što si namjeravao otići, a da se nisi ni pozdravio sa mnom.

— Tvoj restoran bio je zatvoren.

— Billa sam u svom stanu odmah pokraj restorana.

— Kad ponovno budem odlazio — obeća Ralph — navratit ću k tebi.

Jamison je ležao na leđima i zdravim okom gledao u strop. Činilo se da je htio pokazati kako ga razgovor Ralpha i Nell ne zanima.

— Što namjeravaš, Ralph?

— Ukrali su mi novac. — Nije spomenuo da bi svoju kožnatu kesu mogao prepoznati bilo gdje. — Najprije moram poslati brzojav poslovnom partneru da mi pošalje novac. Ako mi želiš pomoći, odnesi brzojav na željezničku stanicu.

— Mogu ti ja dati novac.

On odmahne glavom.

— Ti se mučiš da zarađiš novac. Moj partner zarađuje ga puno lakše. Osim toga, potrebno mi je najmanje tisuću dolara.

— Zašto toliko?

— Oprema za ranč je skupa.

Ona pogleda Billa Jamisona. Rančer je čuo posljednje Ralphove riječi te okrene glavu, ali ne reče ništa.

— Ti nisi rančer, Ralph.

— Ali imam dobre razloge da to postanem. Nabrojiti ću ti ih. Prvi je što

me Garlinghouse u salunu oborio s leđa. Prije toga Irons me klevetao misleći da će me izazvati; umiješao se, međutim, Jamison. Zatim me Hammer nazvao kukavicom, tamo na putu prema Hastingsovu ranču. To nije riječ kojom se nekome tepla. A pošto su Irons i Garlinghouse zapalili Hastingsovo imanje, Irons je na mene pucao iz zasljeđe.

»Čudno, njene usne zadrhtaše. Učinilo se da će zaplakati. To nije njen običaj«, pomisli.

— A prošle noći napala su me tri momka i pretukla me.

— Slijedeći put vjerojatno će te ubiti.

On joj pogleda u oči.

— Garlinghouse je izazivao dok to nije prevršilo mjeru, sada će dobiti svoje. Prošle noći htio sam u miru otići odatle, ali sad me nitko neće natjerati da pobjegnem, makar divlje zvijeri pustio na mene.

— Ralph napokon govoriš kao muškarac — javi se Jamison sa svoga kreveta.

— Organizirat ćemo se — reče Ralph. — Budemo li složni, bit ćemo jaki. Dolinu neću napustiti makar me to stajalo glave, sve dok Garlinghouse ne prestane mahati bičem kao da je svemu gospodar.

Nell ustane.

— Možda zvuči malo dramatično — doda Ralph — ali tako će biti.

— Ako ti u to vjeruješ, sigurno ćeš uspjeti — reče Nell prilazeći vratima — No, ako slijedeći put budeš pokušao otići a da mi se ne javiš, čuvaj se!

— Slijedeći put povest ću te sa sobom — našali se Ralph.

— Čim budeš mogao napustiti bolesnički krevet i zaželiš se dobre hrane, javi mi se u restoran. A što je s telegramom?

Ralph uzme papir i olovku te s mukom napiše poruku partneru u St. Louis. Potom pročita glasno kao da će tako bolje provjeriti da li je dobro sročio poruku: »Pošalji mi telegrafski tisuću dolara. U izgledu je veliki posao. Pozdrav, Ralph«.

— Hoće li ti poslati, Ralph?

— Ne sumnjam u to.

Kad Nell izađe, Bill Jamison reče: — Dobra je djevojka ta Nelle. Težak izbor za muškarca, usudio bih se reći.

— Izbor?

— Da, između nje i Eddie Graffon.

Ralph se nasmije. — Šali se ti u paklu!

Sonnie Hanson donese Ralphov kovčeg. Ralph spusti noge s kreveta i otvori kovčeg. Sve je u njemu bilo isprevrtno. Da li je taj nered nastao kad je kovčeg pao s krova vagona, ili su po njemu kopale ruke napadača, Ralph nije znao. Učinilo mu se da je ovo posljednje ipak vjerojatnije.

— Iznosilo bi pola dolara, mister Porter.

— Morat ćeš malo pričekati.

— Evo pola dolara — reče Jamison — stara gulikožo!

Jamison se obukao. Sonnie uzme novac i izađe. Jamison sjedne na stolicu.

— Moja bi žena svakog trena trebala stići.

I Ralph se počne oblačiti. Najjače su ga boljela rebra. West mu je preporučio mirovanje u krevetu. Ali krevet nije pravo mjesto za dulji boravak: previše ljudi umire u krevetu!

Oblačenje je za njega prava muka. Najteže mu je bilo navući čarape. Morao je sagnuti glavu, a krv, što je navalila u nju, zamalo ga prisili da nosom udari u pod.

Napokon je uspio. Kad je ustao osjeti oštar bol u leđima.

— Zar su oni i konje natjerali na mene? — zapita.

Na stepenicama se začuju brzi koraci i vrata se otvore bez prethodnoga kucanja.

— Upravo sam saznala da si tu Ralph — dovikne Eddie Graffon umjesto pozdrava. — Što se dogodilo s tobom?

— Otrpilike sve.

Ona se nagne i poljubi ga u obraz. Jamison namigne iza njenih leđa. U sobi se osjećao blag miris njena parfema.

— Nikada nisam pomislila da bi ti uistinu otišao. Učinilo mi se da me želiš povući za nos.

Ona se odmakne korak-dva i odmjeri ga pogledom. Ralph je bio malo zbu-njen.

— Pa i ne izgledaš tako loše — nastavi ona. — Za dan-dva, kad pođeš u St. Louis, bit ćeš ponovno zdrav....

Ne osjetivši zamku u njenim riječi-ma, Ralph naivno otkrije svoju namje-ru:

— Proći će dosta vremena prije nego što pođem u St. Louis.

— Kako to misliš?

On joj reče da će zatražiti upis na zemljište i da će postati rančer. Rekao joj je i to da se neće dati otjerati od Garlinghousea i njegove bande. Da ga njegovi kauboji nisu napali, pretukli, te kao vreću bacili na krov vagona, bio bi već desetke milja daleko od Curcinglea, a Garlinghouse nikada više o njemu ne bi ništa čuo. Što je Ralph dulje govorio, to mu je toplije postajalo ispod okovra-tnika.

— Zaboga, nikada te nisam vidjela tako gnjevnoga.

— To je početak.

On joj ispriповjedi da je okrađen. Ali ni pred njom ne spomene kožnatu kesu s novcem.

— Oh, onda ćeš moći u subotu doći na ples.

— Pružio bih prekrasnu sliku.

— Meni izgledaš sasvim dobro.

— Ideš li ti sa mnom?

Ona visoko zabaci glavu.

— Znaš, Ralph, ti si se sa mnom oprostio. Jutros je Frank prolazio po-kraj Jonesove kuće i zamolio me da pođem s njim. Nećeš se ljutiti, zar ne?

— Zar se i financijeri zanimaju za tebe?

— Samo blagajnik.

Za Ralpa je to bio prazan razgovor. Zanimalo ga je nešto sasvim drugo. Gdje da kupi zemlju i podigne kuću? Mislio je na zemljište na Black Flatsu, nešto zapadnije od ranča Graffonovih.

— Eddie, kakvo je ono zemljište nedaleko ranča tvojih roditelja?

— Dobro je. Pogodno je i za oranice i za uzgoj stoke. Tamo raste odlična trava. Zašto pitaš?

— Tako... možda postanemo susje-di...

— Bilo bi to divno! — uzvikne Eddie glumeći oduševljenje.

Prelazila je zatim s teme na temu govoreći bez prestanka. Kad je napo-kon otišla, Jamison reče: — Nju je priroda obilno nadarila! Kako samo može toliko govoriti bez prestanka?! Uvijek sam mislio da je moja žena u tome nenadmašna, ali sad počinjem sumnjati u to. — Pogleda na sat. — Gdje li se zadržala?

— Čini se da netko dolazi.

Bila je ona, Effie Jamison zagrljivši svoga muža, a zatim Ralphu reče nekoliko utješnih riječi glasom koji ga podsjeti na kokodakanje. Srela je i Eddie na ulici koja joj je rekla da se Ralph namjerava naseliti u dolini. Sjajno, rančeri će u svoje redove dobiti još jednoga odličnog čovjeka, nema sumnje. A kad se svi ujedine protiv ranča »Nagnuti Y«...

— Moći će svi i poginuti — dopuni je njen muž.

— Osjećam neki parfem. — Effie promijeni temu razgovora dižući nos poput zečica koji nanjuši djetelinu.

Jamison spomene posjete koje je imao Ralph. Ona se pretvorila u uho te je napomenula da joj se sviđa Nell, ali i Eddie, što je za Ralpa, kojeg je ponovno boljela glava, bilo »od neprocjenjive važnosti«.

— Dođi što prije kući, Bill. A ti, Ralph, čim budeš mogao hodati, svrati k nama na Alkali Creek. Bill, šarulja me jutros, kad sam je muzla, srušila s klupice i...

Ona izađe iz sobe.

Jamison pođe za njom, ali prethodno prstom pokaže na nju i namigne Ralphu.

— Vidiš li sad na što sam malo prije mislio? Ne čudi se što te žalim. Ne budeš li dobro promislio, može ti se dogoditi da dobiješ ovo dvostruko.

— Dvostruko, što? — zapita Effie provirivši iza vrata.

— Mislio sam na momke koji su ga napali — slaže Jamison.

Eddie je majci pomagala prati suđe. Obje su bile neraspložene. Majka je nije pitala što je radila u Curcingleu.

— Zar ti nije dobro, majko?

Martha Graffon zagladi kosu rukom crvenom od vrela vode.

— Jadno moje dijete, kako bi mi moglo biti dobro uza sve te nevolje koje nas pritišću?!

Eddie kimne, zatim reče: — Majko.. ja bih htjela otići odavde...

— U tvojim godinama i s tvojim izgledom, jadno moje dijete, ja bih lagala i krala i varala, a ne samo bježala.

— Majko! — prenerazi se Eddie.

Eddie krišom pogleda majku.

Nikad je još nije čula da govori tako zdvojno, s toliko gorčine u srcu. Daka-ko, trebalo je to pripisati tegobama koje su pogodile male rančere.

— Možda ćeš, ako nam Ralph Porter postane susjed, biti manje nezadovoljna, kćeri.

Eddie ne odgovori. Ralph Porter više nije zamišljala kao svoga budućeg muža. Kao trgovac kožom bio joj je zanimljiv, dapače: vrlo zanimljiv, ali kao rančer ni najmanje. A ako se sukobi s Ikeom Garlinghouseom, mogao bi ubrzo biti i — mrtav rančer.

Zamišljala je da bi on jednoga dana mogao postati ugledan trgovac. Bila je u St. Louisu i vidjela prekrasne kuće, u ulici sličnoj parku, u kojima su stanovali najbogatiji trgovci krznom i kožom. Vidjela ih je kako sa svojim ženama ulaze u blistave kočije. Livrirani sluga otvarali su im vrata. No, Ralph je ugasio sve nade u takav život onoga trena kad je rekao da će ovdje kupiti zemlju i podići dom. On kod nje više »nije igrao«.

Ipak joj se dopadao. Tako ju je lijepo gledao, smiješio joj se i govorio joj lijepe komplimente. No, jedna pametna djevojka s tim ne može biti zadovoljna. Trebao joj je novac, mnogo novca, za život o kakvom je sanjala. A dosta je bilo snova. Htjela je taj život. Na javi!

— Da, možda će mi se to svidjeti — odgovori na majčinu primjedbu.

Eddie se ponovno spremala za odlazak u grad. Nešto je pakovala u svoju golemu putnu torbu. Kad se njen otac vratio s pašnjaka, šarac je već bio osedlan, a na sedlu pričvršćena torba. Ona uzjaše.

— Kad ćeš se vratiti, kćeri?

— U ponedjeljak, majko.

— Zabavi se lijepo. Samo si jednom mlada.

Jahala je korakom sve dok majci nije nestala iz vida, a zatim je nastavila laganim kasom.

Kad je šarca pustila da pase uz pojilište na Sunken Springsu, već se smrkavalo. Eddie je pojela komad hljeba što ga je krišom uzela od majke. Zatim se napije legavši na trbuh jer je vode u jezercu uz izvor bilo vrlo malo.

Toga dana Eddie je mnogo naučila. Neprestano je mislila na prestrašene roditelje koji su strepili da će se svakoga trena nešto dogoditi. Majka je stalno stajala uz prozor s kojeg je

mogla vidjeti oca na pašnjacima te vrh obližnjeg brežuljka. Kao da se plašila da će se na njemu pojaviti naoružani jahači.

Iza toga brežuljka ležao je ranč Ike Garlinghousea.

Eddie pričekao da se potpuno smrkne. Tada krene prema ranču »Nagnuti Y«. Bit će joj to posljednji put, pomisli, ali Ike to ne treba znati. Ni Ike Garlinghouse, koji ne želi prodati svoj ranč i novac što bi ga dobio potrošiti u gradu, kod nje više »ne igra«.

XIII

Bijelac je bio na izmaku snaga. Vidjelo se to po zapjenjenim nozdravama i slabinama da je jurio što su ga noge nosile. Jahač hitro sjaše u dvorištu ranča »Nagnuti Y« i zapita: — Gdje je Ike Garlinghouse?

— Što ti treba? — odvrati Lee Hammer.

— To je moja stvar, Hammer.

— Ti si onaj što se neprestano smućaš u blizini željezničke stanice?

— Zovem se Montrose. Moram poslovnno razgovarati s Ikeom. Da li je u kući?

— Zašto želiš razgovarati s njim?

To je zanimalo Barta Ironsa koji je izašao iz barake za kauboje, bazdio na viski i upravo namještao remen za hlače.

— Moraš li zbog toga probuditi i mrtve, Montrose? — nastavi on. — Pas je lajao, a kokoši i guske toliko su se razgalamile da sam se čak i ja, nadglednik, morao probuditi da vidim što je. Dakle, ti želiš razgovarati sa šefom?

Bijelac je stenjao. Znoj se cijedio s njegovih sapi praveći rupice u pijesku. Glava mu je umorno visjela. Montrose sjaše.

— Pogledaj ovo kljuse pa će ti biti jasno da hitno moram razgovarati s Ikeom.

No, trebao joj je novac da bi u subotu mogla na ples. Trebala joj je nova marama. U »Mercantile Storeu« vidjela je jednu prekrasnu.

Da, Ike Garlinghouse ne treba baš ništa znati o njenim planovima. Predugo je bila njegov špijun. Ipak ne toliko dugo da bi osjećala griznju savjesti. Osjećala je prazninu. Kad bi njen otac saznao da je male rančere...

Majka bi je vjerojatno shvatila. Kako li je ono rekla: »Da sam tvojih godina lagala bih i krala i varala samo da pobijegnem odavde...«

— On je u kući tamo preko, možeš odletjeti k njemu — mrzovoljno će Irons.

Zatim pogleda Hammera.

— Gubi se na svoj posao i pusti me da spavam! — izdere se na njega.

— Nešto si zlovoljan?

— Reklo bi se.

Irons i Hammer gledali su se poput buldoga. »Mali rančeri nipošto nisu bili jedini kojima su živci bili na izmaku«, pomisli Montrose. On se okrene i požuri prema rančеровој kući.

— Mogao bi biti malo pristojniji prema meni — dobaci Hammer Ironsu.

— I ti prema meni.

Hammer pođe prema staji, kad mu Irons reče: — Radije saznaj o čemu se radi.

Hammer se vrati. — Nisam znao da je Montrose Ikeov doušnik. Stvar bi se mogla ticati i nas. Dakle, ne svađajmo se, nego podimo preko.

Irons pogleda u stranu. Joe Barnard upravo je izlazio iz barake. I on je jednom rukom držao hlače, a drugom se češao po leđima.

— Dodil — pozove ga Irons.

— Što se događa? — zapita Barnard.

— Dijeli se vrući snijeg s hladnom kavom.

Lee Hammer i Bart Irons već su bili na verandi, dok je Barnard još uvijek pokušavao zakopčati remen.

Vrata su bila otvorena. Hammer i Irons uđu bez kucanja. Danas im Garlinghouse ne reče ništa, premda je inače bio oštar prema onima koji su u njegovu kuću ulazili bez kucanja. Nitko nije znao zašto. Ali on je imao razlog da ni s kim ne bude preveliki prijatelj, da nikome ne poklanja preveliko povjerenje. Vjerovao je da pretjerano zblizavanje ljudi dovodi do toga da oni kad-tad jedan drugome otkriju slabosti, a to onda rađa prezir. Ušavši u sobu Irons i Hammer začuju:

— ... i tako je došepao u grad — govorio je Montrose. — Vidio ga je službenik na stanici. Ja sam još spavao. Doc ga je strpao u krevet u hotelskoj sobi.

— Koga? — zapita Hammer.

Garlinghouse se okrene i zagrmi: — Ralph Portera je strpao u krevet, budalo! Pao je s krova teretnoga vagona na koji ste ga bacili. Na krovu? Da li je netko čuo nešto slično?! Zašto ga niste zatvorili s njegovim kožama? Da ste tako uradili, pronašao bi ga netko tko zna gdje! A sada je ponovno u Curcingleu!

— Čini se da te to jako razljutilo — promrmlja Irons.

— Šta?

— Dopusti da nešto kažemo, Ike — nastavi Irons. — Ti nisi htio da ubijemo Portera. A tako dugo dok neki čovjek živi, on će se htjeti i osvećivati. Vjerojatno bi se vratio i da smo ga gurnuli u vagon i da su ga pronašli tek u St. Louisu.

— Daleko je St. Louis!

— Nije za čovjeka kojeg želja za osvetom tjera naprijed.

Garlinghouse se morao nasmijati. — Kad ne bih znao da si nepismen, Bart, zakleo bih se da si to pročitao u nekoj knjizi. Nastavi, Montrose, završi priču.

— Okraden je.

— Ha, to je strašno — naceri se Hammer.

— Ali on ne zna tko ga je napao. Nitko ne zna, jer nitko nije vidio tko mu je dao lekciju. Doc West je rekao da ga je noću probudila neka buka, ali da je mislio da to pas juri za mačkom.

Garlinghouse kimne. Tek tada se Barnard dogega u sobu. Upravo je utiskivao košulju u hlače. Montrose opazi da Barnard za opasač utiskuje kožnatu kesu za novac. Bila je uistinu lijepo ukrašena.

— U čemu je nezgoda? — zapita Barnard.

Nitko ne obrati pažnju na gorostasa.

— On ne zna tko ga je napao? — upita Hammer.

— Barem se tako čini.

— Da li se zna što namjerava? — upita Garlinghouse nervozno hodajući po sobi.

— O kome govorite? — ne shvaćajući upadne Barnard. Napokon je zataknuo košulju u hlače, i sada je otvorenih usta stajao nasred sobe.

Nitko mu ne odgovori. Barnarda to počne ljutiti. Stisne pesnice, ali svoje prijeteće misli zadrži u sebi.

O Porterovim namjerama Montrose je pripovijedao naširoko, ali ne udaljujući se od istine, mašta mu nije bila jaka strana.

Pripovijedao je kako je Nell Martin predala telegram upućen Porterovu partneru u St. Louis. Zatim je ubrzo stigla telegrafska doznaka na tisuću dolara, ali banka je nije htjela isplatiti. Uslijedilo je potom još nekoliko telegrama tamo-amo, te je Porterov partner energično zatražio da se doznaka unovči.

— I što je uradi Higgins? — nestrpljivo će Garlinghouse.

— Higgins je na kraju isplatio tisuću dolara. No, Porter ih je ostavio u banci uzevši samo nekoliko dolara. Pri tom je naglasio da mu više nitko neće oduzimati novac.

Garlinghouse priđe k prozoru i pogleda na opustjelo dvorište Montrose savi, e cigaretu, Lee Hammer također. Njegovi su prsti podrhtavali. Bart Irons upravo je sažvakao duhan te ga je htio ispljunuti, ali se sjetio gdje se nalazi. Garlinghouse mu je jednom već priredio pakao kad je pljunuo na njegov pod.

Irons priđe k vratima te u visokom luku ispljune duhan preko verande u dvorište. Nekoliko mrvica padne na

**Moda, kozmetika,
domaćinstvo**

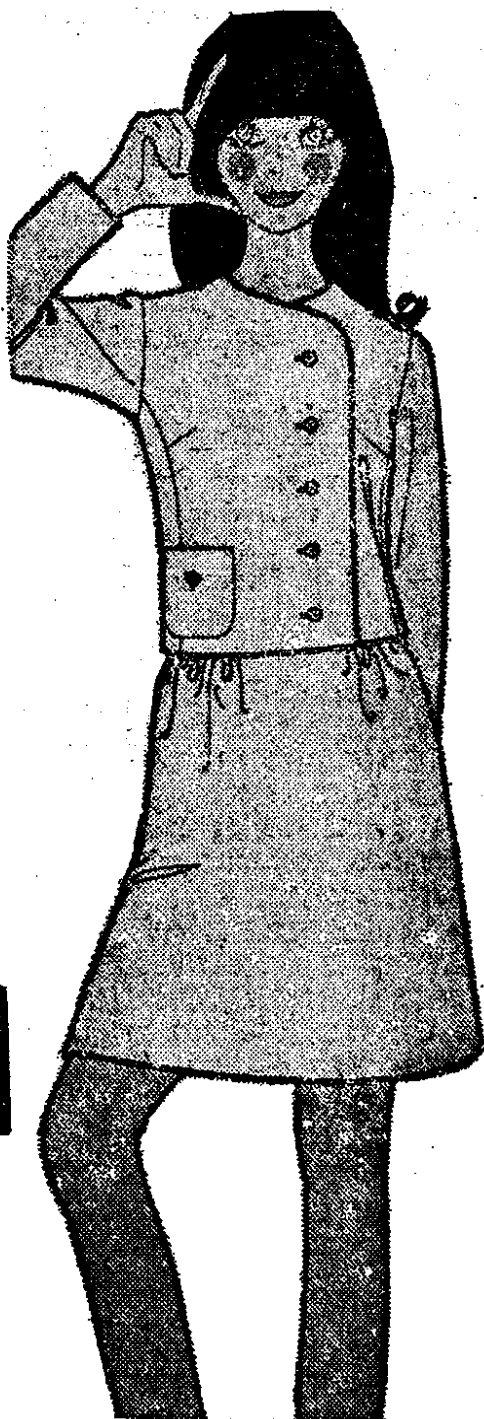
**Savjeti
liječnika i
psihologa**

**Novela, roman,
zanimljivo štivo**

**ukratko: SVE
ŠTO ZANIMA
SUVREMENU
ZENU**

Svijet

**jugoslaven-
ska ženska
revija**

verandu. Irons iziđe na verandu te ih počisti vrhom čizme.

— Nastavi, Montrose — reče Garlinghouse ne okrenuvši se.

— Taggart njuška okolo.

— Nemoj mi reći! To je zlo — podrugljivo se nasmije Garlinghouse. — Sav se tresem od straha pred Mattom Taggartom.

— To bi bilo sve — završi Montrose.

— Uzmi svježega konja — naredi Garlinghouse — odjaši u grad i ponovno načuli uši!

— U redu, šefe — odgovori Montrose i iziđe. Trenutak zatim izvede konja iz staje i odjaše.

U sobi zavlada tišina. Barnard je nešto popravljao na svom opasaču, Hammer je obilazivao usne, a Irons je izgledao miran, a zapravo se ukočio. Garlinghouse se okrene i pogleda ih redom. Pogled mu se zaustavi na nagledniku.

— Što kažeš na to, Irons?

— Da bi se nekoga maknulo s puta dovoljan je komadić olova uz uvjet da se taj komadić spremi na pravo mjesto.

— Vidjet ćemo — odvrati Garlinghouse. — Razgovarat ću s tobom o tome.

Bio je to znak da je razgovor završen.

Oko podneva Garlinghouse i Irons odjahaše u grad.

U gradu, međutim, nisu saznali ništa više od onoga što im je Montrose već rekao. Nisu smjeli otvoreno raspitivati; preveliko zanimanje moglo bi pobuditi sumnju. Ionako se govorkalo da su Ralpa Portera napali ljudi s ranča »Nagnuti Y«. Ali između sumnje i dokaza bio je veliki jaz.

Poslije nekoliko čašica i ručka u »Srebrnoj mamuzi« odjahaše na ranč.

Irons je znao da Garlinghouse ne može mirovati, jer bi to bio njegov poraz. Parter bi se pretvorio u primjer ostalima: kao čovjek koji se suprotstavio rančeru s »Nagnutog Y« i usprkos tome ostao živ. Mali rančeri i farmeri okupili bi se pod Porterovim vodstvom.

No, to je Ironsu zadavalo najmanje briga. Njega je brinulo kako će on

proći u svemu tome. Razumije se, ranč »Nagnuti Y« na kraju će slaviti pobjedu. No, kakva će biti njegova, Ironsova, pozicija kad se ta pobjeda postigne?

Meci se nisu brinuli koga će ubiti. Njima je bilo potpuno svejedno koji je dan, koliko je sati i koliko godina ima čovjek u čijem se tijelu zaustave...

Stigavši na ranč »Nagnuti Y«, konje predadoše stajskim momcima, a Garlinghouse uđe u kuću. Dosad mu je kuhala Indijanka, ali ona je prije nekoliko dana pobjegla. Nije čekala ni da joj se isplati zarada. Bila je sretna što je uopće mogla pobjeći od gospodara koji ju je zlostavljao.

Garlinghouse je otada kuhao sam. Kavu ponajviše. Kuhao ju je i te večeri. Sam ju je i pio sjedeći u kuhinji. Upravo je u ruci držao šalicu, kad je kroz stražnja vrata u kuhinju ušla Eddie Graffon.

— Jesi li navukao zastore na prozore, Ike?

— Do kraja, kao uvijek.

— Zaključaj vrata prema sobi.

On nabere čelo, ustane preko volje te zaključa vrata što su vodila u sobu.

Čuo je kako uzbuđeno diše.

Tad ona reče: — Irons je na straži. A on ima oči i na zatiljku. Jednom bi me mogao ščepati za kosu.

Ona popravi rukav, zapela je za ružin grm.

— Ti, dakle, donosiš novosti — progovori Garlinghouse.

Ona podigne oči: — Za dva zlatnika.

— Deset dolara moja je najviša cijena.

Eddie odmahne glavom. — Ono što danas znam vrijedi dvadeset dolara.

— Petnaest?

Njene se usne stisnu. — Sitničav si, Garlinghouse. Premda ti imanje vrijedi sedamdeset tisuća »baksa«, meni ne dās više od petnaest dolara. No, dobro.

— Ti si sitničava koliko i ja.

— Pokaži novac.

Garlinghouse stavi na stol dva zlatnika. Ona priđe bliže i uzme ih. On je pokušao uhvatiti za ruke, ali ona odskoči.

Garlinghouse se nasmije.

— Montrose je danas bio kod tebe — poče ona. — Pretpostavljam da ti je što-šta rekao. Ono što ja znam nije ti mogao reći.

— Kako znaš da je Montrose bio ovdje?

— Držim otvorene oči i uši. Oдавno znam da je tvoj doušnik. Vidjela sam ga kako je jahao ovamo.

Garlinghouse je pogleda. Pod svjetlom svjetiljke njene su oči bile nalik na dva stakalca. Njegov pogled klizne na njeno lice, na njeno tijelo, zatim se ponovno vrati da potraži njene oči.

Reče joj što je čuo od Montrosea. — Znaš li ti više nego on? — zapita.

— Da.

— Dakle?

— Ralph Porter je sad čvrsto odlučio da ti se suprotstavi. Namjerava se ovdje nastaniti. Upisat će se kao vlasnik jednog zemljišta. Zbog toga je od svoga partnera tražio da mu telefrazski pošalje tisuću dolara.

— Koje će zemljište uzeti?

— Nešto zapadnije od ranča moga oca.

— To je novost, djevojko! Vjerojatno ću se ja umiješati u razgovor oko toga zemljišta... Da, vrlo vjerojatno. No, uzmi kavu i sjedni.

Lonac s kavom stajao je na ploči štednjaka. Da je prihvatila ponudu i pošla po kavu, Ike bi se našao između nje i vrata. Ona već zakorači, ali odmah se zaustavi.

— Nije mi do kave.

— Onda se napij iz boce u kutu.

— Pa da se ti nađeš između mene i vrata!

On se nasmije i nasloni na stolicu. Taj smijeh, međutim, još je više upozori na njegove namjere.

Ike je htio slomiti njen otpor. Kava i viski trebali su samo pomoći da postigne cilj.

— Nikad više neću doći ovamo, nikad više! — Ona odjednom odluči da mu kaže istinu.

— Zašto ne?

— I previše sam već prokockala, a nisam postigla da nas dvoje budemo

ravnopravni. Mnogo sam o tome razmišljala i bilo mi je žao.

On ustane. — To nije baš veliki kompliment za mene.

— Nije ni za mene.

— Eddie, razgovarajmo o tome — reče on i primakne se korak bliže.

Ona zakorači natrag, ali on je dohvati za rukav i poderé ga. Ona ga udari u lice i izmakne se u stranu kad on pruži ruke. Izbjegla mu je, međutim, samo za trenutak, jer se on u jednom skoku nađe kraj vrata.

— Sad te imam!

Ona potrči prema vratima sobe. No, bila su zatvorena. Na njen zahtjev ih je zaključao. On se baci prema njoj.

Dohvativši šalicu iz koje je pio, ona mu baci u lice ostatak kave.

— Ha! Sad te imam...

Bila je to sve drugo samo ne ljubavna igra. To otimanje, okretanje, čupanje. Bila je to divlja borba. Pomahnitalost je titrala u njenim očima, ogledala se u njenom grčevitom otimanju, u njenim brzim pokretima, u drhtanju njenih obraza.

— Ostavi me na miru, molim te!

Zadavio bi je samo da je dohvati! Ona to osjeti svakim svojim živcem.

Eddie dohvati stolicu i zamahne. On podigne ruke. Stolica poleti prema njemu. Činilo se kao da je bačena snagom tisuću pomahnitalih žena. Stolica se slomi, a on ponovno pokuša dohvatiti svoju žrtvu. Ona pobjegne za stol i prevrne ga njemu pred noge. On ga pokušava preskočiti jer ona pojuri prema vanjskim vratima.

Vrhovi čizama u skoku dodirnu bok prevrnutog stola. Ike padne, a Eddie izjuri i nestane u tami.

Ona osjeti kako je trnje ružinog grmlja grebe i zaustavlja. Spotakne se preko nekog kamena, padne, ali još brže ustane. U tom trenu nadvlada svoj panični strah, zastane i osluhne.

Začuje Barta Ironsa koji je trčao prema kući.

Nije je opazio. Bilo je odviše mračno, a nije čuo kamo je pobjegla.

Čula je kako Irons pita: — Ike, što se dogodilo?

— Gubi se! — zagrmi Garlinghouse.

Ona pojuri dalje, nađe svoga konja i povede ga dio puta prije nego što uzjaše.

Ne znajući da li da plaće ili da se smije. Eddie krene prema Curcingleu. Odjednom se zaustavi, posegne u džep i pogleda dva zlatnika što su zablistala na mjeseci.

»Trebala bih ih baciti«, pomisli. Ali ih ne baci.

XIV

— Kako vam je jutros, Porter? — zapita šerif Matt Taggart.

— Sasvim dobro. Tu i tamo još osjećam bol, ali može se podnijeti.

— Vaše desno oko lijepo je potamnijelo.

Ralph popita oko. Više nije bilo naotučeno; vidjela se još samo modrica.

— Ne smeta, ionako još nikad nisam pobijedio na natječaju ljepote — reče on i nasmije se.

— Kad se vraćate u St. Louis?

— To je moja stvar.

— I moja. — Šerif pogleda pepeo svoje cigare. — Vaša prisutnost ovdje stvara probleme te tako vaša stvar postaje i moja.

Ralph se nasmije kako bi prikrrio srdžbu. Mimo šerifa zagleda se u restoran »Srebrna mamuza«. Nell Martin upravo je posluživala gosta što je sjedio tik uz prozor.

Nell mu namigne kao da ga pita: što, zar te veliki čuvar zakona uhvatio u unakrsnu vatru?

— No dobro, ako vi tako gledate na to, Taggart — reče Ralph — onda ste u pravu. — Potom ga zaobiđe i uđe u restoran.

Ralph zauzme mjesto na visokoj stolici uz šank. Nell, noseći pune ruke prljivih tanjura, zaustavi se kraj njega.

— Garlinghouse i Irons bili su u gradu. Postavili su mi bezbroj pitanja.

Ralph je pogleda.

— Činilo se da su vrlo zabrinuti, Ralph.

— Vjerojatno će i ostati zabrinuti.

Ona ode u kuhinju gurnuvši bokom vrata. Ralph začuje kako je posuđe

spustila u sudoper. Vratila se noseći pladanj, a na njemu porciju šunke, prženih jaja i kave. Sve to stavi pred njega.

— Brza posluga... i čitanje misli — reče Ralph.

— To je naručio trgovački putnik — objasni Nell — koji je izričito zatražio da bude poslužen točno u devet sati. Sad je minuta poslije devet i ja sam narudžbu smatrala otkazanom.

— Hvala, djevojčice.

Trgovački putnik pojavio se zakašnivši šest minuta. Nestrpljivo se okretao na svojoj stolici neprestano pogledavajući na sat. Bio je debeo, a vonjao je po koži.

— Ja sam Fergo — predstavi se. — Radim za »Myers and Myers and Myers«. Sedla, hamovi, sva kožnata roba.

Ralph kimne.

— Čime se bavite? — želio je znati trgovački putnik što radi za tri Myersa.

— Ja sam rančer.

Trgovački putnik debelom rukom nagura debelu cigaru među debele usne.

— Mnogo je tu rada za jedan dolar, mister, ako se mene pita. Vrlo rano u svom životu odlučio sam se za zvanje posrednika. Posrednik zaradi uvijek više nego proizvođač. Priznajem, i meni samom katkad to izgleda nepravedno. No, odavno ne razbijam svoju glavu zbog nepravde.

Ralph završi s jelom. Račun za njegov doručak Nell zabode na iglu.

— Kamo ćeš, ljepotane?

— Na svoj ranč.

— Gdje leži ta pustoš?

Službenik zemljišnog ureda upravo je otvarao vrata pred početak rada, kad je Ralph zakoračio na stepenice. Bio je to slabunjavi čelav muškarac srednjih godina koji je nosio zeleno sjenilo za oči. Curcingle mu se nije dopadao. Svoje nezadovoljstvo neprestano je uvijao u masku velikodušnosti. Zemaljska uprava poslala ga je ovamo da sredi poslove oko upisa doseljenika kao novih vlasnika zemljišta. Međutim, on nije osjećao nikakvu naklonost za farmere i male ranchere. To je »velikodušno« svima davao na znanje.

— 'jutro — mrzovoljno odvрати službenik

— Danas sam izuzetno zaposlen, mi-
ster — reče odbojno.

Ralph ga podsjeti da ga je zemljišna uprava poslala ovamo samo zato da doseljenicima pomogne preuzimati zemljišta te da on drugog posla ovdje nema.

Ralph, međutim, nije bio raspoložen za dugu prepirku.

— Za deset minuta čekam vas pred konjušnicom. Pobrinut ću se da vaša zaprega bude upregnuta. Ponesite sa sobom svoje karte — reče mu kratko.

Ralph svrati u konjušnicu i u ordinaciju doktora Westa. Liječnik je upravo pregledavao koljeno neke djevojčice.

— Divlja je poput dječaka, Doc.

Majka u jednom dahu nabroji što se sve djevojčici do tada dogodilo. Liječnik se napokon riješi djevojčice i njene majke uvjerivši ih da ozljeda nije teška te da će sve uskoro biti u redu. Potom se okrene k Ralphu i pogleda njegove ozljede.

— Bit će u redu, Porter. Želite li još nešto?

— Da. Rado bih vašu pušku.

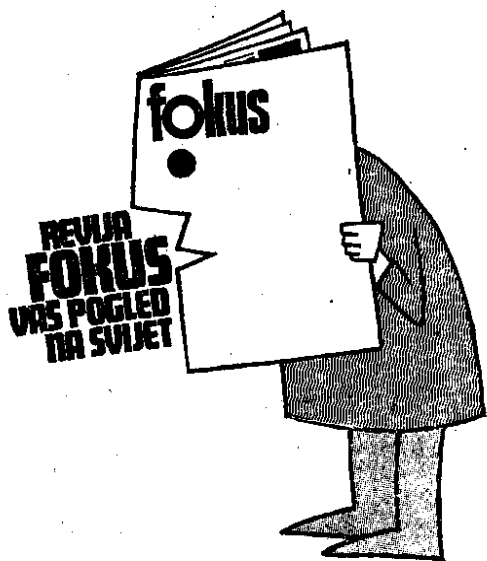
— Tamo je u kutu. Naboji su na pisaćem stolu. Niste me molili savjet pa vam ga neću ni davati.

— Imate li možda i revolver?

Liječnik ga odmjeri pogledom. — Otprilike pet stopa i jedanaest palaca, zar ne? Niti toliko... trebat će za mrtvačku opremu... Tamo na zidu visi jedan košt. Uzmite ga zajedno s opasajem i futrolom.

— Imate li rezervnih naboj?

— U ladiji od stola. Uvijek sam spreman pomoći. A onome tko se priprema za samoubojstvo, pružit ću uže.

Jedino stočari, napominjao je u svakoj prilici, mogli su tu zemlju učiniti bogatom. Ona je stvorena za stočare. Zar nisu krda bizona jurila tim krajevima? Znači, to je zemlja za stočare, a stočari su važni za cijelu zemlju. To je zatvoreni krug u koji se, po njegovu mišljenju, ne bi smjelo dirati.

Ni Ralph mu se nije dopadao. On to, doduše, nije otvoreno rekao, ali mu je više puta pokazao da do njega ne drži odviše mnogo. Za njega je Ralph bio

KWIZ

• križaljke • testovi • rebusi
• ljubavne i krimi priče • žale

**izlazi svake
druge srijede**

40 STRANA - 3 DINARA

— Ne trebam uže, trebam metke — odgovori Ralph.

Prikopča opasač s revolverom. Pri tom pomisli na kožnatu kesu koju je nosio za opasačem. Nikako se nije mogao pomiriti što ju je izgubio. Možda će je ipak pronaći.

Ralph pođe k vratima.

— Znete li vi gađati? — upita ga liječnik.

— Nešto malo, rekao bih obično. No, vama ću priznati da sam dvije godine bio policajac u St. Louisu. Dosta sam vremena proveo vježbajući se u gađanju.

— Čini se da ste vodili prilično buran život — začudi se liječnik.

— Ni napola toliko buran koliko bi sada mogao biti.

Ralph svrati u »Mercantile Store« po metke. Na licu vlasnika trgovine vidjelo se da su mu pitanja »na vrhu jezika«. Bio je u nedoumici sličnoj kao i šerif Matt Taggart. Nijedan nije znao tko će pobijediti. Obojica su stoga oklijevala da se priklone bilo kojoj strani.

Gluplji od te dvojice bio je vlasnik trgovine, barem se Ralphu tako činilo. Jer, promet u njegovoj trgovini sigurno bi se podvostručio kad bi se mali rančeri učvrstili na svojim imanjima.

Ralph utakne metke u opasač i pođe prema konjušnici. Konjušar je već upregao konje u pisarova kola te ih odvezao pred salun. Pisara, međutim, još nije bilo.

Ralph pričekao još pet minuta, a onda pođe u zemljišni ured. Pisar je sjedio za pisaćim stolom.

— Molim vas da odmah krenete — Ralph će nešto povišenim tonom.

— Ne razumijem čemu žurba.

— Vaša kola su spremna. Ja također.

Pisar je razmatao svežanj zemljišnih karata. — Upravo nešto provjeravam.

Čovječuljak se plašio vlasnika ranča »Nagnuti Y«. Ralph je to shvatio. Pisar je zarađivao malo, a imao je ženu i četvero djece. Ralphu je to pričala Nell

Martin. Zato se uspio svladati da ne plane.

— Trenutak još, Porter — reče pisar.

Ralph odlučio popiti kavu u restoranu dok pisar ne dođe.

Eddie Graffon i Mattie Jones bile su jedini gosti.

Obje odzdrave na njegov pozdrav.

Ralphu se učini da Eddin pozdrav nije bio osobito prijazan. Imala je podočnjake kao da noćas uopće nije spavala.

— Kavu, Nell — naruči Ralph.

Razgovor se vodio o nevažnim stvarima. Ralph opazi da Eddie ima modricu na podlaktici, ali ništa ne zapita. Kad je popio kavu ode u zemljišni ured. Pisar se još uvijek pravio kao da proučava karte.

Ralph ga gurne. Pisar se prevrne na pod zajedno sa stolicom.

— Što vam je, čovječe? — poviče pisar.

— Meni ništa. Možda je vama nešto. Hoćete li krenuti?!

Pisar ustane i otare odjeću.

— Zašto ste me srušili? Čemu ta žurba?! Ni Rim nije sagrađen za jedan dan.

— Mi nismo u Rimu.

Kola izađu iz grada.

— Nemate razloga da tako surovo postupate sa mnom, Porter. Ja se ne namjeravam sukobljavati s Garlinghouseom. On je već dovoljno ljut na mene zbog toga što sam te rančere i farmere upisao kao vlasnike pojedinih zemljišta.

— Gnjevniji ionako ne može biti.

— Vi ne poznate Ikea. Ja dulje živim u ovom kraju, ja ga poznam.

— Postoji ovdje i šerif.

— Taggart? Do vraga! Matt ne može sačuvati ni kokoši da ih ne ukradu lisice!

— Ne bi trebalo da jedan državni službenik o drugome govori na takav način.

Pisar nije znao što da odgovori na to. Kotači su škripali preko šljunka. Ralph Porter povuče uzdu. Pisar se šćućuri uz njega.

Tamnoputi muškarac kopao je u blizini puta.

— Zdravo, Ralph — poviče rančer.

— Zdravo, Pancho.

— Namjeravaš uzeti zemlju? Zato vodiš pisara?

— Da.

— Koje si zemljište izabrao?

— Još nisam odlučio — odgovori Ralph.

Dosad su samo dvoje znali gdje se namjeravao nastaniti: Eddie Graffon i Bill Jamison.

— Jesi li vidio Jamisona?

— Jesam. Rekao mi je da ćeš se naseliti ovdje, da ćeš postati rančer. Ali nije znao gdje. Posvuda je dobro, ima puno dobre trave.

Pancho Sanchez razvuče usne u dobrodušan osmijeh. Zatim pljune u grube ruke i ponovno se prihvati motike.

— Možda ću uskoro imati dovoljno novca da kupim plug. Hastings je našao svoga konja.

— To je odlično. Hastings je bio vrlo zabrinut zbog svoga konja. No, mi moramo dalje.

— Adios, Ralph.

— Adios, Pancho.

Kotači ponovno zaškripaše. Kola obaviju oblaci prašine. Pisar je kašljao držeći maramicu na ustima.

— Čudno je što se Meksikanac doselio čak ovamo u Montanu. Dug je put od Meksika do Montane, Porter.

Uskoro sretnu još neke rančere: Hastingsa, koji im reče kako je našao svoga konja. Pomagao je Dicku LaSalleu koji je brao proljetnu salatu.

— Kako je s plesom u subotu navečer, Ralph?

Ralph upitno pogleda debeljuškastoga rančera. Hastings nije izgledao poput čovjeka kojeg bi privlačio ples.

— Ideš u lov na suknje, Mike?

Hastings se nasmije i ispljune izvakani duhan. — Čini se da će se na plesu okupiti cijela banda s ranča »Nagnuti Y«. A ako nekoga od nas dohvate nasamo, odvući će ga iza ugla u mrak. Ti plesovi uvijek završavaju tučnjavama, pogotovo ako viski teče poput vode.

— Tko ti je rekao to o ranču »Nagnuti Y«?

— Govori se. Đavo bi ga znao da li je istina. Ideš li s Eddie?

— Ne, ona je izabrala Franka Cowleya, blagajnika u banci.

— Oho, to je novost.

— Da, ja sviram drugu violinu, Mike.

— Krenimo dalje, Porter — reče pisar. Njega su ljubavni problemi minuli prije mnogo godina.

— Do viđenja, Ralph.

— Do viđenja, Mike.

— Tričarije — mrzovoljno promrmlja pisar. — U cijelom kraju vidiš samo brbljave osobe, bez obzira nose li hlače ili ne.

Jutro je bilo toplo i lijepo, posvuda je mirisao kaduljin cvijet. Ralph je volio miris kadulje.

Ralphu se Frank Cowley nikada nije osobito svidao. Doduše, dosad je izmijenio samo nekoliko riječi s tim mladim čem. Možda zbog Higginsa nije volio ni njega. Vlasnik banke priredio mu je mnogo neugodnosti zbog toga što mu nije htio unovčiti telegrafsku doznaku.

— Uistinu, moglo bi biti neugodnosti na plesu u subotu — rekao je i Dick LaSalle kad su došli do njega. — Čuje se da će na ples doći svi Garlinghouse-ovi kauboji. A uhvate li negoga od rančera samog, ne znam kako će se taj pr vesti.

— Da, Dick, u pravu si.

Krenu dalje.

— Svaki doseljenik kojeg sretnemo govori isto — primijeti pisar. — U tome se nešto krije.

I Ralph je pomislio isto. Znao je što se događa na takvim plesovima u malim gradovima. Nazivali su ih plesovima, ali često su zavađenim stranama bili prilika za razmjenu »mišljenja«. Sad se činilo da Garlinghouse nešto smišlja kad se pobrinuo da se te glasine prošire. Ali što on namjerava? Voditi rat živaca? Da, ali i još nešto.

— Vidjet ćemo — reče Ralph.

— Što je ono tamo? — poviče pisar.

Zaustave se na brežuljku iznad zapadne granice Graffonova ranča, a time i iznad granice zemljišta koje je Ralph namjeravao uzeti. Pred njima se pružao pašnjak s travom kakva se samo poželjeti može, a u sredini zemljišta od 60 hektara, koje je Ralph priželjkivao, stajala je koliba.

— Ne shvaćam, čovječe — reče Ralph.

— Jeste li nekome govorili da se namjeravate tu nastaniti?

— Jesam. — Ralph smota cigaretu. — Ali oni to sigurno nisu rekli Garlinghouseu. To je sigurno kao »amen« u crkvi.

Pisar je bio uvjeren da zna objašnjenje. Ponekad su ljudi u traženju zemljišta tako nestrpljivi da odmah po izlasku iz vlaka pojure u potragu, a da prethodno ne traže dozvolu zemljišnog ureda

— Da, ponekad se ponašaju upravo tako — reče pisar. — Potraže lijepu zemlju, a tek onda dođu k meni da se upišu u knjige.

Ralph je promatrao kolibu. Nije bila velika — mogla je biti dugačka najviše pet i široka tri metra. Iz kolibe su na obje bočne strane virile grede. Četiri

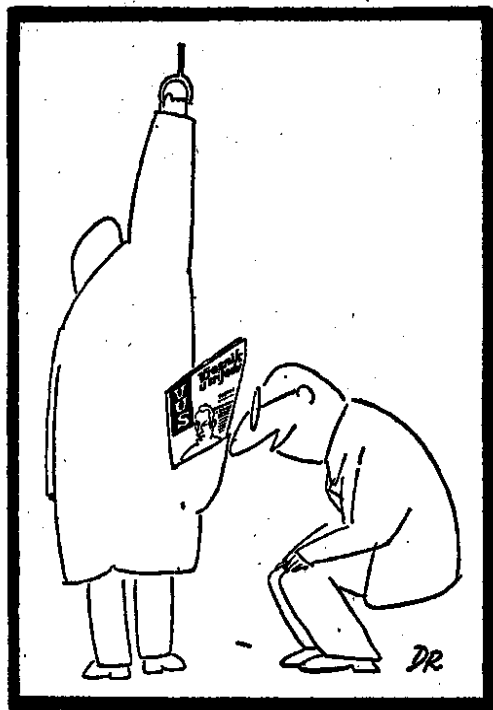
čovjeka koji bi podmetnuli ramena pod te grede mogli bi kolibu odnijeti kao od šale.

— Koliba nije sagrađena na tome mjestu — reče Ralph. — Dovezena je kolima i tu ostavljena. Pogledajte, vide se tragovi kola!

Sumnje nije bilo. Pisar problijedi.

— Garlinghouse!

Ralph pogledom pretraži okolicu. Na brežuljcima je bilo samo nekoliko grmova. I nekoliko kamenih stijena.

Kako je, do đavola, Garlinghouse mogao saznati da se on želi nastaniti upravo ovdje, zapadno od Graffonova ranča?! Ta on je svoju namjeru povjerio samo Eddie i Jamisonu!

Pokušao se sjetiti kome je sve govorio o želji da postane rančer. Rekao je to još i Nell Martin, ali njoj nije spomenuo zemljište koje ga zanima. O njemu je govorio samo Jamisonu i Eddie.

Bili su od kolibe udaljeni pedesetak metara, kad iz nje izađe Lee Hammer. Vrata ostavi otvorena i nasloni se na zid od dasaka.

— Sidite i protegnite noge, gospodo — reče revolveraš tobože ljubazno.

Ralph zaustavi kola a uzde doda pisaru, koji ih uhvati nesigurnim rukama.

— Zdravo, Hammer — odvrati Ralph istim tonom i side s kola.

— Odvest ću se još komadić puta — reče pisar. Njegov je glas podrhtavao.

Lee Hammer to opazi i na njegovu se »dječjem licu« pojavi osmijeh. Njegove plave oči i dalje su, međutim, slijedile Ralpha. Kotači su škripali dok se pisar odvezao još tridesetak metara. Hammer je još uvijek bio naslonjen na kolibu. Pisar zaustavi kola.

Ralph pomisli da Hammer nije sam, Garlinghousea je netko obavijestio te je on Hammera poslao da zauzme zemljište. Hammer, međutim, nije želio zemljište, nego borbu. Zato ga je Garlinghouse i poslao. Garlinghouse je njega, Ralpha, htio vidjeti mrtvoga.

— Tko je u kolibi, Hammer?

— Nitko. Hoćeš li pogledati?

Ralph to nije želio. Tada bi Hammeru morao okrenuti leđa. Imao je osjećaj da se Hammer ne bi ustručavao pucati u leđa.

— Tko je gore, na brežuljku?

Hammerove »dječje« plave oči nedužno bljesnuše.

— Nitko.

Dakako, lagao je.

Ralph pogleda prema brežuljku na drugoj strani uvale. Bio je uvjeren da ga skriveni strijelac drži na nišanu. Možda je tamo nekoliko skrivenih strijelaca. Bio je u klopi.

Lee Hammer ne pogleda na brežuljak; njegove »dječje« plave oči ne skrenu s Ralpha Portera. No, nije djelovao samopouzdan kao što je želio. Mišić na njegovu lijevom obrazu neprestano je podrhtavao.

Otrpili su stotinu metara od kolibe bilo je nekoliko stijena. Hoće li Ralph među njima morati tražiti zaklon ako ga Hammer ne ubije u dvoboju koji je neminovao? Ali Ralphova je puška ostala u kolima! Kad je silazio s kola nije mislio da će mu zatrebati. U dvoboju s revolverašem morao se poslužiti revolverom. No, puška bi mu bila korisna kad bi netko zapucao s brežuljka.

Ne, radije će krenuti za kolima i nestati odavde. Razumije se, ako ga Hammer prije ne ubije.

— Držite konje da ne pobjegnu! — poviče Ralph pisaru.

Ovaj ne odgovori, već samo kimne glavom.

Lee Hammer se nasmije. Činilo se kao da se njemu ni najmanje ne žuri. Za njega je situacija bila povoljna, mislio je. Svojim je revolverom rukovao gotovo savršeno, a toga trgovca kožom nitko još nije vidio da puca. Tá trgovčić do danas uopće nije nosio revolver.

— Namjeravam ovdje podići svoj dom, Hammer.

— Ja sam došao prije tebe.

— Nisi se upisao u zemljišne knjige. Ja jesam.

Hammer i ne pogleda pisara, ali ovaj ipak kimne potvrdno. Svu pažnju Hammer usmjeri na Ralpha.

— Ti se ovdje nisi nastanio, ja jesam, Porter. Tu već stoji moja koliba. U knjige se mogu upisati i poslijepodne.

Ralph ga ošine pogledom. Nije se osjećao ni toliko sigurnim kao Hammer. Pitao se hoće li ikada živ izići iz te udoline. Za umirenje mogao je naći ljepše mjesto. Međutim, još uvijek nije bio mrtvac.

U jedno je Ralph bio siguran: Hammer ga je htio ubiti. Kad bi pokušao pobjeći, Hammer ga ne bi pustio. Ali Ralph i nije želio pobjeći.

— No, što ćeš uraditi, rančeru?

— Nestani s moje zemlje!

— Potjeraj me! — zaškrguće Hammer i istog trena ruka mu poleti k revolveru.

Pisar je kriknuo.

DJEVOJKE!

tina

JE REVIJA ZA NAS

tina

JE REVIJA SA STRIPOVIMA

tina

PIŠE O NAŠIM RADOSTIMA

tina

PIŠE O NAŠIM BRIGAMA

tina

PIŠE O NAŠIM TAJNAMA

u TINI ćeš naći sebe

u sebi ćeš naći TINU

Bilo je drukčije nego kad je na policijskom strelištu u St. Louisu pucao na papirnate »lopove«. Ralph je opalio mnogo brže.

Pogodio je Hammera posred grudi. Hammerov krik izmiješao se s povikom pisara. Umirući, Hammer je pucao i meci su udarali u tlo ispred njega. Ralph pojuri prema kolima.

Konji se propnu prestrašeni pucnjavom.

Pisar ih više nije mogao zadržati i Ralph krajnjim naporom dohvati stražnju dasku na kolima. Konji su jurili punim trkom i Ralph se teškom mukom popne u kola. U taj tren nešto prasne, a Ralph osjeti kako ga obaspe iverje. Metak je udario u dasku kraj Ralpa.

Puščani metak, pomisli Ralph.

Konji pojure još brže.

Poskakivanje i zanošenje kola spriječilo je strijelce s brežuljka da precizno gađaju. Nijedan metak ne pogodi cilj. Pisar ustane sa sjedišta te vičući i udarajući bičem još jače potjera konje.

Hammer nije među onima što pucaju, pomisli Ralph. Njega sam izbačio iz igre. Imao sam sreću!

Da bi dohvatio svoju pušku morao se popeti preko sjedišta.

— Vratite se — poviče pisar. — Inače će pogoditi i mene...

Pisar krikne jer je prednji kotač naletio na kamen. Padajući s kola ispusti uzde. Konji tek sada jurnu u paničnom strahu.

S brežuljka za bjeguncima pojure jahači. Bili su još prilično daleko, ali brzo su ih pristizali. Za manje od kilometra dostići će kola, ocijenio je Ralph. Kleknuvši na sjedište zapuca preko naslonjača. No, nije postigao mnogo. Na kolima je bilo kao na brodu; zapravo kao u orahovoj ljusci u orkanu. Na sreću, konji su izabrali najpovoljniji pravac, pojurili su prema gradu. Uskoro će stići među stijene.

Tamo je Ralph namjeravao iskočiti i potražiti zaklon. To bi mu bila jedina prilika da se izvuče. Ne smije ostati u kolima. Stijene su bile već vrlo blizu, kadli se i pred kolima pojave jahači, koji su također pucali. Ralph začuje zviždanje metaka. Nešto ga stegne oko

srca. Garlinghouse je postavio jahače s obje strane. Sad su se i oni umiješali; njima je preostalo samo da zavežu vreću, mačka je već bila u njoj!

Pisar je trčao za kolima mlatarajući rukama. Svojim će unucima jednog dana pripovijedati uzbudljivu priču, pomisli Ralph.

Konji dojure do prve stijene i ulete u oštar zavoj. To zakloni vidik prema Garlinghouseu i njegovim jahačima. Ralph skoči s kola, otkotrija se i naglo ustane stežući pušku u ruci. Zatim potrči prema stijeni na maloj uzvisini.

Garlinghouse i njegovi revolveraši bili su još na ravnici, ali više nisu jurili za njim. Najednom se okrenu i punim trkom krenu natrag.

Ralph odmah opazi zašto. Iza jedne stijene, stotinjak metara daleko od njega začuje se prasak. Ralph se okrene. Dick LaSalle ležao je iza kamena i pucao iz puške. Farmer sa Clawhammer Creeka ispljune duhan.

— Pridružujem se svečanosti, Ralph!

Jedan od jahača skrene s puta, nagne se u sedlu, pomogne nekome da se popne na njegova konja, zatim jurne za ostalima.

Ralph je brojio: prvi metak — za Garlinghousea, drugi metak — za Barnarda, treći metak — za Barta Ironsa! Svaki put opali.

No, oni su već bili predaleko. Teško je pogoditi protivnika koji bježi na konju. Ralph ustane.

— Pobjegli su.

Pancho Sanchez izroni iza jedne stijene i vedro se nasmije.

— Pomislili smo: naš prijatelj će sigurno zapasti u nevolju. Zbog toga smo slijedili tvoja kola.

— Sreća je što ste bili toliko odvažni, Pancho.

— Jesi li ustrijelio tu čegrtaljku Hammera, Ralph? — zapita LaSalle. — To je moralo biti još dalje kod kolibe?

— Ne vjerujem da je mrtav.

— Šteta. — LaSalle pljune. — Najbolje je da odjašemo kućama. Što ćeš ti uraditi, Ralph?

— Označiti međe na svom zemljištu, ako pisar još može držati olovku u ruci.

— Pobjeći on više ne može — primijeti Pancho — ali dahtati može.

LaSalle pođe do konja skrivenoga među stijenama. — Ovu rundu izgubio je Garlinghouse. Prvu dosad. Puknut će od bijesa.

— Nisam znao da si ti tako veliki revolveraš — reče Pancho pola u šali pola u zbilji. — Ne vjerujem da bi se Garlinghouseovi kauboji mogli vratiti.

LaSalle uzjaše. — Odavde ih mogu vidjeti — reče. — Još uvijek se žure prema ranču »Nagnuti Y«. Dakle, sretno i ubuduće, Ralph.

Ralph kimne. Iznenada zadrhti poput lista na vjetru. Nasloni se na obližnju stijenu. Netko je Garlinghouseu morao reći da će on uzeti zemljište i Garlinghouse mu je postavio zamku. Tko je izdao njegovu tajnu?

— Hvala, mnogo hvala — poviče prijateljima.

XVI

— Hammer je pao s konja! — poviče Barnard.

Zaustave konje i vrate se. Garlinghouse sjaše prvi. Hammer je ležao na boku. Garlinghouse ga pažljivo okrene na leđa.

— Možda je glavom udario u onaj kamen — reče Barnard.

Svukli su mu košulju, načinili od nje zavoje te mu previli grudi. Njegove grudi u zelenoj travi izgledale su još jače blijede.

— Ostat ću s njim — reče Garlinghouse. — Irons, dovedi doktora Westa. Barnard, pođi na ranč po laka kola na pera. Dovezi slamnjaču i pokrivače.

Irons okrene konja i pojuri prema jugoistoku. Barnard promrmlja nešto nerazgovijetno i odjaše na ranč. Garlinghouse sjedne na kamen i pogleda Hammera.

Zar je takva smrt? Leži se tako blijedih obraza i zatvorenih očiju! Javlja li se strah?

Hammer otvori oči.

— Što se dogodilo, Ike? — reče s mukom.

Garlinghouse mu odgovori da je pao s konja.

Hammer ponovno zatvori oči.

— Gdje su Irons i Barnard?

Garlinghouse mu reče.

Duboko u Hammerovim grudima čulo se hroptanje kad god bi udahnuo.

— Nikada nisam pomislio da momak tako dobro puca. Pogodio me prvim

hicem. Ja poslije nisam mogao stajati ni gađati. Cini mi se da ga nisam pogodio.

— Možda ipak jesi.

Hammer zašuti. Garlinghouse je sjedio uz njega držeći pušku preko koljena i gledajući u njegovo lice. Bilo mu je žao mladića. I sam se začudi tome.

— Barnard će uskoro stići, Ike?

— Svakako, Lee.

Ponovno je samo hropac narušavao tišinu.

— Oni neće stići na vrijeme. U mojoj glavi... sve se okreće. Znači... takav je osjećaj... kad se stigne... na put bez povratka... Nema boli... Samo umor... samo umor... Ike?

— Da?

— Nadam se da i... tamo gore... ima konja... Kakav bi to bio... život bez konja?

— Uskoro ćeš opet sjediti na konju, Lee.

— To je... dobro... Ike...

Bile su to njegove posljednje riječi. Hropac se više nije čuo.

Garlinghouse položi mrtvaca preko sedla svoga konja i povede ga za uzde.

Petnaestak minuta poslije dojuri mu u susret Joe Barnard s kolima na pera. Dovezao je i jednoga kauboja. Sad mu je taj pomogao da Lee Hammera stavi u kola na slamnjaču. Kauboj pokrije mrtvaca.

— Ostavi mu glavu na slobodnom — reče Barnard kauboju.

— Zašto? Ionako više ne može disati.

— Ostavi mu glavu na slobodnom! — izdere se Barnard.

Kauboju pogleda Garlinghousea koji se upravo popeo na kočijaševo sjedište. Garlinghouse mu pogledom dâ znak, a kauboju se kiselo naceri.

— Preuzmi mog konja, Smoky — naredi mu Garlinghouse.

Kauboju uzjaše i pođe naprijed.

Barnard je poravnavao pokrivač na mrtvacu brižnošću majke koja pokriva usnulo čedo Gorostas se zatim popne u kola i sjedne do rančera.

— On neće još dugo osjećati sunce na svom licu. Neka ga ima barem dok još može. Hoćeš li sam voziti, šefe?

— Vozit ću.

Garlinghouse potjera konje tragom koji su ostavila kola prilikom dolaska s ranča.

— On još nije »preko«, šefe — reče Barnard ponovno. — Izgleda kao da spava. Jesi li siguran da je potpuno mrtav?

— To si me pitao već tri puta. On je mrtav koliko se može biti mrtav.

— Volio sam Leeja.

— Svi smo ga voljeli.

Poslije stanke Barnard nastavi. — Onda mu ni West više neće moći pomoći.

Garlinghouse ga nije čuo. On više nije mislio na Lee Hammera na kojeg u toj »igri« više nije mogao računati. Razmišljao je o budućnosti. Problem malih rančera i farmera mora riješiti jednim jedinim udarcem. Stvar se već jednom mora raščistiti.

— Gdje ćemo ga pokopati, Ike?

— Tamo, uz Jacka.

— Dobivamo svoje vlastito groblje, ne?

Ni tu primjedbu Garlinghouse nije čuo.

— Ti imaš Porterovu kesu za novac, zar ne?

— Tko ti je to rekao? — iznenađeno zapita Barnard i opsuje.

— Ti.

Barnard se pokušao sjetiti. Ali njegovo pamćenje nije bilo osobito razvijeno.

— Ne sjećam se da sam ti to rekao.

— Jesi.

Barnard mu nije govorio o Porterovoj kesi za novac, već mu je sve pripovijedaio Irons Barnardu se kesa jako svidjela i htio ju je imati pošto-poto. Stoga su Hammer i Irons predložili da će njih dvojica međusobno podijeliti Porterov novac, a lijepa će kesa pripasti samo njemu, Barnardu. Priprosti gorostas odmah je prihvatio prijedlog.

— O da, sad se sjećam — reče Barnard naglasivši to kao da se uistinu dosjetio.

Garlinghouse mu na to izloži svoj plan. Polako i strpljivo, kao otac sinu. Ako Ralph Porter sazna da on, Joe Barnard, ima njegovu kožnatu kesu, shvatit će da su ga napali, pretukli i okrali ljudi s ranča »Nagnuti Y«.

— On to svejedno zna, Ike.

— Točno. No, ne može dokazati. To je velika razlika, ne čini ti se?

— Hoće li on otrčati Taggartu?

— Ne vjerujem. Ali čak kad bi i učinio tako, Taggart se u to ne bi uplitao. Našao bi on izgovor da ostane po strani.

— Taggart bi i dalje bio cirkuski plesač na žici — ponovi Barnard omiljelu Ironsovu izreku koja mu se toliko dopadala. — Jednom sam u cirkusu gledao čovjeka kako...

— Porter će uzvitiati prašinu oko toga što je kesa kod tebe — upadne mu u riječ Garlinghouse.

— Kako?

— U subotu na plesu. Ti se moraš pobrinuti za to da on opazi da je kesa kod tebe.

— Kako ću je namjestiti?

Garlinghouse je gubio strpljenje. — Kad budeš blizu Portera, ponašaj se kao da si se zavadio s nekim od naših mladih kauboj. Taj će ti prići, izvući će ti košulju iz opasača, a Porter će opaziti svoju kožnatu kesu za tvojim opasačem.

— A tko će biti taj od naših kauboj?

- Bilo koji od mladih.
- Može li to biti Smoky?
- Dobro, neka bude Smoky.

Barnard se okrene i pogleda Lee Hammera.

— Ni pomakao se nije, šefe. Kao da spava.

Barnard se ponovno okrene naprijed.

— Smoky odgovara za tu »igruc«, on se rado šali. Ali time ću si Portera strpati na vrat.

- To je ono što želimo.
- Da, to želiš ti, ali ne i ja.
- Plašiš se?
- Koješta! Bolest je drukčije prirode.

— Ah, tako. Dobro, deset »baksa«. — Garlinghouse je bio štedljiv, kao i uvijek.

— Za deset dolara uradit ću to. Razgovarat ću sa Smokyjem. Mogu li mu reći sve to?

— Dakako.

XVII

— Čini se kao da se netko htio neukusno našaliti s vašim krznom i kožama, Porter.

Ralph uzme telegram koji mu pruži službenik na željezničkoj stanici.

Na jednoj od stanica vlakovođa te-retnog vlaka pregledavao je vagone. Iz vagona natovarenog kožama i krznom kapala je neka tekućina. Vlakovođa je njome ovlažio prste i po mirisu ustanovio da je to gašeno vapno.

Potom je skinuta plomba i vagon je otvoren. Gašenim vapnom bila je zalivena cijela pošiljka. Premda se pretpostavljalo da nema nijedne neoštećene kože, vagon nije iskopčan iz kompozicije, nego je poslan na odredište.

— Možete li vi, mister Porter, objasniti kako je vapno dospjelo u vaš vagon?

Dakako, Ralph je bio siguran da zna tko je u vagon ulio gašeno vapno s namjerom da uništi cijelu pošiljku koža i krzna. Upropašteni su plodovi mukotrpnoga rada!

— Reklo bi se da je netko upotrijebio posudu za pravljenje žbuke — primijeti željeznički službenik. Bio je vrlo suzdržljiv. Ralph je pretpostavljao zašto. Uprava željeznice provest će istragu prije nego što primaocu pošiljke koža nadoknadi štetu. Ako mu je uopće ikada i nadoknadi. A željeznički službenik nije htio izreći ni najmanju sumnju na Ralphov račun.

Željeznički službenik i Taggart imali su mnogo zajedničkog, pomisli Ralph.

Morzeov aparat u uredu počne kućati. Službenik se okrene.

— To je moj pozivni znak — reče.

Ralph opipa posudu za žbuku. Otkine djelić osušenoga materijala, lizne ga vrhom jezika i naglo ispljune: vapno!

Lako se moglo odgonetnuti što se odigralo. U posudi je pomiješano vapno i voda. Potom je netko vedro po vedro te tekućine odnosio u vagon te polijevao kože i krzna. Željezničar je na vagon stavio plombu kad je pao mrak te nije mogao opaziti da iz njega kaplje tekućina. A do toga trena uništavajuća tekućina možda i nije probila do dna vagona.

No, sve su te pretpostavke sporedne. Važno je bilo jedino to da su kože i krzna uništeni, i da je to djelo Ike Garlinghousea.

Ali dokazati se to nije moglo. To je bila nezgoda kad god je bila riječ o Garlinghouseu. Bio je proklete oprezan u tome da nikad ne ostavi ni najmanji dokaz za to da je upravo on nešto uradio.

Iza stanične zgrade bila je neka jama. Ralph pođe tamo i među niskim grmljem pronade vreću za vapno. Bila je prazna, ali ni to mu ne pomogne, nije mogao dokazati da vreća pripada ranču »Nagnuti Y«.

Ralph i njegov partner izgubili su pošiljku kože, a zajedno s njom i novac. Ogorčen Ralph pođe u grad.

Na ulici sretne bankara Higginsa. No, za Higginsa on nije postojao. Kao ni za vlasnika »Mercantile Store« kojeg je sreo ispred pošte. U cijelom gradu znalo se da je Ralph dan ranije ustrijelio Lee Hammera. A nije se moglo ubiti nekoga od Garlinghouse-ovih ljudi i priču o tome pripovijedati više od desetak puta — nije se za to moglo dovoljno dugo živjeti. Za Higginsa i vlasnika trgovine, Ralph je već bio mrtav. Pri toj pomisli on se nasmije.

Ralph pođe u šerifov ured da prijavi pričinjenu štetu.

Kad se jučer s izbezumljenim pisarom dovezao u grad, također je odmah potražio šerifa.

Taggart se udobno zavalio u naslonjač i noge zabacio preko pisaćeg stola. Nije osjećao ni najmanju potrebu da svoje čizme stavi na neko drugo mjesto. Ralphu i pisaru postavio je mpoštvo pitanja. To je Ralpa toliko razljutilo da mu je odbrusio da je on, Taggart, ipak šerif a ne javni tužilac.

»Ne budite drški, trgovče kožom«, bio je šerifov odgovor.

Taggart je potom odjahao na ranč »Nagnuti Y« i vratio se kad je već pao mrak. Ralph ga je upitao da li je Garlinghouse zatražio da se smrt njegova revolveraša ispita sudskim putem. No, Garlinghouse o tome nije htio ni čuti.

— Garlinghouse sam rješava svoje sukobe, Porter.

— Da je on uistinu toliko hrabar, onda ne bi svoje kauboje slao da se bore nepošteno i da napadaju iz zasjede kao one večeri kad su me zaskočili na ulici i okrali me.

— Nemate dokaze da su to bili njegovi ljudi, Porter. Bolje bi bilo da to i ne spominjete.

Premda je, dakle, razgovarati sa šerifom značilo uzalud trošiti riječi, Ralph se ipak uputio u šerifov ured jer je htio da se obave sve zakonske formalnosti.

Mali Taggartov ured nalazio se na kraju ulice. Ralph pokuca, ali ne dobije odgovor. Pokuca ponovno. No, odgovora nije bilo.

— Jeste li vi možda vidjeli Taggarta? — upita on slučajnog prolaznika.

— On nije tu.

— Nije u gradu?

— Najvjerojatnije, Porter. Njegova konja nema u staji. A odnio je i svoje stvari. Niste li pogledali kroz prozor?

Ralph nosom dodirne prijavu prozorsko staklo. Ladice pisaćeg stola bile su izvučene, papiri su ležali razbacani po podu. Na zidu nije bilo Taggartove vinčesterke. Vrata što su vodila prema šerifovu stanu bila su otvorena. Kroz njih se vidio krevet na kojem je ležala gola strunjača, prostirke i pokrivača nije bilo.

Ralph upitno pogleda sugovornika.

Covjek pljune i naceri se. — Uvijek sam govorio da on umjesto hrptenjače ima žlijezdu iz koje poput kune u strahu štrca smrdljivu tekućinu čim osjeti opasnost.

— Znači, grad je bez zakona.

— Nikakav zakon bolji je od kuka-vičkog.

Ralph pođe u restoran.

— Kavu, Ralph? — upita Nell.

— Kavu, Nell.

Nell mu pruži šalicu preko šanka.

— Taggart se izgubio? — zapita ga ona.

Ralph popije gutljaj kave i potvrdno kimne. Zatim šalicu ponovno prinese ustima te preko njenog ruba pogleda Nell. Lijepa je ta plava, stasita djevojka. Bila bi odlična žena. Puna razumijevanja, marljiva, a uz to pouzdanog karaktera.

— Možda nije kukavica, već samo lukav? — pretpostavi Nell.

— Možda — odgovori Ralph.

Kucanje na vratima. Dvaput jače, dvaput slabije. Eddie začuje kako zaskripi stolica. Bila je noć.

— Eddie?

— Da, ja sam.

Začuje se okretanje ključa u bravi.

— Uđi, brzo!

Ona uđe u sobu.

— Nikog nema na ulici, Frank. — Ona se nasmije. — No, zar ćeš stajati tu, Frank?

On je zagrli. Njihove su usne spoje. Zatim sjednu na sofu.

— Ti si mi razbarušio kosu.
— Evo, uzmi moj češalj.
— Imam ga — Ona pogleda na pisaoč stol. — Što to radiš?
— Utvrđujem stanje blagajne.
— Zar opet?
— Da.
— Koliko ima?
— Opet više od šezdeset tisuća dolara.

— Toliko novca! — Ona sklopi oči. — Teško je toliki novac svakodnevno gledati na dohvatu ruke, a zarađivati tako malo, zar ne?

— Da, ponekad je prilično teško.

— Samo ponekad?

On uzdahne.

— Sa šezdeset tisuća dolara mogle bi se ispuniti želje nad željama. Krzna, zlatni nakit. Jedan muškarac i jedna žena mogli bi živjeti kao kraljevi.

— Da, kad bi ih imali.

Nije joj to bilo prvi put da ga je takvim riječima navodila na krađu. Njene su riječi bile tek kiša na niknulu biljku posijanu odavno.

Frank Cowley ustane.

— U New York ne možemo poći. Dođi, pokazat ću ti jednu sliku.

On uzme sliku s pisaočeg stola i pruži joj. Vidjele su se prekrasne zgrade na još ljepšoj morskoj obali, a iza grada brdo.

— Rio de Janeiro — reče on.

Eddie se okrene i sjedne. On sjedne uz nju. Ona nasloni glavu na njegovo rame.

— Frank, mi to moramo učiniti.

— Morali bismo napustiti Sjedinjene Države.

— Možemo li pobjeći s novcem? Živimo u golemoj zemlji. Neće li nas telegrami prestići?

— Sve sam već izračunao, ljubavi.

To je bilo ono što je htjela čuti.

On joj izloži plan. Nacionalni praznik pada u ponedjeljak. Imat će za bijeg, dakle, subotu, nedjelju i ponedjeljak.

Higgins se nije osobito brinuo za knjige, on se bavio politikom.

— Ispraznit ću blagajnu do dna. Knjige ću krivotvoriti tako vješto da se krađa neće odmah otkriti. Osim toga, novac nećemo ponijeti sa sobom.

— Nego?

On je namjeravao novac poslati poštom u Galveston, luku u Teksasu, na izmisljeno ime, ali tako da se paket pričuva tako dugo dok primalac ne dođe po njega. Novac bi dan prije njihova odlaska iz Curcinglea u sanduku predao na poštu u Contyju.

— A kako ćemo mi poći? U utorak će opaziti da nas nema...

— Imat ćemo tri dana. Mogli bismo ukrasti konje s ranča. Za tri dana mogli bismo prevažiti dvije stotine milja. Bilo bi to dovoljno da nas potjera iz Curcinglea ne slijedi. Potom bismo nastavili na jug. Čim stignemo u Wyoming pred nama će biti još Colorado, dio ničije zemlje i Teksas.

— Ti si već sve izračunao?

— Sve u tačine.

Sjedili su za trenutak utonuvši u misli.

Šutnju iznenada prekine Eddie.

— Ti ćeš me oženiti?

— U Galvestoneu.

— Oh, Frank.

Bilo je to smiješno. Ona se pripremala da sudjeluje u pijački, ali više ju je brinulo hoće li je on oženiti.

— Mogli bismo se potajno vjenčati prije nego što pobjegnemo odavde — predloži ona.

— Da, mogli bismo.

U isti čas oboje pomisle kako bi to izveli: mogli bi potajno otputovati u Miles City, svaki posebno, dakako, i tamo se vjenčati. Vijest o tome nikada ne bi stigla u Curcingle jer bi na vjenčanju dali lažne adrese.

— Naprosto je nemoguće da ne uspijemo.

Do kasno u noć razgovarali su o svojim planovima dotjerujući ih. Frank se sve više oduševljavao budućnošću. Dobro će uložiti novac, govorio je, i naporno raditi. A jednoga dana mogli bi Higginsu možda novac i vratiti. Eddie shvati da on tako govori samo zato da umiri svoju savjest. Uvjeravao je samoga sebe da će novac trošiti umjeren.

»Možda ti!« — pomisli Eddie, a glasno reče: — Da Frank, tako ćemo uraditi.

Ralph zabije stup za žicu te marom obriše znoj s čela. Neki se jahač približavao s brežuljka. Ralph dohvati pušku. No, ponovno je odložio prepoznajući Nell Martin.

Djelovala je svježije u svojem jahačkom kompletu: sjajnim čizmama i bijeloj bluzi što joj je isticala obline.

— Što te natjeralo ovamo?

— Želja da te posjetim, tupavko.

— Prilično mi je vruće.

— Ah, meni nije.

— Ti ne postavljaš stupove za ogradu.

— Da. Rad na ranču je naporan. No, ako me namjeravaš odvesti na ples, vrijeme je da se spremiš i uzjašeš.

Ralph ostavi alat i uputi se prema gradu zajedno s Nell.

— Sad mi je manje vruće.

— Prava vrućina bit će tek u kolovozu. Sve ovo prije samo je predigra u usporedbi s onom vrućinom.

— To će pogodovati žetvi.

Nell kimne. — Prošle godine samo je jedan od farmjera pravodobno obavio sjetvu, Dick LaSalle. Zato je ubrao najviše, 65 bušela po hektaru.

— To nije loše.

Ona ga pogleda i pogledi im se sretoše.

— Zašto me tako gledaš? — zapita on.

— Ah, »njušim« nezgodu.

— Ujutro ću ponovno biti na svom ranču.

— Nadašmo se. Hoću reći: nadam se da ćeš biti na tlu, a ne pod njim. Hoćemo li malo potjerati konje?

Galopirali su nekoliko milja. Ralph se nije mogao osloboditi pomisli da je Nell zbog nečega zabrinuta.

Kad konji ponovno pođu korakom, on zapita: — Dakle, što te tišti?

Ona ga pogleda.

— Primjećuje li se to na meni?

— Reci već jednom!

— Dobro, ako bezuvjetno želiš znati: Garlinghouse je doznao da sam bila »tajanstveni strijelac« koji je spasio tebe i Eddie Graffon kad su vam Hammer i Barnard zatvorili put.

— Da? Kako je on to saznao?

— Jesi li to nekome spomenuo, Ralph?

— Nikom ž.vom.

— Onda je naša prijateljica, gospođica Graffon, to nekome rekla.

— Kako je ona mogla doći u priliku da Garlinghouse bilo što kaže? Njeni roditelji i Garlinghouse su sve samo ne prijatelji.

— Od koga bi Garlinghouse onda mogao saznati?

Ralph nije znao odgovor na to pitanje. Ako su Nell i on o tome šutjeli, onda je Garlinghouse to mogao saznati — makar preko trećih osoba — jedino od Eddie Graffon. Ali što će Garlinghouse sad poduzeti protiv Nell? Ralph to zapita Nell.

Ona slegne ramenima.

— Da, što, Ralph? On je postupio protuzakonito naredivši da njegovi kauboji zatvore javni put za vrijeme dok je on s Ironsom potpaljivao Hastingsovo imanje.

— O zakonu se Garlinghouse ne brine.

Nell se nasmije.

— Ako se sazna da je jedna žena natjerala u bijeg dva glavna Garlinghouseova revolveraša, ranč »Nagnuti Y« postat će meta izrugivanja svih, zar ne?

— Da. Dakle, za njega je najbolje da ništa ne poduzima.

— Rado bih pouzdano znao da li mu je Eddie to javila. Ako se spetljala s nekim od Garlinghouseovih kaubojja može se pretpostaviti da mu je to izbrbljala nehotice. No svatko zna da se ona vrzma oko Franka Cowleya — Ona ga pogleda i nasmije se. — Tebe je, čini se, napustila?

— Meni je srce prepuklo zbog toga — podrugljivo nadoveže Ralph.

Kad su bili na domaku grada Ralph se vrati prijašnjoj temi.

— Znaš li, Nell, što me čudi? Odakle ti znaš da je Garlinghouse saznao za tvoj podvig?

— Rakao mi je Smoky.

— Tko je Smoky?

— Poznaš ga iz viđenja, jedan od Garlinghouseovih kaubojja.

— Ah, on. Čini mi se da ga poznam. A zašto ti je to rekao?

Njen osmijeh postane vedriji.

— Smoky je tražio način da mi se približi. Čak sam jednom plesala s njim. Rekao mi je to nakon čvrstog obećanja da nikom neću reći. Dakle, zadrži to za sebe, inače će on imati neugodnosti s Garlinghouseom.

— Da li je rekao još nešto?

— Jedino ono što mi već znamo. Hammera su pokopali na ranču »Nagnuti Y«, Garlinghouse ne želi sudsku istragu o Hammerovoj smrti. On će se sam pobrinuti da se »srede računi«. Da li te zanima još nešto?

— Da. Odakle je Garlinghouse znao koju zemlju ja namjeravam uzeti za svoj ranč? On mora da je to znao jer mi inače ne bi mogao postaviti zamku.

— O tome Smoky nije govorio. Zacijelo nije ništa ni znao. Jesi li ti kome rekao gdje namjeravaš urediti ranč?

— Da. Billu Jamisonu i Eddie Grafon.

— Eto, ponovno govorimo o njoj.

— Ne shvaćam — reče Ralph.

— Možda imamo malog špijuna, bolje reći: malu špijunku?

Ralph odmahne glavom.

— Ne vjerujem u to. Možda se Jamison izbrbljao. Međutim, on nije znao da si ti očitala lekciju Hammeru i Barnardu.

— Ne, nije znao.*

Konje ostave u konjušnici i pođu u restoran. Jedini gost bio je Mike Hastings. Debeljko je nosio zgužvano plavo odijelo, čizme su mu bile svježe očišćene, a uz bijelu košulju imao je i kravatu.

— Jesi li ti prigrabio tu djevojku za večerašnji ples, Ralph?

Ralph kimne i sjedne na visoku stolicu uz šank.

— Šteta. Ja ću, dakle, morati povesti Jensenovu udovicu. Nikad nemam sreću... Postavljaš ogradu, čuo sam...

Ralph pokaže svoje ruke.

— Ove žuljeve nisam dobio od sjedenja.

— Misliš li, Ralph, da će na plesu biti neugodnosti? Što Garlinghouse sprema?

— Ako na ples dođu svi rančeri i farmeri, bit će nas jednako koliko i kauboja s ranča »Nagnuti Y«.

— Ta računica nije baš najtočnija.

— Možda ipak jest. Možda su to samo glasine o njihovu broju, Mike. Čulo se, osim toga, da su neki kaubojske ranče »Nagnuti Y« nestali prošle noći. Sigurno ih nimalo ne veseli da se za četrdeset dolara mjesečno daju ustrjeliti. Ako je to točno, onda kaubojska nema više nego nas.

— Ne znam, imam čudan osjećaj...

**Moda, kozmetika,
domaćinstvo**

**Savjeti liječnika i psihologa
Novela, roman, zanimljivo
štivo**

**ukratko: SVE ŠTO
ZANIMA SUVREMENU
ZENU**

Svijet

jugoslaveńska ženska revija

— Porter? — čuo se glas iz tame.

Ralph se okrene. Bezbroj se puta pitao kako se osjeća šerif kad noću sam hoda pušt看 ulicama divljeg grada. Učinilo mu se da sada to zna ...

— Tko zove?

— Ne treba ti revolver, Porter. Prijatelj sam.

— Tko?

— Smoky.

Ralph side s nogostupa i skrene u mračnu ulicu. Smokyja je vidio kao nejasnu sjenu naslonjenu na zid kuće.

Kauboj reče otežući: — Večeras odlazim odavde, Porter. Pitaš se zašto ti to govorim. Cini mi se da je Nell Martin stalo do tebe, a meni je stalo do nje, pa i do njene sreće, premda joj tu sreću neću pružiti ja.

— Dobar si momak, Smoky.

— Garlinghouse te namjerava noćas ubiti. I ja sam trebao sudjelovati u tome. Garlinghouse i njegov gorila vjeruju da ću sudjelovati. No, varaju se. Odmah poslije ovog razgovora ja ću napustiti ovaj kraj.

— Gorila? Na koga misliš?

— Na Joea Barnarda. On i ja trebali smo na plesu odglumiti da smo se posvađali. Pri tom sam mu ja trebao izvući košulju iz hlaća kako bi ti opazio da Barnard za pojasom ima tvoju kožnatu kesu za novac.

Ralph kimne. — Hvala, Smoky.

— Reci Nell da sam ti pomogao. A sad, mnogo sreće, Porter!

— Tebi također, Smoky.

Kauboj se okrene i nestane u mraku. Ubrzo zatim začuje se topot kopita, koji je polako postajao sve tiši.

— Jedan dolar ako mi otkriješ svoje misli, Ralph. Zamalo si pogriješio korak. Nisi primijetio?

— Ne, Eddie. A što se mojih misli tiče, za njih bih trebao imati pamet. No, da imam pamet, ne bih bio ovdje.

— To zvuči nekako gorko.

— Ah, pogledaj prema vratima.

Garlinghouse, Barnard i Irons upravo su dolazili na ples. Tri njihova momka već su plesala.

— Gle, Irons gospođicu Woolson moli za ples. A Barnard se ceri kao majmun.

— Kao gorila, misliš.

— On i Garlinghouse gledaju tebe.

— Žele li pogledom izbušiti rupu u meni?

— Toliko mekan ipak nisi.

Eddie je odlično plesala. Zнала se prilijepiti uz plesača da je njemu postajalo prevruće, a upotrebljavala je nenametljiv ali baš zato još privlačniji miris.

Nell Martin, plešući s nekim zanatlijom, namignu Ralphu. Nije joj bila namjera da Eddie opazi kako namiguje Ralphu, no Eddie je svejedno primijetila kako se njih dvoje gledaju.

— Ona se zaljubila u tebe — reče Eddie.

— Misliš? A kako stojim kod tebe?

— Ja sam te ostavila.

— To mi je žao.

Slijedeći ples Ralph propusti. Pošao je s Nell u drugu dvoranu da nešto pojedu. Joea Barnarda nije ispuštao iz vida. Nell to opazi i zapita Ralpa za razlog. On smisli neki izgovor. Barnard je stajao kraj vrata držeći sendvič u jednoj i šalicu kave u drugoj ruci.

Njihovi se pogledi sretnu. Barnard je djelovao nekako zbunjeno. Ralph pretpostavi da je to zato što nije bilo Smokyja. Dugo će ga čekati. Smoky je već poodmakao dobar komad puta.

Barnard popije kavu i zatraži još jednu. Osim njega u dvorani nije bilo nijednog kauboja s ranca »Nagnuti Y«. Na drugoj strani dvorane Ralph opazi Dicka LaSallea, koji je večerao zajedno sa svojom ženom. Uz nju je sjedio Pancho Sanchez držeći na koljenima svoga najmanjeg sinčića. Panchova žena upravo je hranila najmlađu kćerkiću.

Barnard je mirno stajao; nije mu se žurilo. Ralph pripali cigaretu i opazi da jelo nije ni okusio. Ruka kojom je držao cigaretu malo mu se tresla.

gotovo neprimjetno, Nell to ne opazi. Ili je možda vidjela, pa se sada pretvara-la?

Barnard uzme posljednji sendvič s tanjura. Zatim tanjur i šalicu odnese do šanka, spusti ih u golemi sudoper i nastavi žvakati. Pogled mu je neprestano lutao po dvorani.

Izenada krene prema vratima.

Ralph ustane.

— Oprosti, Nell.

Ralph se uputi k vratima.

Dick LaSalle i Pancho primijete to, ali ne pođu za njim, nego iz dvorane izidu kroz bočna vrata.

Pancho se naceri.

— Sad pada odluka, ne?

Dick LaSalle slegne ramenima.

Ralph je stajao na ulazu sjenika što je preurađen u dvoranu za ples, pogledom je slijedio Barnarda. Gorostas se gurao kroz grupu muškaraca što su razgovarali ispred sjenika. Zatim zaobide konje te se izgubi među kolima i zapregama što su bile privezane za drveće.

Ralph ostane kraj vrata. Činilo se da uživa udišući svjež noćni zrak. No, to je bilo samo prividno. Ustvari je napre-gnutom pažnjom osmatrao okolicu.

Vjetrić donese miris drveća u cvatu i miris konja što su u blizini čekali svoje gospodare.

Nije vidio nikoga od kauboja s ranča »Nagnuti Y«. Ljudi pred sjenikom bili su iz grada. Pokušava li ga Barnard namamiti u klopku? On odmahne glavom. Doduše, on je sada znao da Barnard ima njegovu kožnatu kesu. No, Barnard nije imao pojma da Ralph to zna.

Desno od Ralpha nešto se pokrene u tami ispod nekog drveta. Ralph napre-gne oči i prepozna Pancha i Dicka LaSallea. Kad je izlazio, oni su sjedili na klupama uz zid dvorane. Znači, izašli su kroz druga vrata, pomisli Ralph.

Zastali su ispod drveta pažljivo promatrajući oko sebe. Nisu razgovarali. Nepomično su stajali u tami pod drve-tom čekajući Barnarda, spremni da sva-kog trena stupe u akciju.

Ralph zaobide grupu muškaraca kroz koju se Barnard progurao. Stariji muškarac, koji je upravo nešto govorio ostalima, zašuti na tren kad opazi Ralpha.

Kad se Ralph udalji, on reče: — Slijedi Barnarda.

Jedna je boca iz ruke u ruku obilazila u krugu. Čovjek koji ju je upravo imao u ruci ne ispije, nego je odloži uz zid sjenika.

— Razumije se da slijedi Barnarda — doda netko.

— Da, da, postaje napeto — dobaci drugi.

— Idem po svoju ženu i djecu, odvest ću ih kući...

Ralph je čuo te riječi, ali nije se okrenuo. Njegova je pažnja bila posve-ćena onome što je bilo pred njim. On zaobide kola što su mu stajala na putu. Barnard je bio tamo, obrise njegova golemog tijela ocrtavala je mjesečina. Ralphu je bio okrenut leđima i još ga nije opazio.

Barnard iz džepa izvuče neku bocu što bljesne na mjesečini. Div je bio potpuno bezbrižan; ni pomislio nije da bi ga netko mogao pratiti.

Ralph zastane i osvrne se oko sebe. Iken Garlinghouseu ni Bartu Ironsu nigdje ni traga. No, sjene su mogle biti varljive. Mogli su se sakriti iza kojih kola ili u sjeni nekog drveta.

Barnard prodrma bocu da vidi ima li u njoj još pića, zatim izvuče čep. Kad Barnard bocu prinese ustima Ralph pomisli: sad ili nikad!

Nije osjećao ni trunku straha. Sad je bio trenutak za akciju. I on će ga iskoristiti. Kad je Taggart zakazao, Ralph će sam pribaviti neoboriv dokaz protiv napadača. To ima zahvaliti Smo-kyju. Barnard je nosio kožnatu kesu koju su mu oveli kad su ga napali. A čim se priglupi div jednom nađe u škropcu, sve će izbrbljati.

Ralph pođe dalje.

— Barnard!

Gorostas se okrene.

Krupan i snažan bio je nalik na medvjeda kad se uspravi na stražnje noge: pravi div. Ukočeno je gledao u Ralpha; njegov životinjski instinkt si-

gnalizirao mu je opasnost; podsjećao je na grabljivca što se priprema na skok.

— Sto hoćeš, Porter?

Dubok glas kao da je dolazio sa samoga dna njegovih snažnih grudi.

— Uzet ću svoju kožnatu kesu za novac, Barnard.

— Uzet ćeš... što?

— Svoju kesu za novac. Ti si mi je ukradio one noći kad ste me podmuklo napali na ulici i opljačkali.

Barnard obližne usne.

— Kako znaš da sam to bio ja?

Ni traga lukavstva, pakosti, ali ni inteligencije.

— Možda sam te prepoznao.

Barnard ispusti bocu. Ona se s treskom razbije udarivši u kamen.

— Dodi i uzmi je!

Barnard se malo nagne naprijed i raširi ruke spreman da svakog trenu izvuče revolver. Izgledao je poput goleme ptice jer mu je košulja lepršala na vjetru.

— Ne predaš li mi je, morat ću te ubiti! — oštro reče Ralph.

— Ti ne. Nisi ti dovoljno dobar za to.

Kad Ralph zakorači, Barnard je već dopola izvukao revolver iz futrole. U taj tren Barnard opazi koliku mu je prednost dao protivnik te zastane. To je Ralphu bilo dovoljno da hitro izvuče revolver i uperi ga u gorostasa.

— Što kažeš sada?

Barnard problijedi i ustukne. Uхвати ga panika i počne nešto nerazgovjetno mrmljati.

— Ovdje je — promuća.

Reče i do kraja izvuče košulju iz hlaća. Mjesecina je treperila na njegovu prestravljenom licu i otvorenim ustima.

Ralph osjeti radost pobjede. Dobivena je odlučujuća bitka, mnogo lakše nego što je pretpo...

Uto ga nešto udari.

Straga Pomisli u prvi tren da je udarac pesnicom. Opazi krv iz Barnardovih otvorenih usta, a njegov krik stopi se s praskom revolvera.

Ralph shvati da je netko iz zasjede pucao na njega. Metak ga je samo okrznuo i Barnarda pogodio u grlo.

Nastane opća strka.

— Garlinghouse bježi! — poviče netko.

Povik se začuo s drugog dijela prostora na kojem su bili privezani konji.

»Dakle, Garlinghouse nije mogao pucać«, pomisli Ralph. »Garlinghouse je bio predaleko.«

— Irons je pucao na Portera — začuje se povik.

Netko potrči i zapuca iz revolvera. Jedan se konj otkine i pojuri. Za njim i zaprega lakih kola.

Ralph padne na koljena.

Začuje kako mu Pancho Sanchez poviče: — Irons je bio iza kola, pucao je na tebe. Jesi li dobro?

— Jesam. Uхватite ga!

Mike Hastings projuri s puškom u ruci. Pancho ga je slijedio u skoku.

Hastings zagrmí: — Garlinghousea ostavite meni!

Barnard je ležao na leđima. Ralph dopuže do njega. Bilo mu je zlo, udovi su mu postajali sve teži. Još jedan rančer projuri mimo njega. Ralphu se učini da je to Loven Graffon, ali nije bio siguran. A to se Ralphu učini neobičnim jer je bila mjesecina.

Ralph pogleda Barnarda. Njegove oči piljile su u Ralphovo lice kao da će na njemu ugledati objašnjenje svega što se dogodilo.

Možda ga je i ugledao jer promrmlja: — Garlinghouse.

Ralph je čuo samo prva dva sloga, ali ne zato što bi Barnard ostale progutao.

Nije čuo cijelo ime zbog toga što je pred njegovim očima odjednom nestalo mjesecine, nesvijestio se.

Ralph nije ispunio sve uvjete potrebne da dobije zemlju za ranč. Nije zapravo ni namjeravao postati rančer. Ponašao se kao da namjerava izazvati Garlinghousea da bi ga ovaj napao. Nije se prevario, ali, na sreću, sve je dobro svršilo.

One burne noći na plesu Bart Irons je poginuo od metka nekoga malog rančera, a Mike Hastings ranio je

Garlinghousea. Mike Hastings je vikao da mora uhvatiti Garlinghousea, i doista ga je uhvatio.

Kad je Garlinghouse ranjen ležao na tlu, Hastings mu je povikao: — To je za Trix, propalico!

A šerif Taggart nije kriomice napustio grad. Odjahao je da pronjuška po pašnjacima te da šerifa iz Countyja pozove u pomoć. Odmah poslije pucnjave u Curcingleu uspostavljen je red i zakon. Taggart je dovoljno dugo plesao po žici te se pravodobno priklonio pobjedničkoj strani.

Nacionalni praznik Frank Cowley i Eddie Graffon ne dočekaše u gradu. Ali banka nije opljačkana. Poslije su se i sami smijali svom luckastom planu da je opljačkaju. Živjeli su u San Franciscu.

Na dan vjenčanja Frank ju je iznenadilo velikom novošću. Podnio je molbu za odlično namještenje i mogao joj je reći da je primljen.

A Ike Garlinghouse?

Njemu osobno nije se moglo pripisati da je učinio nešto čime bi se ozbiljnije ogriješio o zakone. Zbog toga mu je sudac u Countyju pružio priliku da bira hoće li svoju stoku otjerati dalje prema brdima — a dolinu ostaviti

farmerima i malim rančerima — ili će biti potjeran iz ovog kraja. Garlinghouse je odlučio da oputuje u Kanadu rasprodavši cijelo imanje. Nekoliko godina poslije ubijen je u dvoboju u nekom kanadskom gradiću.

— Putovi pravde katkad su neobični — prokomentirao je tu vijest Mike Hastings.

Sudac je Garlinghousea prisilio da Mikeu Hastingsu, kao i ostalima, nadoknadi svu štetu koju im je počinio. S materijalne strane, svi su bili zadovoljni.

Ralph Porter i dalje je svakoga proljeća dolazio u dolinu Curcinglea da kupuje kože i krzna. No, nije se oženio s Nell Martin. Doduše, zaprosio ju je, ali ona je odgovorila da joj je bilo dovoljno što je već jednom bila udata.

Kad je tako jednog proljeća Ralph ponovno došao u dolinu, doveo je sa sobom i svoju mladu ženu. Mali rančeri priredili su im veličanstvenu svadbu. Svatko se odlično zabavljao, nije bilo tučnjave, već samo pokoja sitna prepirka. Te su večeri svoje revolvare svi morali ostaviti u šerifovu uredu.

Za sve stanovnike doline Curcinglea počelo je novo vrijeme: mira, rada i zadovoljstva.

K R A J

PUCNJAVA U RAGTOWU

U srpnju, prije otvorenja Cherokee Stripa na teritoriju Oklahome, što je trebalo biti 16. rujna 1893. godine, jedan petnaestogodišnji mladić stigao je u gradić Kiowu u Kansasu, na granici teritorija. Vlak je trebao da ga odvede kući u Arkansas City u Kansadu, udaljenom od Kiowe oko sto milja prema istoku.

Nakon što je bila završila škola pridružio se ljudima svog oca da bi s velike livade otjerao stado, budući da će okolna zemlja uskoro biti podijeljena zemljoradnicima.

Sve do Kiowe dopratio ga je jedan od kauboja koji je trebao da preuzme mladićeva konja, nakon što ovaj s njega skine sedlo. Kao i svi kauboji, i dječak je imao svoje vlastito sedlo koje je nosio kući.

Čitav jedan sat, a možda i više, čekajući na vlak, mladić je promatrao nekog neobičnog čovjeka koji bi odlazio i dolazio do njegova sedla na zemlji i sa zanimanjem razgledavao njegovu tipičnu teksašku izradu. Onda je, posve nenadano, neznanac dograbio sedlo i brzim korakom skrenuo iza stanične zgrade.

Mladić potrči za njim i, dostigavši ga, uhvati sedlo, ali ga kradljivac udarcem obori na zemlju.

Udarac je samo načas zbunio mladića. Podigavši se na noge, ponovno je dostigao lopova i uhvatio sedlo. Ovo puta kradljivac nije mnogo razmišljao. Izvukao je pištolj kalibra 45 i ranio mladića u vrat. Metak je ponovno odjeknuo, ali se zabio u prašinu pokraj mladića.

Ranjen i bijesan, mladić izvuče kolt kalibra 41 i ispali metak na kradljivca koji se dao u bijeg. Psujući, lopov se zanjiše. Nekoliko je ljudi pritrčalo i razoružalo ga. Mladićev metak ranio je čovjeka u nogu.

Kad se od lopova odmaknuo onaj koji ga je zaskočio, čuo se nečiji glas.

— Bille, bilo bi bolje da tog mladića ostaviš na miru. On je sin starog J. W., a ti znaš koliko je to moćan čovjek.

Doznajući tko je kradljivac, mladić se prilično začudi. Čuo je o njemu pričati, ali ga nikada nije vidio. Big Bill Adams! Čovjek na lošem glasu, hvalisavac, kradljivac konja, pijanica, ženskar, varalica, izdajnik. A taj

prvi susret između njega i mladića nije bio i posljednji.

A mladić — to sam bio ja! No evo i malo starih uspomena.

— Hej, Joe, evo tvoje mule!

Taj prisni glas dolazio je od nekoga tko se nalazio u sredini gomile ljudi koja je jašila duž južne granice Kanzasa, ujutro 17. rujna 1893. godine.

Ta duga linija, duža od sto milja, linija ljudi punih nade, tekla je duž granice teritorija Kanzasa i Oklahome. Tog sudbonosnog rujanskog jutra svatko je očekivao da će imati sreće u trci za tako dugo očekivanom dobrom i plodnom zemljom Cherokee Stripa koji je toga dana trebao da bude otvoren.

Sandy Fernstrom i ja došli smo iz Arkansas Cityja, četiri milje udaljenoga od granice, da vidimo tu trku na Strip. Švedanin porijeklom, Sandy je bio jedan od rijetkih kaubojja koji je ostao kod mogega oca. Otvorenje Cherokee Stripa zabrinulo je sve one koji su uzgajali stada: to je značilo oduzimanja slobodnih pašnjaka. Nešto prije otvorenja goveda su bila na brzinu otjerana i poslana na tržište, gdje su uz besćenje prodavana. Istodobno su nestali i kaubojja i stada goveda.

Sandy je pjevušio pjesmu o labudu s granice koji je iščeznuo govoreći kako želi pomoći ljudima da »nađu najbolji komad zemlje«. Sandyjevo ime bilo je sinonim za neprilike. Bio je poznat kao svadljivac u čitavome kraju. Kadgod bi netko bio u nezavidnom položaju, on bi se umiješao, ali uvijek u nezgodno vrijeme. Jednom je prilikom udesio i Big Billa Adamsa.

Pucnjevi u podne, znak za službeno otvorenje Stripa. Nakon toga Sandy i ja vratili smo se u grad. Ja sam otišao kući, a Sandy se zadržao u središtu.

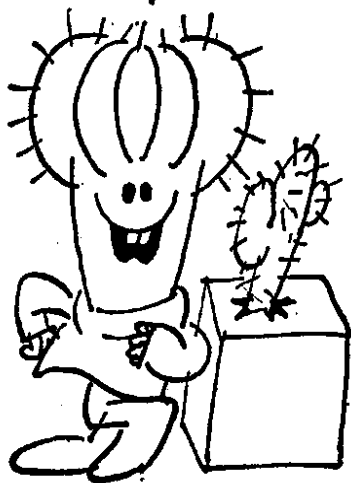
Oko osam sati navečer Sandy je došao u moju kuću. Ušao je u salon gdje smo mama, otac i ja čitali. Bez ikakva uvoda polako je rekao:

— Mislim da ću otići u Ragtown.

Ragtown je bio novo sjedište Newkirka, udaljen osam milja od

.....

**Tko je dobio
kaktus?
Svi koji ne
čitaju** **STUDIO**

.....

granice Kanzasa. Rodio se istog onog dana, vrlo jednostavno, označen stupićima, baš onako kako se označuje i zemljište. U podne je to mjesto bila otvorena livada. Jedan sat poslije osvanuli su šatori, a popodne je prostor već bio ispunjen šatorima od kojih su mnogi trebali da znače naseljeno mjesto: dućani, saluni, igračnice.

Nakon te izjave shvatio sam što misli. To se dogodilo i mojem ocu. Pogledao me preko naočara i rekao:

— Idi s njime, ako želiš. Možda će mu uspjeti da te otjera u smrt.

Nije ni slutio koliko su te njegove riječi bile blizu istine.

Otišao sam u svoju sobu po pištolj, a zatim u staju da osedlam konja.

Prelazeći preko glavne gradske ulice, njihao sam se u sedlu. Sandy je obilazio lokale ne bi li dobio čašicu neke jake tekućine koja se u Kanzasu, obično, tako lako dobije. No Veliki Dan potrošio je sve rezerve alkohola.

Malo kasnije sišao je s konja da bi kupio bocu perune; bio je to kuhani sok od trave, popularno osvježavno i ljekovito piće, koje je u tim danima nadomještavalo viski.

Kad smo prešli rijelu Arkansas, na prašnjavoj cesti što je vijugala prema jugu vladao je pravi metež. Oni što su kasnili pohlepno su jurili prema jugu, a razočarani su se već vraćali.

Dolje, ispod zvjezdanog neba, mogla se zamijetiti vatra koju je upalio neki sretnik na već svome zemljištu. Po tom se izdaleka čuo glas drugog sretnika:

— Oh, Joo-o-ooe, evo tvoje mu-uu-le!

Ragtown smo prije namirisali no što smo ga vidjeli. Užasna galama. Pile, čekići, lopate — sve to odzvanjalo je u najrazličitijim tonovima. Pijanice, veseljaci, razmetljivci, svi željni slave, ispunjavali su veliku livadu koja je uskoro trebala da postane novim gradom. Kad smo stigli na vrh jednog niskog brežuljka, tisuće svjetiljaka novog središta razbacivalo je svoju svjetlost jednu milju daleko.

Ušavši u taj novi grad koji je niknuo poput gljive, ustanovili smo da je stara utabana brazda koja je vodila od Kanzasa do Texasa postala glavnom ulicom. Stigavši do natpisa učvršćenog konopcem, na kojemu je pisalo: »Feed i Wagon Yard«, ostavili smo konje i ušli.

Glavna ulica vrvjela je ljudima od kojih su neki bili zadovoljni što su dobili lijep komad zemljišta. Zatim je tu bilo profesionalnih kockara, sitnih trgovaca, uzgajivača životinja, vojnika, noćnih djevojaka, ljudi ružne prošlosti, krijumčara viskijem. Skup ljudi kakav bi se vrlo teško našao na bilo kojem drugome mjestu.

Sandy i ja prešli smo duž čitave ulice.

— Upravo zadivljujuće! — usklikne Sandy.

Sa svake strane ulice dizali su se šatori, mali i veliki, a stupići su označavali granicu posjeda. Većinom su se tu nalazili saluni i igračnice.

Prešavši taj poslovni dio, zaustavili smo se kod jednog golemog šatora ispod kojeg su odjekivali povici, smijeh i brbljanje pijanaca.

Ušli smo. Na jednom kraju šatora bio je dugačak drveni stol koji je trebao da posluži kao bar. Ispred njega stajalo je mnogo ispičutura.

Nekoliko konobara punilo je čaše svojim kolegama, a ovi su ih zatim, dobro naoružani, nosili k stolovima za igranje na drugoj strani šatora. Pivo ispijeno kod bara stajalo je dolar, a kod stola za igranje dvostruko.

Slijedio sam Sandyja dok je obilazio stolove. Zaustavio se kod posljednjeg, za kojim je tekla partija pokera. Jedan od igrača bio je golem, izgledao je poput lopova, a crna kosa i crni šešir padali su mu na male oči kao u svinje. Odmah sam ga prepoznao. Bio je to Big Bill Adams, koji mi je pokušao ukrasti sedlo.

Pokraj stola bila je prazna stolica. Čim smo se zaustavili, Big Bill podigne oči i reče:

— Hej, Sandy! Zaigraj i operi noge!

Potom mu se pogled zaustavi na meni. Na trenutak zbunjeno zašuti, a onda poviče:

— Ti, prokletniče... — i teško prekune. — Dobro, dobro. Dječak s Turkey Tracka. (»Turkey Track« bio je jedan od žigova stada mogega oca.)

Sandy izvuče iz džepa novčanicu od deset dolara i pruži je Big Billu da bi dobio žetone. Zatim sjedne. Da bih pozornije mogao pratiti igru, naslonio sam se na platno šatora, blizu Big Billa.

Pošto je sjeo, Sandy uzme žetone, zavrne rukave košulje i izvadi bocu perune koju još nije bio otvorio. Upravo je vadio čep kadli Big Bill rikne:

— Ehe, ništa od toga! Poručite piće kod konobara.

— Idi do đavola! — odvrati Sandy. — Imam perunu.

— Pokazat ću ti put do pakla... — Billova ruka klizne prema pojasu iza kojeg na brzinu povuče kolt kalibra 45 i uperi ga preko stola prema Sandyju. Zamijetio sam što namjerava i udario ga po ruci. Pištolj opali, a igrači i svi drugi povukoše se.

U desetinki sekunde Big Bill okrene pištolj prema meni, Sandy istodobno podigne punu bocu i njome udari Billa po vratu. Pištolj opali, a metak, probušivši rukav moje košulje, odleti u zrak.

Nastojao sam zadržati hladnokrvnost, pokušati dočepati se svog pištolja, ali sam se sapleo o neke sanduke na podu i pao. Slijedeći metak odbaci mi šešir s glave. Našao sam se u prašini, pred pištoljem koji je sipao vatru.

Za vrijeme te pucnjave jedan od konobara nanišanio je prema Sandyju, ali ga je promašio. Bilo je to vrlo nepromišljeno, jer je trenutak potom ležao na podu razmrskane glave. Sandyjev pištolj još se dimio. Dvojica konobara s one strane bara otvorila su vatru na Sandyja, ali su promašili. Ponovno su stali pucati.

Na trenutak se činilo kao da se nebo srušilo na zemlju. Big Bill, pet koraka daleko od mane, okrene se prema Sandyju. Tri pištolja istodobno ispališe. Osjećao sam se čudno, neopisivo čudno. Pitao sam se što je s Big Billom.

Bio je tu, budala, sa zadivljenim izrazom na okrutnom licu, kao da se dogodilo nešto izvanredno, nešto što mu treba objasniti. Zatim je pao na koljena i polako klizne na jednu stranu, dok je njegova golema ruka grčevito stezala busen trave. Ispruživši se, ostao je nepomičan, a košulja se sve više crvenjela od krvi što je tekla iz njegovih prstiju.

Dok sam se još podizao, Sandy mi priđe i upita me:

— Jesi li ranjen?

Nisam bio, bar ne jako, samo neznatno, u bedro.

Nešto kasnije stigla je vojna policija, pretražila Billovo tijelo i iznijela ga.

Sandy i ja otišli smo do naših konja i vratili se kući. Stigli smo do kraja grada i čuli kako kauboji punim glasom pjevaju:

— Ehiii! Ehiii! Jooo-ooo, tu je tvoja mula!

Naši konji polako su kaskali, a ja sam razmišljao o onome što se dogodilo. U jednom trenutku upitah Sandyja:

— Jesi li zamijetio da je Big Bill imao samo jednu ranu?

— Naravno — odvrati Sandy — ... i nikada nećemo doznati je li ga ubio metak iz kolta kalibra 41 ili 45.

KRAJ

za 7 dana:

LOUIS L'AMOUR

SKROVIŠTE OSVETNIKA
